

DAMAGE BOOK

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202316

UNIVERSAL
LIBRARY

ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
೫	೪	ತತ್ತಮಾಂಗವ	ಉತ್ತಮಾಂಗವ
೬೮	೧೮	ತಪಿಸೆನು	ತಪಿಸೆನು
೪೭	೧೫	ತೆರದ	ತೆರೆದ
೫೫	೨	ಘನವದೇವುದೊ	ಘನವದಾವುದೊ
೫೯	೧೨	ಮಯನು	ಮಮನ
೬೪	೧೮	ತೆಲೆ	ತಲೆ
೭೯	೧	ಯೆದೆಯು	ಎದೆಯು
೯೬	೧	ವಾಲಿ	ವಾಲಿ
೯೮	೪	ವೊರೆದ	ವೊರೆದ

೫೩, ೫೫, ೫೭, ೫೯ ಪುಟಗಳ ಶಿರೋಲೇಖನವನ್ನು 'ಚತುರ್ಥತರಂಗ'
ಎಂದು ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

‘ವಾಲಿ’

ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರು
ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು

ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು

ಮಹಾರಾಜರವರ ಹೈಸ್ಕೂಲ್
ಮೈಸೂರು

(All rights reserved)

ವರ್ಧಮಾನ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ಮೈಸೂರು.

1930

ಜಿಲೆ ೦—೮—೦

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮ

೧	ಪ್ರಥಮತರಂಗ	ಜನನ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	೧ — ೨೦
೨	ದ್ವಿತೀಯತರಂಗ	ವಿವಾಹ	೨೦ — ೩೮
೩	ತೃತೀಯತರಂಗ	ವಿಜಯ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹ	೩೮ — ೫೦
೪	ಚತುರ್ಥತರಂಗ	ಶಾಪ ಮತ್ತು ಅಂತಃಕಲಹ	೫೦ — ೭೧
೫	ಪಂಚಮತರಂಗ	ವಧೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	೭೧ — ೯೮

ಮುನ್ನುಡಿ

ರಾಮಾಯಣಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ರಾಮರಾವಣರ ಕಥಾಕಲ್ಪೋ
ಲಗಳ ಇರುವಿನಲ್ಲಿ ವಾಲಿಯು ಸಜ್ಜರಿತ್ರೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರವಾಗಿ
ಹೊಳೆದೂ ಹೊಳೆಯದೆ ಬೆಳ್ಳೊ ರೆನುಂತೆ ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದು.
ಕುಲೀನತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕವೃತ್ತಿ, ಅಸಾಧಾರಣಶೌರ್ಯ, ವಿಸೇತಭಾವ, ಸರ
ಲತೆ ಮುಂತಾದ ಸುಗುಣಗಳು ವಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತೀಭವಿಸಿದ್ದುವು.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಆನಂದಬಾಷ್ಪದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಭಲ್ಲೂಕನೂ ದೇವೇಂ
ದ್ರನೂ ಈತನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು. ಚತುಸ್ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೂ ಸಂಧ್ಯಾದಿ
ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕರ್ಮಾಶನು. ಗೋಲಭ, ದುಂದುಭಿ,
ಮಾಯಾವಿ ಎಂಬ ವೀರಾಗ್ರೇಸರರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ, ರಾಮಾ
ಯಣದ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಗಳಾದ ರಾಮರಾವಣರಿಗೂ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿ
ಸಿದ ವೀರನಿವನು. ಸರರ, ಮುನಿಗಳ ಮತ್ತು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ
ಅಡ್ಡಬಂದವನಲ್ಲ. ಈತನ ಸಾವೂ ಒಂದು ಐಲಕ್ಷಣ ; ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ
ಬರಸಿಡಿಲೆರಗಿದಂತೆ, ಈತನ ವಧೆಯು ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇಂದಿಗೂ ಬಿಚ್ಚ
ಲಾಗದ ಒಗಟೆಯಾಗಿದೆ.

ದುಃಖಾಂತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಈತನ ಸುಂದರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ
ಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ಆಶಯವು. ಕಥೆಯೇನೋ ಹಳೆ
ಯದೇ. ಆದರೂ ಕಥಾವಸ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶ ಇವುಗಳ ವಿನಾಶಕರಮದಲ್ಲಿ
ನೂತನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರಿದ ಕಡೆ
ಕೆಲವು ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ದೈವಿಕವ್ಯಕ್ತಿ
ಯಾಗಿ ಭಾವಿಸದೆ ರಾಜವುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಜಾಂಬವರು

ವಾಲಿಯು ವೋಷಕರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುಷೇಣಪತ್ನಿಗೆ 'ನಾಕೆ' ಎಂಬ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಪಾಟಿನಿಂದ ವಸ್ತುವು ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

ಇದರ ರಚನೆಗಾಗಿ ಅನುದಿನವೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿದ ಮ|| ಎ. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಎಂ.ಎ., ಮ|| ಸಿ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ., ಮುಂತಾದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ, ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನೋಡಿ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ಪಂಡಿತರು ತೀ|| ಮೃತ್ಯುಂಜಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೂ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾನ್, ನ್ಯಾಯತೀರ್ಥ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಬಹು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಈ ಅಲ್ಪವಾದ ಪ್ರಥಮಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇತಿ

ಸಜ್ಜನವಿಧೇಯ,

ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ವಾಲಿ

ಪ್ರಥಮತರಂಗ

ಜನನ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ

ಅರಿವಿಗರಿದೆನಿಸುತ್ತೆ, ಸರ್ವವ
 ಧರಿಸಿ ಸಜ್ಜಿದ್ರೂಪವೆನಿಸುತ್ತೆ,
 ಪರಕೆ ಪರವೆನಿಸುತ್ತೆ, ತಾನೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವ,
 ಇರಕೆ ಚೇತನರೂಪವೆನಿಸಿರೆ,
 ನಿರುತ ಸಂಬದ ಸಾಧಕಗೆ ತ
 ನ್ನಿರವನೇ ನೆಲೆಗೆಯ್ವ, ಬೊಮ್ಮವದೊಂದು ಮಿಗಿಲಿಸೆಗೆ. *

೨

ಅಂಜಿಸುತ ಮೂಲೋಕವನು ಬಹ
 ನಂಜನೀಂಟುತೆ, ಭಕ್ತಹೃದಯದ
 ಮಂಜ ಹರಿಸುತೆ, ಭವದ ರೋಗಕೆ ವೈದ್ಯನೆನಿಸಿರ್ಪ,
 ಕೆಂಜಿಡೆಯ, ಕಿರುವೆರೆಯ, ಗಂಗೆಯ,
 ಮಂಜುಳಾಂಗದ ಶಿವಗೆ, ಪುಷ್ಪಗ
 ಕಂಜಳಿಯನೀಕೃತಿಯನರ್ಪಿಸಿ, ಧನ್ಯನಾಗುವೆನು.

೩

ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳಿಂದ ಮೇಲಿಹು-
 ದೆಲ್ಲ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮನೆ,
 ಯೆಲ್ಲ ಲೋಕದಿನಿದುವೆ ಸತ್ಯವು, ಪೆಸರುಮದೆ ನೋಡೆ ;
 ಎಲ್ಲವೇದದ ಖನಿಯಿದಾಗಿಹು
 ದೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತರ ನಿಲಯಮಿದು, ಮೇ
 ಣೆಲ್ಲ ಮದಕಿಸ್ನೊಂದು ಸಮವಹ ತಾಣ ವಿಶ್ವದೊಳು

೪

ಮೂರುಮೂರುತಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿಗ
 ನಾರ ಕೃತಿಗುಂ ತನ್ನದೇ ಮೊದ
 ಲಾರಯಲು ಶಾಂತಾತ್ಮನಜನುಂ ಸರ್ವತೋಮುಖನು ;
 ಪಾಠಮೇಷ್ಠ್ಯದ ಪದವಿ ತನ್ನದ
 ಪಾರವೇದವೆ ಮೊಗವು ರಾಜನ
 ಸಾರಮೇ ತಾನಾಗಿ ರಂಜಿಸುತಿರ್ಪನಾ ಬೊಮ್ಮ.

೫

ವೇದದೋದಿಗೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲಂ
 ವಾದಿಗಳು ಸೆಳೆಯುವರು ತೀರ್ಪಿಗೆ.
 ಮೊದಬಂದವರಾದರಿಪ ಬೆಸಕಿಲ್ಲವೈ ತೆರವು ;
 ಆದೊಡಂ ತೊಡಕಾದ ವಿಶ್ವದ
 ಭೇದಕೋಟಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯಕೆ
 ಬಾಧೆಯಿನ್ನೊಂದು ತಟ್ಟದೀತನದೇನು ಸಾಹಸಿಯೋ !

೬

ಶ್ರುತಿಗೆ ಸೊಡೆಯನು ಕರೆವ ವೀಣೆಯ
ಶ್ರುತಿಗೆ ಬಿತ್ತಿಗುಡುತ್ತೇಳ್ವ ವಾಣಿಯ
ಏತತಗಾಸದ ಸೊಬಗನಾಲಿಸಿ, ಮರೆದು ತನುಮನವ,
ಇತರವನ್ನೆವ ತೊರೆದು, ಗಾನಾ
ಮೃತದ ರಸದಿಂ ತಣಿದು, ಶಾಂತರು
ಸತತ ಮೋಕ್ಷದ ಸೊಗಸ ಗಳಿಸಿಹರಲ್ಲಿ ಮುನಿವರರು.

೭

ಕಣ್ಣಿನೆರೆಯುಂಜ್ವಲತಲ, ಹೃದಯದ
ತಣ್ಣನೆಯ ಮಂದಿರದೆ ಕುಗ್ಗಿ
ಬಣ್ಣನೆಯ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಿದ ಪರಮವಸ್ತುವನು
ಪಣ್ಣಿ, ಸಂತಸ ಮಾರಿ ಮೆಯ್ಯೊಳಿ
ಬಣ್ಣಗೂಡುತೆ ಪುಲಕಮಮರಿರೆ,
ಸಣ್ಣನಗಿಯಂ ತೂರಿ ಬೊಮ್ಮನದೊಂದು ದಿನಮಿದ.

೮

ಎರತುಟಾದುದೊ ಬೊಮ್ಮದನುಭವ
ಮಂತುಟಾದುದು ಸಾತ್ತ್ವಿಕಪ್ರಭೆ;
ಯೆಂತುಟೀರಿತೊ ಕಾಂತಿಯಂತುಟಿ ಸಂತಸದ ಸೊಡೆಯು
ಅಂತರಂಗವ ತುಂಬಿ, ನಯನ
ಸ್ರಾಂತದಿಂ ಮೊರಮಟ್ಟು ಗೋಚರ
ಮಂತುಡೆನಲಾನಂದಬಾಷ್ಪವು ಕೋಡಿನರಿದತ್ತು.

೯

ಇರದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೊದಗದರ್ಥವು ;
 ಕರೆಯುಮಿಲ್ಲವು ಕಾರ್ಯಜಾತದೆ
 ಸರಸಿಜೋದ್ಭವಸೃಷ್ಟಿಮಹಿಮೆಯ ಸಾರಮಂ ತಿಳಿಯೆ.
 ನಿರುಪಮಾನಂದಾಶ್ರುಬಿಂದುವು
 ಧರೆಗೆ ಜಗುಳದ ಮುನ್ನ, ತನ್ನಯ
 ಕರದೆ ಪಿಡಿಯುತ್ತದನು ಸಾರ್ಥತೆಗೆಯ್ಯಲನುವಾದ.

೧೦

ಮೊದಲ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಗೆಯ್ಯೆ ಮೂರುಂ
 ಎಧದ ಗುಣಗಳ ಬೆರಕೆ ಸೇರ್ಪಡು
 ವಿದಿತಮಾಬಿಂದುವಿನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಮೆ ನೆರವು.
 ಇದು ನಿರರ್ಥಕವಾಗದಂತಿರ
 ಲಿದರಿನಾಂ ಸೃಷ್ಟಿಪೆನು ಲೋಕ
 ಕ್ಕುದುಬುತದ ವಸ್ತುವನು ಸತತಾನಂದಬೀವಿಯನು.

೧೧

ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, ತನ್ನ ಕರದಾ
 ಬಿಂದುಮಂ ಧರೆಗುರುಳೆ ಕಿಡಿಪಿದ
 ನಂದು, ಚಂಚಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಬಿಂದುವಿಳೆಯೊಳಗೆ.
 ಅಂದಮಾಗಿಹ ರೂಪದಿಂ, ಮೇ
 ಳೊಂದುಗೂಡಿದ ಚಪಲಚಿತ್ತದಿ
 ನೊಂದು ವಾನರಭಲ್ಲನುದಿಸಿತು ರಾಜತೇಜದಲಿ.

೧೨

ಹೆತ್ತ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು ಪೆತ್ತಗೆ,
ಚೆತ್ತಕೇಂ ಕಣ್ಣುಂಟೆ ? ಭಲ್ಲನ
ಮುತ್ತಿಡುತಲಾಘ್ರಾಣಿಸುತ್ತಲಿ ತಿರವ ಬೋಳೈಸಿ,
ತತ್ತಮಾಂಗವ ತೂಗಿ, ತನ್ನಯ
ಕೃತ್ಯಮಂ ಮರೆದೊಂದು ಚಣ, ಕೃತ
ಕೃತ್ಯ ತಾನೆಂದಬನು ಒಗೆದನು. ಮಮತೆಯೇಂ ಪಿರಿದೋ !

೧೩

ಮಗುವೆ, ಭಲ್ಲುಕೇಂದ್ರ, ಪತ್ತವದಿ
ನೊಗೆದ ಜಲದಿಂ ಪಡೆದೆ ಜನ್ಮವ ;
ಬಗೆಯದೊಂದನು ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀಂ ನೆಲಸು.
ಜಗದ ಕೋಟಲೆಗಳಿಗೆ ಸಿಲ್ಕದ
ಬಗೆಯ ಬಲವೊದಗಲ್ತೆ ಸಂತರ
ನಗಲಬಾರದು ; ನೆಲಸು ನೀನಿಲ್ಲಿಂದು ನೇಮಿಸಿದ.

೧೪

ಸಿದ್ಧರೆನಿಬರೊ ತಿಣುಕಿ ಬಹುದಿನ
ಶುದ್ಧ ಭಾವವ ಪಡೆಯರಂತಿರೆ
ಬುದ್ಧಿಯೊಳ್ ಚಂಚಲತೆ ಬೆರೆದಿಹ ಕಪಿಗೆ ತರವಹುದೆ ?
ಗದ್ದುಗೆಯನೇರಿಸಿದ ಶುನಕವು
ಬಿದ್ದು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟೋಡುವಂತಿರೆ
ಕದ್ದು ಹಾಯ್ದುದು ಕಪಿಯು. ಕಟ್ಟಿದ ಬುತ್ತಿ ಪಳಸಿದುದು.

೧೫

ಉಗಿದು ಕಿತ್ತಿಸೆಯುತ್ತೆ ಲತೆಗಳ,
 ನೆಗೆದು ಕೊಂಬೆಯನಡರಿ ಗಿಡುಗಳೆ,
 ಚಿಗಿದು ನರ್ತಿಸಿ ಕೂಗಿ ಪಲ್ಲಿ ರಿದಾರ್ದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು,
 ಬಗೆಯ ಬೇಸರಮಳಿವ ಬಗೆಯಿಂ
 ಸುಗಿಯದೆಲ್ಲಿಯು ನಿಲ್ಲದಳುಕದೆ
 ಲಗುಬಗೆಯ ಕಪಿ ನಡೆದು ಮೇರುವಿನೆಡೆಗೆ ಧಾಪಿಸಿತು.

೧೬

ಕಂಡ ಗಿಡುಮರವೆಲ್ಲವನು ತಾ
 ನಂಡಲೆದು, ಫಲವುಷ್ಟುಗಂಧವ
 ನುಂಡು ಧರಿಸುತೆ, ಲತೆಯ ತಾಗುತೆ, ಮಂದಗಮನದಲಿ
 ಬಂಡನರಸುತ ಮುಂಬರಿದು ಬಹ
 ಬಂಡುಣಿಗೆ ಮದವೇರಿಸುತ್ತಲಿ,
 ಚಂಡವಾಯುವಿನಂತೆ ಮುಂದಕೆ ಸರಿದುದಾಕಪಿಯು.

೧೭

ಪಾಲಕನ ಕಟ್ಟಳೆಯೆ ಬನದೊಳೆ
 ಲೀಲೆಯಿಂದೈತರುತೆ ಮುಂದಕೆ,
 ಕಾಲಕರ್ಮದ ಯೋಗದಿಂ ತಿಳಿಗೊಳನ ನೋಡಿದುದು.
 ನೀಲಮಣಿಯಂತಿರ್ಪ ಜಲ ಬಿಸೆ
 ಜಾಲದಿಂ ರಂಜಿಸುತೆ, ವಾನರ
 ಬಾಲಕನ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ತಾಳವ ಹಾಕುವಂತಿರಲು.

೧೮

ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಬಿರಿದ ಪೂಗಳು
ಕಣ್ಗೆ ಹಬ್ಬುವ ಮಾಡೆ, ತರುಲತೆ
ಬಣ್ಣವೇರಿಸುವಂತೆ ಬಾಗಿರೆ ನೀರ ಪಕ್ಕಿಗಳು
ಸಣ್ಣದನಿಯಿಂ ಪಾಡೆ, ಮಾರುತ
ತಣ್ಣತಣ್ಣನೆ ಬೀಸುತಿದಿರೊಳು
ಚೆಣ್ಣನನು ಬೋಳೈಸಿ ಕುತುಕದ ಭುಜವ ತಟ್ಟಿದುದು.

೧೯

ಮೀರೆ ಚಪಲತೆ ತಡಿಯ ವೃಕ್ಷವ
ನೇರಿ ಕಪಿ, ಪೂಗಾಯಿಪಣ್ಣಳ
ತೂರಿ ನೀರೊಳು, ಕೊಂಬೆಗಳ ಮುರಿದೆಸೆದು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ಚೀರೆ, ಸರಸಿಯ ಪಕ್ಷಿಚಾಲವು
ಪಾರಿ ಪೋದುದು ನಭಕೆ. ಮರ್ಕಟ
ಕೇರಿತುತ್ಸಹ. ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನು ನೋಡಿದುದು.

೨೦

ಇದೆಕೊ ತನ್ನಯ ಬಂಧು ನೀರೊಳ ;
ಮುದದಿಸಿರ್ಪೆನು ; ಜೊತೆಯು ದೊರೆದುದು.
ಹೃದಯ ಮೆಚ್ಚುವ ತೆರದೆ ಬಿನದಂಬಡುವೆನೆನ್ನು ತಲಿ,
ಉದಕದಾ ಪಡಿನೆಳಲ ತನ್ನಯ
ಬದಿಗೆ ಕರೆಯಲೊಡಗಿ ಕಪಿ, ವಿಧ
ವಿಧದ ಚೇಷ್ಟೆಯ ಗಿಯ್ಯತೊಡಗಿತು. ಪುರ್ಚು ಪೆರ್ಚಿದುದು.

೨೧

ನೋಡೆ ನೋಡಿತು ; ಕುಣಿಯೆ ಕುಣಿಯಿತು ;
 ಪಾಡೆ ಪಾಡಿತು ; ಕೂಗಿ ಕೂಗಿತು ;
 ಕೋಡಿ ಪಿಂಗಲು ಕೋಡಿ ಪಿಂಗಿತು , ಪಲ್ಲಿರಿಯೆ ಪಲ್ಲ
 ಕೂಡೆ ತೋರಿತ್ತೇಡಿಸಲು ತಾ
 ನೇಡಿಸಿತ್ತದು. ವಾನರನು ರೋ
 ಡಾಡಿ ಮಿಗಿಲಾಯಸವ ಪಡೆದುದು. ಕೋಪ ಎೂರಿದುದು.

೨೨

ಬುದ್ಧಿ ಗಲಿಸುವೆನಿದಕೆ, ತಪ್ಪಲಾ
 ಸುದ್ದಿಯಿಲ್ಲದ ತೆರದಿ ನೆಗ್ಗುತ್ತೆ,
 ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಪಡೆನು ; ಪೊಯ್ವೆನು ; ಸಲುಗೆಗುಡೆನಿದಕೆ.
 'ಅದ್ದಿನೀರೊಳ್ತೆಗೆವೆ, ತನ್ನ ನು
 ದೊಡ್ಡೆಗನ ಪರಿಯಿಂದ ಕಾಣು
 ತ್ತುದ್ದುರುಟುತನದೋರಿದುದಕಿಂ ದಂಡನೆಯ ಗೆಯ್ವೆ.

೨೩

ಎಂದು ಶಾಖಾವೃಗವು ಸರಸಿಯ
 ಲಂದು ಧುಮುಕಿತು ; ಮುಳುಗಿತೆದ್ದಿತು ;
 ನಿಂದು ನೋಡಿತು ಮುಳುಗಿ ತಡಕಿತು ಮತ್ತಮರಸಿದುದು.
 ಹಿಂದು ಮುಂದಕೆ ನೆಗೆದು ಮುಳುಗು
 ತ್ತೆಂದಿನಂತಿರೆ ಬರಿಯ ಬೆಮೆಯಿಂ
 ನೊಂದು. ಮಿಗಿಲಾಯಸದ ತಡಿಯನು ಸೇರ್ಪ್ಪದಾಕಪಿಯು.

೨೪

ಕಾಂತಿಗೂಡಿತ್ತು ಮೊಗವು ; ಕೃಶತೆಯ
ನಾಂತು ಮೆರೆದುದು ನಡುವು ; ಘನಕುಚ
ವಾಂತು ಶೋಭಿಸಿತೆದೆಯು ; ಪೆಣ್ಣುಣಿರೂಹು ಬಂದಿತ್ತು.
ನೋಂತೆನಿಲ್ಲಾನಿದಕೆ ; ಮನದೆ ನಿ
ತಾಂತದೂಃಖವು ಮೂಡುತಿದೆ ; ಪಿತ
ನಂತರಂಗಳೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದನದೇನ ಮಾಡುವೆನು ?

೨೫

ರೂಪಪಲ್ಲಟವಾಯ್ತು ; ಪೆಣ್ಣಿನ
ರೂಪ ಬಂದುದು. ಸತಿಯ ಜನ್ಮವು
ಪಾಪಫಲಮೇಂ ? ಲೋಕಕಾರ್ಥಕ್ಕೀರ್ವರಂ ಬೇಡಾ ?
ಲೋಪಮಿಲ್ಲಿನಿತಿಲ್ಲ ; ಚತುರಗೆ
ತಾಪ ಸೇರದು ; ಮನವ ದೈನ್ಯದ
ಕೂಪದೊಳಗೆಸೆಯಲ್ಕೆ ಬಾರದು. ಮನಮೆ ಮೂಲೋಕ.

೨೬

ಎದ್ದಿತೆನ್ನ ತೆ, ಬನದಿ ಚರಿಸುತೆ
ಮೆದ್ದು ತನಿವಣ್ಣುಗಳ, ಮಾರ್ಗದ
ಉದ್ದ ತಿಲೆಯುಂ ಸೇರಿ, ಸೆಳಲಲಿ ಎತ್ತಮಂಗೆಂಡು,
ನಿದ್ದೆವೋಗಲೈಂದು ಚಿಗುರನ
ಗದ್ದುಗೆಯ ರಚಿಸುತ್ತೆ ಕುಳ್ಳಿರೆ,
ನಿದ್ದೆವೋಗದ ಜನರ ದೇವನು ಬಂದನಿದಿರಾಗಿ.

೨೭

ನಿಂದು ಸಂಕ್ರಂದನನು ಸತಿಯಳ
ಮುಂದೆ, ಬೆಡಗಿಂ ಮಧುರವಚನಗ
ಳಿಂದಲಾಕೆಯ ಮಸವ ತನುವಂ ಸೆಳೆದನಾಕ್ಷಣದೆ
ಇಂದಿರನ ದಯೆಯಿಂದ ಪುಟ್ಟಿದು
ದೊಂದು ವಾನರಶಿಶುವು. ತಾಯಿಗೆ
ತುದೆಗಂ ಕಣ್ಣೆಳಗು ತಾನಾಗುತ್ತೆ ರಂಜಿಸಿತು.

೨೮

ವಾಲಧಿಯೊಳಿವ ಪುಟ್ಟಿ ಪೆಸರಿಂ
ವಾಲಿಯೆನಿಸುವ, ಗಹಸರಾಚ್ಯವ
ವಾಲಿಸುವನೆನ್ನಿಂದ ಪುಟ್ಟಿಹನದರನೀತನನು
ಸೋಲಿಸುವ ನರ ಪುಟ್ಟಿಸೋರ್ವನು.
ಬಾಲೆ ಎನ್ನೀ ಕೊರಳ ಕಾಂಚನ
ಮಾಲೆಯನು ಧರಿಸಿರಲಿ ; ಮೇಲಿಂ ಮೇಲೆ ಮೇಲಹುದು.

೨೯

ಎನುತೆ ದಿವಿಜೀಶ್ವರನು ಕಂಠದ
ಕನಕಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕುವರಗೆ,
ವನಜಮುಖಿಯನುಮತಿಯ ಪಡೆಯುತೆ ಪೊರಟನಲ್ಲಿಂದ.
ಕನಕಭೂಷಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸ
ಎನುತವಾಲಿಯ ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಲಿ,
ತನತು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಭಾರವ ಮರೆದಳಾರಮಣಿ.

೩೦

ಸೂರಿಯನು ದಿನಚರೈಗೆಯ್ಯು
ತ್ತೀರಿ ನಭವನು, ಪಡುವಲದ್ರಿಯ
ಸೇರಲೆಯ್ತರುತಿರ್ದು ಕಂಡನು ವಾಸರಿಯನಲ್ಲಿ.
ನಾರಿಯಳ ರೂಪಿಂಗಿ ಸೋತನು.
ತಾರಿ ಮುಂಗಾಣದೆಯೆ, ದಿವಸದ
ಕಾರಿಯವ ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ನಿಂದನು ಸುದತಿಯಿದಿರಿನೊಳು.

೩೧

ಜಗದ ಕಣ್ಣಿನಿಸಿರ್ಪ ಸೂರ್ಯನ
ಬಗೆಯಿರಿದು, ಮನಸೋತು ವಾಸರಿ
ಬಗೆಯದೊಂದನು ತನ್ನ ಸರ್ಪಿಸಿ ತಣಿದಳಾಚಪಲೆ.
ಖಗನ ದಯೆಯಿಂ ಗ್ರೀವದೇಶದೊ
ಳೊಗೆದು ಶೋಭಿಸಿತೊಂದು ಶಾಬಕ
ಸೊಗದ ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೀರುತವದಿರ ಮನವ ಸೆಳೆದತ್ತು.

೩೨

ಗ್ರೀವದೇಶದಿನೊಗೆದ ಶಿಶು ಸು
ಗ್ರೀವನೆಂಬಾ ಪೆಸರ ತಳೆಯು
ತ್ತೋವಿ ಸೋದರವಾಲಿಯನು ಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂ ಕೂಡಿ
ಕಾವನೆಲ್ಲಾ ಪ್ಲವಗತತಿಯನು.
ಭೂವರನ ರಘುರಾಮಚಂದ್ರನ
ಸೇವೆಗೆಯ್ಯುವನೆಂದು ಪರಸುತ್ತೋಡಿದನು ರವಿಯು.

೩೩

ಎಡಬಲದಲೊಂದೊಂದು ಸಿಸುವಂ
 ಕಡುಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ್ತಲವುಗಳ
 ನಡೆನುಡಿಗಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಲೆದೆ ಹಾಲೆರೆದು ಮುದ್ದಿಸುತ್ತ,
 ಪಡೆದೆ ಮಕ್ಕಳ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥತೆ
 ವಡೆಯೆ. ಪೌರುಷಮೆರಡು ರೂಪವ
 ಪಡೆದು ನಿಂದಿದೆ. ವೀರಮಾತೆಯ ಪದವಿ ತನ್ನದಲ್ಲೇ !

೩೪

ದಿವದ ಪತಿಯಂಶದಲಿ ಪಿರಿಯನು,
 ದಿವಸಪತಿಯಂಶದಲಿ ಕಿರಿಯನು,
 ಭುವನಮೂರರ ಶಾರ್ಙ್ಗತೇಜಗಳೆನ್ನೊಳುದಿಸಿರಲು
 ಬವಣೆಯಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದು ? ಜನ್ಮಕೆ
 ಸೆವನಿಸುತ್ತಲೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ! ವಿಧಿ
 ಸೆವಮನೇನನೊ ಪೇಳ್ದನಾನುಡಿ ಸೊಗಸಿತಿಲ್ಲೆನಗೆ.

೩೫

ಎಂದು ಸಂತಸದಿಂದ ಕಪಿಯಿರ
 ಲೆಂದಿನಂದದಿ ದಿನಪ ಪಡುವಲ
 ಮಂದಿರಕೆ ನಡೆತಂದು, ಭುವನದ ರಾಜ್ಯಭಾರವನು
 ಅಂಧಕಾರಂಗಳೊಪ್ಪಿಸಿದನಿವ
 ನೊಂದೆ ಬಗೆಯಿಂ ಮುಚ್ಚಿ ಹೊರಗೊಳ
 ಗೊಂದಿಸಿದ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರಾಜನೇ ನಿಜವು.

೩೬

ಕವ್ಯು ಚವಸಿಕೆ ಕಣ್ಣೆ. ಕರ್ಣಕೆ
ದವ್ಯ ಕಪ್ಪಿನ ಮುಚ್ಚಳವು. ತೋಗ
ಲವ್ವಿಕೊಂಡಿರೆ ಕರಿಯ ಗವಸೆದೆಯವ್ವೆ ತಾಮಸವು.
ಬೆವ್ವು ಹಿಡಿದಂತಾಗಿ ಬೀವರು
ಸೊಪ್ಪು ಸೊವಡಾಗುತ್ತೆ ಮಣಿದರು
ನಿವೊಸತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪಸರಿಸಿಲ್ಲ ಕಡೆಯೊಳಗೆ.

೩೭

ಘೋಕಜಂಬುಕಭಟರ ಬೆದರಿಕೆ,
ಭೀಕರರ ಪುಲಿಕಾಕರಸುಟಲ,
ಸಾಕುಸಾಕೆಂದೆನಿಸ ಕರಿಯುಸ್ಮತ್ತತೆಯ ಬಿರುಬು,
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಪಸರಿಸಲು, ಜನರನಿ
ವೇಕಿಯೊಡತನಕಂಜಿ, ಮೌನದಿ
ನೂಕುತಿರ್ದರು ಕಾಲವೆಲ್ಲವ ಮೂಕರಂದದಲಿ.

೩೮

ಏಧಿಯಸಗಲುತೋಡಿಡಾಯಸೆ,
ಪದುಮವನದೊಳ್ಳುಣಿತದಬ್ಬಸ,
ತ್ರಿದಿವಪತಿಭಾಸ್ಕರರ ಮೇಳದಿನೊಗೆದ ಒಲೋಲಲು.
ಒದಗಿ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಳಲು, ವಾಸರಿ
ಯೆದೆಗವಚಿ ಸುತರಿಬ್ಬರನು, ಸಂ
ಮುದದಿ ನಿದ್ಧಿಯ ಹೊದ್ದಿ ಮೈಮರೆದತ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ.

೩೯

ಕಾಲಚಕ್ರವು ಚಲಿಸೆ, ಪೊಸನರ
 ಪಾಲಕನ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಳಿರಿನ
 ಮೇಲುಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂದದೆ ಕೆಂಪು ಮೂಡಿದುದು.
 ಬಾಲರವಿಯುದಯಾದ್ರಿಸೀತವ
 ಲೀಲೆಯಿಂದಡರಿದನು. ತಾಮಸ
 ಬಾಲಶೃಂಖಲೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತು ಲೋಕಕ್ಕೆ.

೪೦

ನಿದ್ದೆ ಪರಿದುದು. ಪಸುಳಿಗಳು ಮೊದ
 ಲೆದ್ದು ಪಸಿವಿನ ಬೇಸೆಯಣಗಿಸೆ
 ಮದ್ದ ಪಡೆಯಲೈಂದು ತಾಯಿಯನಡ್ಡಯಿಸಲವಳು,
 ಮುದ್ದು ಗುವರಗೊಲಿಯುತೆದೆಯೊಳ್
 ಸಿದ್ಧಮಾದಮೃತವನು ನೀಡುವ
 ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಸಂವರಿಸುತೆದೆಯನು, ತಾಳ್ದಳಚ್ಚರಿಯು.

೪೧

ವಸಿದತ್ತಣ ಚಿತ್ರ ! ರೂಪಮಿ
 ದೇನೊ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ! ಸಿಸುಗ
 ಕ್ಲೇಸನೀವೆನು ? ಪುರುಷರೂಪಮೆ ಮತ್ತೆ ಘಟಿಸಿತಲಾ !
 ಕಾನನದ ಪಣ್ಣುಗಳು ಪಲ್ಲಿಲಿ
 ಸೂಸುಗಳ್ಳಾ ಹಾರಕೊದಗವು.
 ಮಾನಗೆಟ್ಟಿಲ್ಲಂದ ತಿರುಕುಯು ತಂದು ಪೋಷಿವೆನು ?

೪೨

ತಾನೆ ತಾನಾಗಿದ್ದೆ ; ಚಪಲತೆ
ಕಾನನಕೆ ತಳ್ಳಿತ್ತು ; ಮೇಣ್ ಸಂ
ತಾನ ಕಟ್ಟಿತು ಪೆಣ್ಣು ರೂಪದಿನದಕು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ,
ವಾನರನೆ ತಾನಾದೆ ಶಿಶುಗಳ
ಮಾನದಿಂದಿವುಗಳನು ಕಾಪಿಡ
ಲೇನ ಮಾಡುವೆನೆಲ್ಲಿ ಗೆಯ್ದು ವೆನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿತು.

೪೩

ತೊಡಕು ಪರ್ಚಿತು. ಶಾಬಕಂಗಳಿ
ಗೊಡಲ ತುಂಬಲ್ಪೇಕು. ತನ್ನನು
ಪಡೆದ ಬೊಮ್ಮನ ಕಾಣ್ಪೆನಿಲ್ಲ ರಲೆಡರದೇಂ ಬಹುದೋ !
ಬಡೆಯನಾತನ ಬೇಡಿ ದುಃಖದ
ಗಡಿಯ ದಾಂಟುವೆನಲಸನಾದೊಡೆ
ಬಿಡವು ತೊಡಕುಗಳೆಂದು ಮಕ್ಕಳ ಪೊತ್ತು ಪೊರಟಿತ್ತು.

೪೪

ತಂದೆವಾತನು ಮಾರಿ ಮನ ಬಂ
ದಂದದಲಿ ತಿರುಗಿದೆನು ; ಪಿಳ್ಳೆಗ
ಳಿಂದೆ ಕೂಡಿದೆ ; ತಪ್ಪು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಿಹುದು.
ತಂದೆಯಲ್ಲವೆ ! ಪೆತ್ತ ತನ್ನಯ
ಕಂದನನು ಹೊರದೂಡಲಾಪನೆ ?
ಸಂದೆಗಕೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಾತನ ಬಳಿಯ ಸೇರುವೆನು.

೪೫

ಏನುತಲಾ ಕಪಿ ನಡೆದು ಮುಂದಕೆ ;
 ವನಜಭವಸಮ್ಮುಖದಿ ಮಣಿಯಲ್,
 ವನಜಮುಖಿ ಸರಸತಿಯು ಕಾಣುತೆ ಕಾಂತನಂ ಕುರಿತು,
 ಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟೊಡಿದನಂದಿನ
 ದಿನದೆ ಬಂದಿಹ ; ಶಿಶುಗಳೀವರ
 ಮನೆಗೆ ತಂದಿಹನಾರಿಗವುಗಳೂ ! ಜನದ ಮಾರಿತೆನೆ

೪೬

ಮುಂದೆ ಬೇಮ್ಮನು ನೋಡಿ ಭಲ್ಲನ
 ಸರಸತಿಗೆ ನಗುತಂದ ನೋಡಾ
 ವರಸುಪಾತ್ರರ, ಮಗನ ಮಕ್ಕಳ, ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳನು !
 ಪಿರಿಯ ಹಸ್ತವು ಸಿನಗೆ. ನೀನಿ
 ಸ್ವರಿಯಲಜ್ಜಿಯೆ ದಿಟವು. ಶಿಶುಗಳ
 ಪೊರೆದು ಅಲಿಸು. ಜೀಣೆಹೊತ್ತಗೆಯಿಸು ಮೂಲೆಯೊಳ

೪೭

ನೀಂ ಪಿತಾಮಹನಲ್ಲ ! ಬಾಲೆಯು
 ನೋಂಪಿಗೈಯ್ದಳು ಕೈಪಡಿಯೆ ! ನಿಧಿ
 ನೀಂ ಪರಕಳ ಫಾಲಲೇಖನಕಜ್ಜಿಯಾಗುವುದು
 ಏಂ ಪಿರದೊ ! ಜೋಗುಳಕೆ ಜೀಣೆಯ
 ದೇಂ ಪೊರಗಹುದೆ ? ತೊಡಲನು ಟಿಗಳಿ
 ಗಾಂ ಪುಸಿಯೆನೀ ತೊಡಕಿನೊಗಟಿಯ ಕಿತವರನಗಿರೇ !

೪೮

ತಿಳಿಯದಾದೆನು ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ
ತಿಳಿಯ ದೇವನೆ. ಪೊರೆಯಲೀಶಿತು
ಗಳನು ಪೊತ್ತಿಹೆ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳನಿಲ್ಲ ಬೇಸರವು.
ತಿಳಿಸು ನೀನೀಯೊಗಟಿಯರ್ಥವ
ನೆಳೆಯರೆನಗಹರೆಂತು ಮೊಮ್ಮರು ?
ಪೊಳೆಯದರ್ಥವು ಮಗನ ಮಕ್ಕಳು, ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳೆನೆ.

೪೯

ಗಂಡು ತಾನಾಗಿದ್ದ ಪೊರನು
ಬ್ಬಂಡು ಸರಸಿಯ ನೀರ ಹಂಗನು
ಚಂಡಕಿರಣಸುರೆಂಶಂಕರ ಪುತ್ರರತ್ನಗಳು
ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತೆಯೊಳು
ಬಂಡಗಡೆದವ ನಿದ್ರೆಗೆಯಲಿ
ಗಂಡು ಮುನ್ನಿನ ತೆರದಿನಾದನು. ಸಾಲದೇ ಕಥೆಯು ?

೫೦

ಅಹಹ ತಿಳಿಯುತ್ತಿವನು ಗಿರಿಜೆಯು
ವಿಹುಲನು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮಿಂದನೊ !
ಬಹುದು ಪೆಣ್ಣುಣಿರೂಪಮಂತಿರೆ. ಮೇಣು ನಿದ್ರೆಯನು
ಗ ಹನ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಗೆಯ್ದನೊ !
ಗಹನದಲ್ಲಿ ಬಳಲಿದನು. ಮಕ್ಕಳಿ
ಗಹನು ನಾನೀ ದಾಟಿ ಶಿಶುಗಳ ಸೇವೆ ದೇವನದು.

೫೧

ಎಂದು ಶಿಶುಗಳೊಲಿದು ಶಾರದೆ,
 ಮಂದಹಾಸದ ಪಾಲನೂಡಿಸು
 ತಂದಮಾದ ಕಟಾಕ್ಷ ಕವಚನ ತೊಡಿಸಿ, ಮೆಯ್ದಡವಿ ;
 ಇಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ಪುತ್ರರಿರ, ನೀ
 ಮೊಂದಿ ಕಪಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದನಿಯ
 ಸಂದು ಪರಸುತೆ ಮುದ್ದಿಸಿದಳಾ ಶಾಬಕಂಗಳನು.

೫೨

ದೇವಿ ಹರಕೆಯನಿತ್ತಮೇಲಿ
 ನನ್ನವು ಸಮ್ಮತಿಗುಡಲೆ ಬೇಡುದು.
 ಜೀವಕೋಟಿಯಲಿರ್ಪ ಮರುಕಕೆ ಪೆಣ್ಣೆ ದೇವಿಯಲೇ !
 ಓನಿ ಮೊಡೆಸೋಡಕ್ಕಿ ಬೋಸವ,
 ಕಾವ ಬಿರುದನು ತಳೆದು ಶೋಭಿಸಿ
 ರಾವು ನಿಮ್ಮಯ ನುಡಿಯ ಮಾರ್ದೋಡೆ ನಿಲ್ಲದೇ ಗೃಹವು ?

೫೩

ಪಾಕಶಾಸನಪುತ್ರಸಿವನ ವ
 ನಾಕಕಪಿಭಲ್ಲೂ ಕನಿಕರ
 ಕ್ಷೇಕಚಕ್ರಾಧಿಪನ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ವೇಧಸನು
 ನಾಕನಿಲಯದ ಭಟರ ಕರೆದಭಿ
 ಷೇಕಮಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ವೆ ನೇಮಿಸ
 ಲಾಕೆವಂಗಳು ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸಿದರೆಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು.

೫೪

ಜಯಕೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿಪ ಕಿಷ್ಕಿಂ
 ಧೈಯನು ತಿಲ್ಪದ ಘನತರದ ಸೀ
 ಮೆಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಬೀಡಗಿಯ್ದಿಹನು.
 ನಯನಕುತ್ಸಹವೀವ ಸೌಧನಿ
 ಚಯಗಳಿಂ ರಂಜಿಸುವ ಬೀಡಿಗೆ
 ಪಯಣಕುಜ್ಜು ಗಮಾಗಲೆಂದನು ನೆರೆದ ಸಭ್ಯರಿಗೆ.

೫೫

ಸುರರು ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ನಾಗರು
 ನರರು ಮುನಿಗಳು ಪಯಣಗತಿಯಿಂ
 ನೆರೆದು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಲಿ, ವಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿದರು.
 ಧರೆಯು ಗಿರಿವನಗಳಲಿ ಗಹ್ವರ
 ಪರಿಸರಂಗಳಲಿರ್ದ ವಾನರ
 ರೆರೆಯನನು ಪಡೆದತುಲದುತ್ಸಹದಿಂದಲುಬ್ಬಿದರು.

೫೬

ಹನುಮ ಜಾಂಬವ ನಳನು ಮೊದಲಹ
 ವನಚರರು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಮು
 ನನುನಯದಿ ಗೆಯ್ಯುತ್ತೆ ವಾಲಿಯು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಲು,
 ದಿನಪಸುತನೊಡಗೂಡಿ ವಾಲಿಯು
 ದಿನದಿನಕೆ ಬಲಬುದ್ಧಿವಿಭವದಿ
 ನನುಪಮನು ತಾನೆನಿಸಿ ತಣಿಸಿದ ಸಕಲಕಪಿಕುಲವ.

೫೭

ಇತ್ತ ಭಲ್ಲನು ಸುತರ ಮೇಲ್ಮೈಯಿ
 ನತ್ಯಧಿಕ ಸೋಗಮಾಂತು, ತನ್ನಯ
 ವೃತ್ತಮಂ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಲಿ ನಾಣ್ಣಿ ನಿಂದಿರಲು,
 ಪತ್ತೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತೆ ವಿಧಿಯು ಪುತ್ರನ
 ಚಿತ್ತದ್ವಂದ್ವಿಗಾಗಿ ತತ್ತ್ವದ
 ಮೊತ್ತವನು ಪರುಶನಿಸಿ ಶಾಂತಿಯ ಸೂಸಿದನು ಮನಕೆ.

ದ್ವಿತೀಯತರಂಗ

ವಿವಾಹ

ಮೊಗದ ಹೊಲಿಕೆ, ಕಣ್ಣು ಕೈಕಾ
 ಲುಗಳ ಪರಿಮಿತಿ, ರೂಪಕಾಂತಿಯು,
 ಬಗೆಯ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ವಾಲಿಯು ಪೋಲ್ತು ತಮ್ಮನಿರೆ,
 ಮಿಗುವ ಬೆಮೆಯಾವರಿಸೆ ಲೋಕವ,
 ನಗೆಯ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ, ಜಾಣರ
 ಬಗೆಗೆ ಬೆರಗನು ಸೂಸಿ, ಬಳೆದರು ಜಂಟಿದೇವರೊಲು.

೨

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರೊಳು ಭೇದವ
 ಕಣ್ಣಿಗುಂ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಪುಡುಕುತ್ತೆ,
 ಬಣ್ಣಿ ಸಲ್ಕಾರದೆಯೆ ಸೇವಕದಾಸದಾಸಿಯರು
 ಅಣ್ಣನೆಸಕವ ತಮ್ಮನಲಿ ಮೇ
 ಣ್ಣನಿಗೆ ತಮ್ಮನದನರ್ಪಿಸಿ
 ಬಣ್ಣಗುಂದಿದ ಮೊಗವ ಬಾಗಿ ಸಿ ಮೂಕರಾಗುವರು,

೩

ಶಿಷ್ಟಮಾರ್ಗದೇ ನಡೆಯುತ್ತಾಗಮು
ಕಿಷ್ಟವಹ ಕರ್ಮವನು ಗಿಯ್ಯುತೆ,
ತುಷ್ಟವಡಿಸಿದರೆಲ್ಲ ದೇವರ ಕರೂಣೆಯದೊಳು.
ಇಷ್ಟಬಾಂಧವನಿಕರವನು ಪರಿ
ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದರಾತ್ಮದೇಹವ
ತುಷ್ಟಿಪುಷ್ಟಿಯನೀವು ಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧಕದ ಬಲದಿ

೪

ಬೆಳದಿಹವೈರಗಳ್ಳು ಬೇರಿಂ
ದಿಳಿಯನಗಲವ, ಸಾಲವೃಕ್ಷವ
ನಲುಗೆ ಪರ್ಣವನೊಂದನುಳಿಸಿದ, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ
ತಳೆದು ತಿರಿಕಲಾಟವಾಡುವ,
ಬಲದ ಸಾಹಸ ಲಾಘವಂಗಳ
ಬಳಕೆ ವಾಲಿಗೆ ಮೂಸಲಾದುದು. ಪುಟ್ಟನನ್ನೊರ್ವ.

೫

ಅರಿಗಳೆದೆ ಬಿರಿಯುತ್ತ ; ಸುಜನರ
ಹರಕೆ ದೆಸೆದೆಯಲ್ಲ ಮೋಗಿತು ;
ಸುರಪದಿನಪರ ಚಿತ್ತದುನ್ನತಿ ಕೋಡಿವರಿದತ್ತು.
ಧರಣಿಯೊಳು ಸದ್ಧರ್ಮ ನಾಲ್ಕುಂ
ಚರಣದಿಂ ನೆಲಸಿತ್ತು. ವಾಸರ
ವರನ ವಾಲಿಯ ರಾಜ್ಯಭಾರದಲೇರಿತುತ್ಸಹವು.

೬

ತರಣಿಯೊಡನುಪ್ಪವಡಿಸುತೆ, ತ
 ತ್ವಿರಣದೊಡನೆ ಚತುಸ್ಸಮುದ್ರಕೆ
 ಪರಿದು, ಸಂಧ್ಯಾಜಪತಪಾದಿಯನೊಡರಿಸುತ್ತಲವ
 ಚರಿಸಿ ವಾಯು ಮನೋಜವಂಗಳು
 ಸರಿದೊರೆಗಳಲ್ಲವೆನೆ, ರಾಜ್ಯದ
 ಭರಕೆ ವಾಲಿಯು ಸೂರ್ಯನೊಗ್ಗೈಯೇರೆ ಒರುತಿಹನು.

೭

ಸುಂದರೋನ್ನತಕಾಯಭುಜಬಲ
 ದಿಂದ, ಕಾರ್ಶ್ವೋತ್ತಾಹಕುಶಲತೆ
 ಯಿಂದ, ಸಂಪದದಿಂದ ಚಲದಿಂದುನ್ನತರುಮಾಗಿ;
 ಬಂದ ಸಿಹಿಮಾಕಂದವೆನೆ ಸಂ
 ಕ್ರಂದನಾರ್ಕರ ಸುತರು ಶೋಭಿಸ
 ಲಂದು, ರಾಜ್ಯಶ್ರೀಗೆ ಸವತಿಯ ಬಯಕೆಯಾದತ್ತು.

೮

ಕ್ಷೀರವಾರಿಧಿಯಿಂದಲಮೃತದ
 ಸಾರಮಂ ಗೋರುತ್ತೆ, ಸುರರಿಗೆ
 ಭೂರಿಭೋಜನವಿಕ್ಕುತಜರಾಮರನೆಸಗುತ್ತೆ,
 ಮೂರು ಲೋಕಕೆ ಮೈದ್ಯವಿದ್ಯೆಯು
 ಸೂರೆಗೊಟ್ಟುಪಕಾರವೆಸಗಿದು
 ದಾರಿಧನ್ವಂತರಿಯು ಪುತ್ರ ಸುಷೇಣ ಮೆರೆದಿಹನು.

೯

ಕುತ್ತಗಳ ಕಿರುಳರಿತು, ಮರ್ದಲಿ
ಪತ್ತಿದಾಗುಣಗಣವ, ಯೋಜನೆ
ಯತ್ತಣಿಂ ಬಹು ಮಾರ್ಪನದರ ಫಲಾಫಲಂಗಳನು,
ಬಿತ್ತರದೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಲತ ಯಾ
ಕುತ್ತಗಳ ದೇಹಗಳ ಬಗೆಯರಿ
ದಿತ್ತು ಮರ್ದ ಸುಷೇಣ, ತಂದೆಯ ಮಾರಿ ಬೆಳಗಿದನು.

೧೦

ಆತನುದರದೆ ಜನಿಸಿ ಧರ್ಮದಿ
ನೀತಿ ಮೊಳೆಯಿಟ್ಟಂತೆ, ಗುಣದಿಂ
ಖ್ಯಾತಿ ಮಾಡುವ ತೆರದೆ ತಾರಾದೇವಿ ರಂಜಿಸಳು,
ಜಾತರೂಪದ ಬೊಂಬೆ, ನೃಪನಯ
ಜಾತದೇರಕದ ಪಾಸೆ, ಯೌದಾ
ರಾತ್ರಿಶಯದಿಂ ಸಮೆದ ಪುತ್ರಳೆಯೆಂಬ ತೆರದಿಂದ.

೧೧

೧೧ ಮಾರಿ ಭಾವಂ ಬಳೆದು ಕಾನ್ಯದ
ಸಾರಮೆನಿಸುವ ನಿಧದಿ, ಕಾಲದಿ
ಕಾರಮುಗಿಲೇರುತ್ತೆ ವರ್ಷದ ತೆರದಿ ಮೆರೆವವೊಲು ;
ತಾರೆಯೊಳು ಯೌವನವು ಬಾಲ್ಯದಿ
ತೋರಿದಾ ರೂಪಾದಿ ಗುಣಗಳಿ
ನೇರಿ ಶೋಭಿಸಿದತ್ತು. ವ್ಯಕ್ತಕೆ ಬೀಜ ಕಾರಣವು.

೧೨

ತಕ್ಕವನ ಕೈಗಿಟ್ಟು ಸುಕೃತದ
 ರೊಕ್ಕದೊಟ್ಟಿಲ ಗೋರುವುದು, ಮೇ
 ಣಕ್ಕರೆಯ ಸುತೆಯಗಲಾರದ ಲೋಭ ಬೆರೆದಿರಲು ;
 ಅಕ್ಕಿಯಾಸೆಯು, ಸೆಂಟಗನ್ನವ
 ನಿಕ್ಕುವಾತುರವೆಂಬ ತೆರದಿಂ
 ದುಕ್ಕುವೆರಡುಂ ಭಾವಗಳ ಸವಿಗಂಡನಾ ಪಿತನು.

೧೩

ಅಳಿಯನೋರ್ವನ ತನ್ನ ಮನೆಯೊಳ
 ಗಿಳಿಸಿ, ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಿಸು
 ತೊಳಗನರಿದುಪಚರಿಸಿ, ತೃಪ್ತಿಯ ಪಡೆವ ಜಾಣೆಯೊಲು ;
 ತಿಳಿಯಮನದ ಸುಷೇಣಪತ್ನಿ ಮ
 ಗಳನು ಪರರವಳೆಂದು ಪೇಳು
 ತೊಳಗ ಮುಚ್ಚುತೆ ಪತಿಯ ಸೆಳೆರಿಸುತ್ತಿರುತಿಹಳು.

೧೪

ಒಂದು ದಿನದೊಳ್ವಾಲಿ ಗರುಡಿಯ
 ಮಂದಿರದಲೋರಗೆಯ ಕೆಳೆಯರ
 ನೊಂದುಗೂಡುತಲೆಸಗಿ ಸಾಧಕಮಲ್ಲಯುದ್ಧಗಳ;
 ಒಂದು ಕೊಳದೊಳ್ ಮಡಿಯನುಟ್ಟು, ಸು
 ಗಂಧ ಪುಷ್ಪವ ತಳೆದು, ಬಿನದಗ
 ಳಿಂದಲುಬ್ಬುತಲಡಿಯನಿಟ್ಟನು ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ

೧೫

ಜಾರುತಿರೆ ರವಿ ಪಡುವಲದ್ರಿಗೆ,
ತಾರೆ ತಾಯಿಯ ನೇಮದಿಂದಲಿ
ಸಾರಿ ಬಂದಳು ಗೌರಿಯರ್ಚನೆಗೊಡನೆ ಕೆಳದಿಯಳ.
ಸೂರೆಗೊಂಡು ಸಮಾರ ಬಲಿಗಳ
ಸಾರವನು ಕೆಳದಿಯಳ ಕೆಯ್ಯಿಂ,
ತೂರಿದನು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ವಾಸರರಾಜಸಿದಿರಿನಲಿ.

೧೬

ಸೇರಿತೀರ್ವರ ನೋಟವುಗಲಿತು;
ಸಾರಿ ತೊಡಕಿತು ಮತ್ತೆ ಚಾರಿದು
ದೋರೆ ನೋಟವು ಸೊಬಗನಳೆಯಿತು ನೀವಳೆಯ ತೆಗೆದು,
ಹಾರತೆದೆ, ನಸು ತಡೆಯೆ ಗಮನವು,
ಹೇರೆ ಪುಲಕವು, ಮೊಗವು ಬಾಗಿರೆ,
ತಾರವಾಲಿಗಳಿರುವವರುಳರ ತೆರದೆ ಸಾಗಿದರು.

೧೭

ತೊಡಗಿ ಪೂಜೆಗೆ ತಾರೆ ಧೂಪದ
ತೊಡಕ ಬಿಟ್ಟಳು; ಹಣ್ಣು ಹೂವೆನೆ
ಮುಡಿಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವ ತಪ್ಪಿದಳು.
ಮಿಡುಕುತ್ತೆಲ್ಲ ರಗೊಂಡು, ಕೆಳದಿಯ
ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಲಳುಕುತ್ತೆಯೊಳ
ಗಿಡದ ಗರವನು ತಿಳಿಯಳಾದುದು ಪೂಜೆ ಬಹುಬೇಗ.

೧೮

ಪೊರಟಲ್ಲಿಂ ಮನೆಗೆ ಮೇಲುದು
 ಸರಗ ಬಾಯ್ಗೆ ರೆಗಿಕ್ಕಿ, ಮನದಾ
 ಪರಿಯನದುಮುತೆ ಬೀಗುತೆಡಬಲಕಿಸಿತು ಗಮನಿಸದೆ,
 ಮರೆದು ಮಾತೆಯ ಸೇವೆಗೆಯ್ದುದು.
 ಸರಿದು ತನ್ನಯ ಚಿತ್ರಶಾಲೆಗೆ,
 ಭರದಿನೆಲ್ಲ ರಗೊಂಡು, ತಾಯಿಯ ಪದಕ ನಮಿಸಿದಳು.

೧೯

ಮಗಳನೆಬ್ಬಿಸಿ ನಾಕೆ ಪರಸುತ್ತೆ,
 ಮೊಗದೊಳೊಗೆದಿಹ ಮಾರ್ಪ ಕಂಡಳು.
 ಸುಗಿದು ಮಗಳನು ಲಾಲಿಸುತ್ತಲಿ ಮಧುರವಚನದಲಿ,
 ಮಗಳೆ, ದೂಸರದೇನೊ ಮೆಯ್ಯೊಳು ?
 ಮೊಗದ ಸಿರಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತೇಕೋ ?
 ತಗುವ ಮರ್ದನು ಸವಿದರಾಯಿತು ಬಾರ ಪಿತನೆಡೆಗೆ.

೨೦

ಎಂದು ನಾಕೆ ಸುಷೇಣಸ್ಥಳಿಗೆ
 ಬಂದು, ಪುತ್ರಿಯಳಿರವ ಪೇಳಲ
 ಮಂದಗತಿಯಿಂ ಬಂದು, ತಾರೆಯ ಹಸ್ತದೊಳು ಬಿರಲ
 ಬಂದಿಸುತ್ತೆ, ಕಣ್ ನಾಲಗೆಯ ಮೊಗ
 ದಂದವೆಲ್ಲವ ನೋಡಿ, ಮೆಯ್ಯೊಳು
 ದಂದುಗವನವನೊಂದ ಕಾಣದೆ, ಮುಗ್ಧನಾಗುತ್ತೆ;

- ೨೧

ವಾತಪಿತೃದಿಗಳ ಏಷಮತೆ,
ಧಾತುಸಪ್ತಕದೇರುಪೇರುಂ,
ಭೂತನಾಡಿಯ ಹೊಡೆತವೊಂದನು ಕಾಣೆನಾ ರಮಣಿ,
ಏತಕೀಪರ ಮೊಗದೆ ಮಾರ್ಪೋ ?
ಕಾತರಕೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ ವೃದ್ಧೇ
ಗಾತಿಶಯಮೊಸಿಹುದೊ ತಿಳಿಯದು. ಪಥ್ಯ ತಣ್ಣಗೆನು.

೨೨

ಗಂಡನಾ ನುಡಿಯಲ್ಲ ನಂಬುಗೆ
ಕಂಡುಬಾರದು ; ಮೈದ್ಯರತ್ನಕ
ರಂಡದಲಿ ಪುನಿ ಬಗೆಯಲಾಗದು ; ನಾಕೆ ಶಂಕಿಸುತ
ಕೊಂಡು ತಾರೆಯ, ದಾದಿಯಳನೊಳ
ಗೊಂಡು, ಮಾರ್ಗದೆ ದೇವಕುಲದೊಳು
ಕಂಡುದೇನುಂಟೆಲ್ಲ ವನು ನೀಂ ಬೆಸಸಿಮೆಂದೆನಲು.

೨೩

ಮಾತಿನಲಿ ಮೊದಲಿಕ್ಕಿದರೆ ತಾ
ನೋತು ಹೋದವಳಲ್ಲ ತಾರೆಯು.
ಭೀತಿಯಿಂದಂದುಸಿರಸಿಕ್ಕದೆ ನೆಲನ ನೋಡಿದಳು.
ಏತಕಿಂತಿವಳೆನುತ ದಾದಿಯ
ಮಾತನಾಡಿಸಲವಳು ಭಯದಿಂ
ಕಾತರಿಸಿ, ತನಗೇನೊ ಎಂತೋ ಎಂದು ನಡುಗುತ್ತ,

೨೪ .

ತಟ್ಟಿ ಗೊಂಡೆನು, ಬಿಟ್ಟಿ ಮನೆಯನು,
 ಪುಟ್ಟ ತಾಯಿಯ ಬಿಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲವು,
 ಕೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲವು ಒಟ್ಟಿಯೊಳು ತಾರೆ;
 ಕೆಟ್ಟ ಗಾಳಿಯು ತಟ್ಟಿ ಹೂಗಂ
 ನಿಟ್ಟು ತಾರೆಯ ಮುಟ್ಟಿ ಹೋದುದು.
 ನಿಟ್ಟಿ ಸಿಹಸಿದ ವಾಲಿ ಪೂಜೆಯು ಕೆಟ್ಟಿ ತಿಂದೆನಲು

೨೫

ಪ್ರಾಸವಲ್ಲ ಎಗಳೆಳಿ ಮಿಗೆ ಪರಿ
 ಹಾಸಗೆಯ್ಯುತೆ ತಾರೆ ನಿಂದಳು.
 ವಾಸವಾತ್ಮ ಜನನಲು ಕಿಸಿಂ ದಾದಿಯನು ನೋಡಿ,
 ಓಸರಿಸಿ ಸರಿದೋಡಿ, ಮಂಚದ
 ಪಾಸಿನೊಳ್ ಪವಡಿಸುತೆ, ದಾದಿಯ
 ಶಾಸನಕೆ ಚಿಂತಿಸುತೆ, ತಪ್ಪನು ಕಾಣದಿರುತಿಹಳು.

*

೨೬

ಇತ್ತನಾಕೆಯು ಮಗಳ ಕುತ್ತವ
 ಚಿತ್ತದೊಳ್ಳರಿಭಾವಿಸುತ್ತಲಿ,
 ಮತ್ತೆ ದಾದಿಯ ಕರೆದು ಎಸ್ತರದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು,
 ಹಿತ್ತಿಲಾಗಿಡ ಮದ್ದು ದಿಟವಿದ
 ಹೆತ್ತ ನೋಹದೆ ತಿಳಿಯದಾದೆನು.
 ಪತ್ತಿದುದ್ದೇಗವನು ತಪಿಸೆನು. ಬಿನ್ನ ವಿಪೆ ಪತಿಗೆ.

೨೭

ಎಂದು ತಾರೆಯ ಬಳಿಗೆ ಸಾರುತ
ಲಂದಿನಾ ಸುದ್ದಿಯನು ಮರೆಯಿಸು
ತೆಂದಿನಂತಿರಲುಣಿಸು ಕತೆಯಿಂ ತಣಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ;
ಬಂದ ಪತಿಯಂ ಕಂಡು, ಮಾತಿಂ
ಗೊಂದು ಪೀಠಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾತುರ
ದಿಂದ ನಿಂದಳು. ಮಾತನೆತ್ತುನ ಭಾರ ಕಿರಿದಲ್ಲ.

೨೮

ತಾರೆಯುಂಡಳೊ ? ಅಹುದು. ಹೇಗಿಹ
ಳಾರಯಿದು ತಿಳಿ. ನಿರ್ದಿಸುತ್ತಿಹ (ಳು.)
ಳಾರಗಿನ್ನು ಬೈಗವು ? ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ನಿನಗೆನಗೆ.
ಹೀರಿನೋಡಹೆ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯೆಯ
ಸಾರವನು ಕಂಡರೆಯೆ ! ನಿನಗಂ
ಮಾರಿತೋರ್ವುದುಮಿರಲುಮಾಗದೊ ? ಬಹುದು ಬಹುಜಾಣೆ

೨೯

ತಿಳಿಯ ಪೇಳ್ವುದು ಗುಟ್ಟನಾಕೆಯೆ.
ತಿಳಿಸಿ ದಣಿದೆನು ಮದುವೆ (ಗೆ.) ಗೋಹೋ !
ಅಳಿಯನೋರ್ವನ ಪಡೆವ ಬಯಕೆಯೊ ? ತರುವೆನೊಪ್ಪಿದನ
ಬಳಿತು ನಿಮ್ಮೊಪ್ಪದರಾಯಿತೊ ?
ಗೆಳತಿ ನೀನೊಪ್ಪಿದರು ಕೂಡದೊ ?
ತಿಳಿಯದೀಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಗಳೊಪ್ಪುವು ನಿನಗೆನಗೆ.

೩೦

ಒಪ್ಪೆ ಮಗಳುಂ ಪುಡುಕಿ ನೋಡುವೆ (ನು.)
 ನೊಪ್ಪಿ ಪುಡುಕಿಟ್ಟಿಹಳು. ಸರಿ, ದೊರೆ
 ತಿರ್ಪನಂತಿರೆ, ಪುಡುಕಿ ತರವಾ ಕಷ್ಟತಪ್ಪಿತಲೆ !
 ತಪ್ಪಿತಿಲ್ಲವು ದಣಿವು ; ದೂರದ
 ಲಿರ್ಪ ಚೆನ್ನವು ; ಚಿಂತೆಯದರಿಂ
 ದಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ರನ್ನಮಿಲ್ಲಿರೆ ದೊರಯದೇಂ ಚೆನ್ನ ?

೩೧

ದೊರೆಯ ನಾಲಿಯ ನೆಂಟು ಸುಲಭವೆ ?
 ದೊರೆಯೆ ! ನಾಂಗಳು ಬರುವರಲ್ಲಾ !
 ಬರುವರಾದೊಡಮೋನು ! ತಕ್ಕವ (ಳು.) ಆ ವನ ಬಿಟ್ಟೆಂದು ?
 ಅರಿದು ಮದುವೆಯೊ ಮೇಣು ಪೆರತೋ !
 ಇರಲು ವಿಧಿಯಾ ಬರಹ ಸಾಧ್ಯವು-
 ಬರಹವದ ತಿದ್ದಿಸಲು ಬಹುದಲೆ ? ನೋಳ್ವೆನಂತಾಗೆ.

೩೨

ಗೆದ್ದು ಪತಿಯಂ ನಾಕೆ ವಾದದಿ
 ನಿದ್ದೆವೋದಳು. ಚಿಂತೆಯಾತನ
 ಹೊದ್ದಿದುದು. ಗೃಹಕೃತ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಗವಲೇ !
 ವೃದ್ಧರೆನಿಸಿದ ತಾಯಿ ತಂದೆಗ
 ಇದ್ದು ನಮ್ಮಯಿ ನೆಂಟನೊಪ್ಪ
 ಲ್ಕಿದ್ದರಲ್ಲವೆ ಹಗುರ ಕಾರ್ಯವು. ನಾಲಿ ತಬ್ಬಲಿಯು.

೩೩

ಪಿರಿಯನೋರ್ವನ ನೆರವು ಬೇಳ್ಳುದು
ತರುವೆನೆಲ್ಲಿಂದವನ(ನು)ನೋ ಹೋ !
ಸರಸಿಜೋದ್ಭವತನುಜಜಾಂಬವನಿರ್ಪ ದೊಡ್ಡಯನು.
ಇರುವುದವನೊಳ್ಳಲುಗೆ, ಬರುವನೊ
ಳೆರಕಮುಂಟಾದೊಡೆಯು, ತನ್ನನು
ಸರಿಯಬೀಯಗನಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಪ ಭಾಗ್ಯಬಿಟ್ಟಿದು.

೩೪

ನಾಳೆಯುದಯದಲವನ ಕಾಣ್ಬೆನು.
ವಾಲಿಯಾತನ ಗೆರೆಯ ಮಾರನು.
ಕಾಲಯಾಪನೆ ಶುಭಕೆ ಹಿತನುಲ್ಲೆಂದು ನೆಲೆಗೆಯ್ದು ;
ತೂಳಿದನು ಯಾಮಿನಿಯನುದಯದೆ
ಬಾಲರನಿಯೊಡನೆಳ್ಳು, ಜಾಂಬವ
ನಾಲಯಕೆ ನಡೆತಂದು, ಸಮಯವ ನೋಡುತೊಳವೊಕ್ಕು-.

೩೫

ಪತ್ತು ಸಾಸಿರಬರಿಸದಾಯುವು ;
ಚಿತ್ತದೊಳು ನೆನಪಾಯ್ತು ; ಬಂದೈ !
ಕುತ್ತು ನಿನ್ನನು ಕಾಣದಿರ್ಪದೆ ; ಕಂಡವೊಲ್ಲ.
ಇತ್ತಲೇಕೈ ತಂದೆ ? ಮುತ್ತನ
ನೆತ್ತಲೂಂ ಕೇಳ್ವರನು ಕಾಣೆನು.
ಪತ್ತೆ ಬಾರೈ ; ಕುಳ್ಳಿರೆಂದನು ಜಾಂಬವನು ನಗುತ.

೩೬

ಗೆಳೆಯನಾಗಿಯೆ ಬರ್ಪೆ. ಮೈದ್ಯನ
ಬಳಕೆ ನಿನಗಿಂದಂದು ಬೇಡೈ.
ಬಳುವಳಿಯು ನಿನಗಾಯುರಾರೋಗ್ಯಗಳು ಜಾಂಬವನೇ.
ಸುಳಿಯೆ ಸಮಯವ ಕಾಣೆ. ರೋಗಿಗ
ಳೆಳಿತ ಬಲ್ಪಿಸಾಯ್ತು. ಕಡೆಯೊಳ
ಗೆಳೆಯುಳೋರ್ವಳ ಮದುವೆ. ಚಿಂತೆಯು ಕಟ್ಟಿತನಗೀಗ.

೩೭

ಪಿರಿಯದಲ್ಲ ಸುಷೇಣ. ನಿನ್ನಯ
ಪರಿಯನಾಂ ತಿಳಿದರ್ಪೆ. ತಾರೆಗೆ
ಪರಮವಿಭವದಿ ಮದುವೆಯಾಗಿಪೆ ನಾನೆ ನೀನಾಗಿ.
ಕರೆಯಿಸೈ ದೈವಜ್ಞ ಗುರುಗಳ
ನೆರೆಯಬೇಡಿನಾರ. ವೆಚ್ಚದ
ಭರವು ತನ್ನದು. ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳೆ ಬಳಿಯಲೀ ಮದುವೆ.

೩೮

ಅರವು ಮರವು ಸುಷೇಣ. ಕೇಳ್ವುದ
ಮರೆತೆ. ತಾರೆಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿಪೆ,
ವರನದಾವನು ? ತಾಯಿಮಕ್ಕಳಿಗೊಪ್ಪೆ ? ಪೇಳದನು.
ಇರುವುದನರೊಪ್ಪಿತವು. ನಿನ್ನಯ
ನೆರವು ದೊರೆಯಲ್ಪರನು ದೊರೆವನು.
ಪಿರಿಯದಾಗಿಹ. ದಯ್ಯ ಮದುವೆಗೆ ವರನನರಸುವುದು.

೩೯

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನರಗು ಸಿದ್ಧವು ;
 ಚೊಕ್ಕಚಿನ್ನವದೊಂದು ದೊರೆಯಲ್
 ತಕ್ಕದಾಭರಣವನು ಗೆಯ್ಸುವೆನೆಂಬೆಯೇಂ ಮುತ್ರ ?
 ತಕ್ಕವರನಿಹನವನೊಪ್ಪಿಸೆ
 ತಕ್ಕವನು ಹಿರಿಯಯ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯು
 ಸಿಕ್ಕಿಹನು ಜಾಂಬವನು. ತನ್ನಯ ಭಾರಮಿನಿತಿಲ್ಲ.

೪೦

ಭಾವು ಮುದುಪನ ಗುಡ್ಡಕೇರಿಸಿ,
 ಕೂಪದೊಳು ದೂಡಿದೆ ಸುಷೇಣನೆ ;
 ಭೂಪ ವಾಲಿಯನಳಿಯನಾಗಿ ಕೊಳ್ಳ ಹುಚ್ಚೇರಿ,
 ಈಪರಿಯ ನವನಾಟ್ಯನಿನ್ನದೊ ?
 ಚಾಪಲವು ಪಿರಿದಾಯ್ತು. ಬೀಯಗ
 ನೀಪರಿಯ ಸಂಧಾನಕೊಡಗನು. ನಿಲುಕದೈ ಫಲವು.

೪೧

ಕುಲದ, ಶೀಲದ, ಗುಣದ, ರೂಪದ
 ಬಲವು ಪರ್ಮೆಯು ನಿಮ್ಮ ವಾಲಿಯ
 ನೊಲಿಸಲಿಹುವೆಂದೆಂದೆ ಬಂದೆನು. ಬಡತನಮದೊಂದು
 ಒಲಿದರಾದೊಡೆ ನೀವು ಪರಿವುದು.
 ಚಲದನೆಮ್ಮನು ತಳ್ಳಬೇಡಿ
 ನ್ನಲನು ಕೂಡದು. ಪೆಣ್ಣುಪತ್ತನ ಹೊರೆಯ ಬಲ್ಲಿ ರಲೇ.

೪೨

ಶೀಲಕುಲಗಳಿಲ್ಲ ಕೊಂಕು. ಎ
 ಶಾಲಹೃದಯದ ಬಳಕೆ ಬೇಡುದು.
 ವಾಲಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನು ; ನೋಟದ ಪರಿಯದೆಂತಿಹುದೋ !
 ಮೋಲೆ ಯುವಕನು. ದೊಡ್ಡಯನ ನುಡಿ
 ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡು ಹಗುರವೈಸಿರಿ
 ಲೋಲುಪತೆ ಯಾವನವು ಸೇರಿರೆ ತೊಡಕು ನಿಶ್ಚಯವು.

೪೩

ಇರಲಿ ಮಿತ್ರನೆ ನೋಳ್ಪಿನಾದೊಡೆ
 ಭರವಸೆಯ ಕುಡಲಾರೆ. ದೈವದ
 ನೆರಮದೊಂದಿರೆ ನಾನೆ ಬೀಯಗನಾಗಿ ಕುಣಿಸುವೆನು.
 ಕರೆಯಿಸುವೆ ನೀಂ ಪೋಗು. ನಾನುಂ
 ಸೆರವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ. ಕುವಲಯೇಶ್ವರ
 ದೊರೆತು ತಾರೆಯ ಸಲುಗೆ ಬರೆ ತತ್ಕ್ಷಣದೆ ಬರಪ್ಪದಲೇ.

೪೪

ಎಂದು ಜಾಂಬವ ರಾಜಗೃಹಕ್ಕೆ
 ತಂದು, ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧಭಾರದ
 ಕುಂದು ಕೊರತೆಯ ತಕ್ಕುಪಾಯಗಳಿಂದ ತಿದ್ದಿದನು.
 ಎಂದಿನಂತಿರೆ ರಾಜಕಾರ್ಯವ
 ಮಂದಿಗರ್ವಿಸಿ ಭೂಪತಿಗೆ ಸಂ
 ಕ್ರಂದನನ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಲೆಯ್ಯಂದ.

೪೫

ಜೀಯ ದೇವ ಹಸಾದ ಮುಗಿದುವು,
 ಬಾಯ ಮಾತಿನೊಂದು ವಾಲಿಯೆ,
 ಬಾ ಯೆನಗೆ, ನನಗೇನು, ನಿನಗಂತೆಲ್ಲರಗೆ ಏಹಿತ.
 ಕಾಯುತಲಿ ನೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ
 ದಾಯವನು ಬಲಬುದ್ಧಿ ತೇಜವ
 ನಾಯತದೆ ಪಡೆದಿರ್ಪೆ. ಮುಂದಿನ ಏಷಯವೊಂದಿಹುದು.

೪೬

ಬಲ್ಲೆ ದೊಡ್ಡಯ ರಾಜ್ಯಭಾರಮು
 ನೆಲ್ಲ ಬಾಲನ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟುತೆ
 ಮೆಲ್ಲ ಸಿಲ್ಲಿಂ ಸರಿದು ಯೋಗಕೆ ನಿಲ್ವಿರೆಂಬುದನು.
 ಸೊಲ್ಲ ಸಂದೇ ಕೇಳ್ತೆ. ಯೋಗಮು
 ನಿಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದೊಡತಾಯ್ತು. ಮನೆಯೊಳ್
 ಬಲ್ಲ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ತೊಡಕಿಗಾನಿಹೆನು.

೪೭

ಅಂತುಟಲವು ಮಗುವೆ. ಮನೆಯೊಳ್
 ನಿಂತೆ ನಾನಿಹೆ. ಗೃಹದ ಕಾರ್ಯವ
 ಸಂತಸದೆ ಗೆಯ್ಯಾಕೆ ಬೇಹುದು. ಗೃಹಮದಂತಾಗೆ.
 ಮುಂತೆ ನೀಂ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಪದವಿಯು
 ನಾಂತು ನಿಲು. ನಿನಗೊರ್ವಜಾಣಿಯು
 ಮಂತನವು ದೊರಕೊಳಲಿ ನನಗಂ ಭಾರ ನನು ಹಗೊರ.

೪೮

ಮಾತು ನಿಂದುದು. ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿ
ಬೀತನಂದದೆ ನೋಡಿ ತನ್ನಯ
ತಾತನನು ಲೊಚಗುಟ್ಟಿ ವೋರೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿದ ವಾಲಿ.
ಏತಕ್ಕೆ ಮಗು ? ಪೆಣ್ಣು ಪೆತ್ತವ
ರೋತು ನಿನ್ನಯ ಮನೆಗೆ ಸುತ್ತುತ
ಸೋತು ಹೋದರ. ತಕ್ಕ ಸಮಯದೆ ಮದುವೆ ಬಲ್ಲೊಗಸು

೪೯

ಎನಲು ನೋಡುವೆನೆಂದು ಕುಗ್ಗಿದ
ದನಿಯಿನೆಂದನು ವಾಲಿ. ಬೆರಲಿನ
ಕೊನೆಯ ತಿಕ್ಕು ತಲೆಣಿಕೆಗೆಯ್ದನು ಪತ್ತು ಸರಿಯಾಯ್ತು.
ಮನವ ಪೇಳು. ಸುಷೇಣನಿಂದನ
ದಿನದೆ ತಾರೆಗೆ ವರನ ಬೇಡಿದ
ನೆನಗೆ ಸಮ್ಮತ. ನೀನುಮವಳನು ಕಂಡು ನೋಡಿರುವೆ.

೫೦

ಬೆಚ್ಚಿದನು. ದೊಡ್ಡಯನ ನೋಡಿದ
ನಿಚ್ಚೆಯಿಂದಲಿ. ತನ್ನ ಮನವನು
ಮುಚ್ಚುವಂತಿರೆ ಮೌನಮರ್ದನು ಚಣದ ಪರಿಯಂತ.
ಇಚ್ಛೆ ದೊಡ್ಡಯಗಂತಿರಾಗಲಿ
ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯೇನಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಯ
ಬೆಚ್ಚು ಗೆರೆಯನು ಮಾರನೆಂದನು ಗುಟ್ಟುರಟ್ಟಾಯ್ತು.

೫೧

ಬಿದ್ದಿ ತೆಲ್ಲರ ರೊಟ್ಟಿ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ.
ಮುದ್ದುಗುವರನ ಹರಸಿ ಕಳುಹಿದ.
ಸಿದ್ಧಮಾದುದು ಮದುವೆಯನಿ ಚಾಂಬವನ ಮತದಂತೆ.
ಶುದ್ಧಲಗ್ನವ ನೋಡಿ ವಾಲಿಗೆ
ಮುದ್ದುಮಗಳ ಸುಷೇಣಸಿತ್ತನು.
ಭದ್ರಶುಭಮಂಗಲದ ಅತೆಗಳು ಪರ್ಬೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ.

೫೨

ಮದುವೆ ಸಿಪ್ಪೆರ ದೊಡ್ಡತಾದೊಡೆ
ಮೊದಲು ತೆರೆಮರೆದೆಗೆದು ನೋಡುವ,
ವಧುವು ಪೂಸನ ಮಾಲೆಯಿಕ್ಕುವ, ಧಾರನೀರಂವ,
ಮದವನಿಗೆ ಕೈವಿಡವ, ಜೊತೆಯೊಳ
ಗೊದಗುತೇಳಡಿಯಿಡುವ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ
ಪಡೆದು ಜಾಣರೆ ನಿಂದರೆಲ್ಲರಗಾಯ್ತು ಸಮಯೊಟ.

೫೩

ಸರಿಸಮದ ಸುಗ್ರೀವ ತಮ್ಮಗೆ
ಸರಿದೊರೆಯ ಪಣ್ಣಿನಿಯನಾರಸಿ,
ಸರುವರೊಪ್ಪುವ ತೆರದಿ ಪರಿಣಯಮೆಸಗಿದನು ವಾಲ.
ದೊರೆಕೊಳಿಸಿ ವಿವಿಧೋಪಭೋಗವ
ಮರೆಂದುದಾರಯ್ಯನನ ವಿಭವಕ್ಕೆ
ಹಿರಿದು ಹಿಗ್ಗಿದ. ಸೇರೆ ರಕುತವ ಹಂಚಿ ಹುಟ್ಟಿಹನು.

೫೪

ಒಕ್ಕಲೆನಿಸಿತು ಮನೆಯು, ಸುಕ್ಕತವ
ನೊಕ್ಕಿ ಸವಿಗಂಡುಂಡು ತಣಿದರು.
ಚಿಕ್ಕಮಗುವಂಗದನು ತೊಡವೆನಿಸುತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಿದ.
ಉಕ್ಕಿದುತ್ತಹದಿಂದ ಜಾಂಬವ
ತೆಕ್ಕಿಯಲಿ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಶಿರದೊಳ
ಗಿಕ್ಕಿ ಮೆರೆದನು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗೆ ದೊರೆವ ಹಾಹಯಸು.

೫೫

ಮೊಗದಿನೆನ್ನನು ಹೋಲುತ್ತಿಹನಿವ.
ನಗುವ ಕಣ್ಣನು, ಮೂಗುತುಟಿಗಳ
ಸೊಗಸ ಸೋಡುವುದೆಂದು ತಾರೆಯು ನುಡಿದು ತೋರುತಿರೆ,
ಅಗಲವಾದೆದೆಭುಜದಿ ಕೈಕಾಲ್
ಸೊಗಸಿನಿಂ ತನ್ನಂತಿರೆನ್ನಲು
ಜಗಳ ನನು ಮೊಳೆಯಾದುದೀಚೆಗೆ ಗಂಡಹೆಂಡಿರೊಳು.

ತ್ಯತೀಯತರಂಗ

ವಿಜಯ ಮತ್ತು ನ್ನೇಹ

ಬಮ್ಮನದಿ ನಡೆಯುತ್ತೆ ರಾಜ್ಯದ
ಸೊಮ್ಮನಿವ. ಫಡಿಯಾಗಿ ಪೆರ್ಚಿಸು
ತುಮ್ಮಹದಿ ಬಂಡಾರದಂಬಿಸಿ, ವಾಲಿಭೂಮಿಪನ
ನೆಮ್ಮಿ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳ ಪಡೆಯುತ್ತೆ,
ತಮ್ಮೊಳಂತಕಲಹಮಿಲ್ಲದೆ,
ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬಾಳ್ವೆಯಲಿ ತಣಿದರು ವಾನರರು ಸತತ.

೨

ದಾನವರು, ಮಾನವರ ಮುನಿಗಳು
ವಾನರೇಶನ ರಾಜ್ಯದೆಲ್ಲೆ ಯು
ಕಾನನದೊಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದರಿದನು ಕಪಿವರರು
ವಾನರೇಂದ್ರಂಗರಿಕೆಗೆಯ್ದರು.
ಕಾನನಪ್ರಾಂತದೊಳು ಸೌಖ್ಯ
ಕೃಣಿಯಂ ಪರಕೀಯರಿಂ ಬಹ ಶಂಕೆ ಮೂಡಿದುದು.

೩

ಕರೆಯಿಸಿದ ಸನ್ಮಂತ್ರವರ್ಗವ
ನರಿಕೆಗೆಯ್ದನು ರಾಜಕಾರ್ಯದ
ಪರಿಯ ಪರದೇಶಿಗಳ ಗಮನಾಗಮನದಿರಿಕೆಗಳ.
ಸರುವರುಂ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತದ
ನೆರೆಯನಿಗೆ ತಮತಮ್ಮ ಮತಗಳ
ನರಿಕೆಗೆಯ್ದರು. ವಾಲೀತೀರ್ಪಿಗೆ ಸರುವರೊಪ್ಪಿದರು.

೪

ಪರರ ಸುಳಿವಿ ರಾಜ್ಯಚಕ್ರ
ಕ್ವರೆಯು ಸಿಲ್ಲಿದ ತೆರದೆ ದುಡುಕುಂ
ಟಿರೆಯದೊಂದನು ವನದೆ ತಪನುಂ ಗೆಯ್ವಮುನಿವರರಿಂ
ಇರದು ಬಾಧೆಯು. ಮುತ್ತಮವದಿರು
ಸರಳರಂತೆಯೆ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗ
ಳಿರಿಕೆಯಾಕೃತಿಧರ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ಸರಿಸಮರು.

೨೯

ಸೀತೀವಂತರ ಸಲ್ಲೆ ಬೇಯುದು.
 ಮಾತುಕತೆಯಿಂ ಮುನಿಗಳೆಮ್ಮಂ
 ಪ್ರೀತಿಸುತೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗದೋರಿಸಿ ಕಾವರದರಿಂದೆ
 ಓತು ನಡೆವುದು ಮೇಲು. ದಾಸವ
 ಭೀತಿಯಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ತಪದೊಳ್
 ಶಾಂತಿಯಿಂ ನಿಲ್ವಂತೆ ನೆರವಂ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಪುದು

೬

ಇನ್ನು ರಕ್ಕಸರನ್ನು ಧರ್ಮ
 ಮನ್ನಿಸರು. ವಾಸರನರರ್ಕಳ
 ಗನ್ನಗತಕಗಳಿಂದ ಕಾಡುತ್ತೆ, ಕೊಂದು ಕೂಗುವರು.
 ಪನ್ನಗನ ಪಾಸಿನೊಳು ಸೇರಿಸೆ
 ಬನ್ನ ತಪ್ಪಿದುದಲ್ಲ. ದೈತ್ಯರ
 ಪನ್ನತಿಕೆ ಪುಗದಂತೆ ದಂಡಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವುದು.

೭

ದಡಿಗರಕ್ಕ ಸರನ್ನು ನಾಡಿನ
 ಗಡಿಗೆ ಕಾಲಿಡದಂತೆ ದಂಡಿಸಿ,
 ಕಿಡುಕರುಪಟಲ ತಟ್ಟಿದಂತಿರೆ ಚಿಚ್ಚರದಿನಿಯುದು.
 ಕಡ್ಡುಗಿ ಮಾಯೆಯ ಒಲದಿ ಮುಂದ
 ಕ್ಕಡಿಯನಿಟ್ಟಿದ್ದೆ, ನಾನೆ ದಂಡಿಸೆ
 ನೂಡನೆ ಮೈಗಾವಲಿಗೆ ಸೋದರನಿಹನು ಸುಗ್ರೀವ.

೮

ಒಡೆಯನಾಜ್ಞೆಗೆ ಮಣಿದು ಶಿರಗಳ
ಗಡಿಯ ಕಪಿನಾಯಕರು ರಕ್ತಸ
ಗಡಣ ಕೆಡೆಗೂಡದಂತೆ ಕಾವಲ ಬಲಿದು ಕಾಯ್ದಿಹರು.
ಒಡೆಯ ಗಂಧರ್ವರಿಗೆ ಗೋಲಭ
ನೆಡೆಯ ಸಹ್ಯದ ಶಿಖರ ವರದೋಳ್
ಪಡೆವೆರನು ಸಡೆತಂದು, ಸುತ್ತಮಗೊಂಡನೊಂದು ದಿಸ.

೯

ಮಳೆಯ ಜಗಿಯೊಡನಗಲೆ ಬೇಸರ,
ಬಿಳಿಯ ಮುಗಿಲೊಡನೇರೆ ಹಾಸವು,
ಸಳಿನಿಯೊಡಬಿಚ್ಚುತ್ತೆ ಕಂಗಳು ನೋಡೆ ದೂರಗಳ ;
ತಿಳಿಯ ಹಸುರನ ನೆಲದ ಸಿರಿ ಬಾಂ
ದಳದ ನೀಲದ ಕೆಳಗೆ ತೆವಕಿಸೆ,
ಸೆಳೆದುಬೆಲ್ಲರ ಮನಸ ಶರದವು. ಕಾಡು ನಾಡಾಯ್ತು.

೧೦

ಎತ್ತಿ ಕೊರಲನು ಪಾಡಿ ಕೋಗಿಲೆ,
ಮತ್ತ ಗಾಸದಿ ಬಂಡುಣಿಯು, ಪರಿ
ಯುತ್ತೆ ತಂಪನು ಕಂಪನೀಯಂತೆ ಪವನ ಗೋಲಭನ
ಬಿತ್ತರದನುಪಚರಿಸೆ, ಪಡೆಯೊಡ
ನತ್ತಲೇ ಕೆಲಕಾಲ ನಿಂದನು.
ಮತ್ತಭಟರಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹಸಿ ತಣಿಯುತುಬ್ಬಿದರು.

೧೧

ಸಾಲು ಬೆಟ್ಟಗಳಡರಿ, ನಿರ್ಘರ
 ಕೂಲದೊಳು ಎಹರಿಸುತೆ, ನೀರೊಳು
 ಕೇಲಿಗಳನಾಡುತ್ತೆ, ಫಲಪುಷ್ಪದಿಗಳನೆಲ್ಲ
 ಲೋಲರವದಿರು ಸೂರೆಗೊಂಡರು.
 ವಾಲಿಭಟರದ ಸೈಸಲಾರದೆ,
 ಗೋಲಭಗೆ ಪಡೆವೆರಸು ಸರಿಯುಳ್ಳೀಳಿಸಲ್ಪವನು

೧೨

ಗಿರಿವನಂಗಳು ಮರದ ಹೋರುಗ
 ಳೆರೆಯರಿಲ್ಲದ ಪುರುಳು; ಪಡೆದವ
 ರೆರೆಯರದರಿಂ ತಾನೆಯಧಿಸತಿ ವಾಲಿಯೆತ್ತಣವ ?
 ಎರೆಯನೆಂಬುದಕಿಲ್ಲ ಬುಡ. ನೀಂ
 ತೆರಳಬೇಡುದು ಬಂದ ಹಾದಿಯೊ
 ಳಿರದೆ ಪೀಡಿಸಲುಗಿವೆ ನಿಮ್ಮಯ ನಾಲಗೆಯನೆಂದ.

೧೩

ಒಡನೆ ಕೈಕೈಹತ್ತಿ ಕಪಿಗಳ
 ಗಡಣವನು ಗಂಧರ್ವರಾಜನು
 ಜಡಿದು ಮುರಿಯಲ್ಪವರು ವಾಲಿಗೆ ಸುದ್ದಿಯುರುಪಿದರು.
 ಘುಡಿಘುಡಿಸಿ ನಡೆತಂದು ಕಪಿಗಳ
 ಗಡಣದಿಂದೊಡಗೂಡಿ, ಗೋಲಭ
 ನೊಡನೆ ಕಾಳಗವಾಡೆ ಸಿಲ್ಲ ತ್ತೆಂದನಾತನಿಗೆ.

೧೪

ಎಲವೊ ಗೋಲಭ, ನಮ್ಮ ನಾಡನು
ಸಲುಗೆಯಿಂ ಪುಗುತರ್ಪದಲ್ಲವು;
ಛಲದನೆಲಸುವುದಲ್ಲ: ಭಂಗಮನೆಮ್ಮ ಜನಕೆಲ್ಲ
ಒಲುಮೆಯಿಂದಾಗವುದುಮಲ್ಲವು;
ತೊಲಗಲಿಲ್ಲಂ ಬೇಗ ಸಾಖ್ಯವು.
ಛಲವ ತೊಟ್ಟೊಡೆ ತಲೆಯ ದಂಡವ ಕೊಳ್ಳನೆನಲಿವನು

೧೫

ನಿಮ್ಮ ಮಂದಿಯ ಬಲೆ. ಕೋಡಗ
ನೆಮ್ಮ ನಾಡಿನೊಳಿಲ್ಲ. ಪಿಡಿಯು
ತ್ತೆಮ್ಮ ನಾಡಂಗುಯ್ದು ನಿನ್ನಂ ಪಂಜರದಲಿಟ್ಟು,
ಉಮ್ಮಹದ ಪಣ್ಣಾಯನುಣಿಸು
ತ್ತೆಮ್ಮವರ ಬಿನದವನು ಪೆರ್ಚಿಪೆ.
ನಿಮ್ಮ ಪಿಡಿಯಲ್ಪಲೆಯನಿಕ್ಕುವ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಿತೆನೆ

೧೬

ಸಿಲುಕಿ ನಿನ್ನಯ ಬಲೆಗೆ ನೀನೇ
ಚಲಿಪ ಯೆಲ್ಲಿಗೆ ? ಧರ್ಮದೇವನ
ನೆಲೆಯ ಭೋಗವನುಣ್ಣೆ. ಸಗ್ಗದಲಬಲೆಯರ ಹಿಂದೆ
ಅಲುಗಿ ತಾಳವ ಕುಣಿಸಿ ತೋಳ್ಗಳ
ಬಲವ ನುಡಿಗಳ ಕೊಂಕ ಕಲ್ಪಹ.
ಸಲುಗೆಯಲ್ಲವು ಯುದ್ಧ. ಬದುಕನು ನೀಗಬೇಡೆಂದ.

೧೩

ನಾಕಿಗನ ಪೊಗಳುತ್ತ ನುಡಿದವ
 ವೇಕಿಗಿದೇಕೋ ಮೆಚ್ಚು. ಹೃದಯದೆ
 ಜೋಕೆಯಿಂದದ ಧರಿಸುತ್ತನ್ನ ತ ಪದವ ಸೀಂ ಸೇರು.
 ಆಕವಾಳತನಕ್ಕ ಮತ್ಸರ
 ಮೇಕೆ ? ವಾಲಿಯೆ, ನಮ್ಮ ಕೈಗುಣ
 ದೇಕದೇಶವ ತೋರ್ಪನೆನ್ನತೆ ಸುರಿದ ಸರಳುಗಳ.

೧೪

ಸರಲ ಮಳೆಯುಂ ವಾಲಿ ಹೆಮ್ಮರ
 ಗಿರಿಯು ಶಿಖರಗಳಿಂದ, ವಾರಸು
 ತೆರಗಿ ಗಿಡುಗನ ತೆರದೆ ಬಲ್ಲಳ ಮೂಡಿಗೆಯನಸಿಯು
 ತುರಿಪದಿಂ ಪುಡಿಗೈಯ್ಕೆ, ಕೋಲ್ಕಳ
 ಭರವಸೆಯು ದೂರಾಯ್ತು. ತೋಳ್ಗಳ
 ಬಿರುಬನೊರೆಹಚ್ಚಲೈ ನಿಂದನು ಗೋಲಭನು ಕರಳಿ.

೧೫

ಚರಿಸಿ ಹೊಯ್ದರು, ಹೊಯ್ದು ಜರಿದರು,
 ಜರಿದು ತಿಸಿದರು, ತಿಪಿದು ಹೊಕ್ಕರು,
 ಹೊರಳಿ ನುಗ್ಗಿ ರೆತ್ತಿ ಕುಕ್ಕಿದರುಕ್ಕೆ ಕಡುಗೋಪ.
 ಮರೆಯುತ್ತೆಲ್ಲ ರಗೊಳುತೆ ನಿಂದರು.
 ಸರಿಸಮದ ಹೊಯ್ದಾಟಮಮರರೆ,
 ಬಿರಗಿನಿಂ ಕಪಿಗಡಣ ದೇವರ ನೆರವು ನೋಡಿದುದು.

೨೦

ಅಟ್ಟಿ ಧಾವಪರೆಡಬಲಂಗಳ;
 ದಿಟ್ಟಿಯನ್ಯವ ನೋಡಿ ನೋಡದು.
 ಮುಟ್ಟಿ ಬರ್ಪರು ಬೀಳದೊರ್ವನ ನುಡಿಯು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ,
 ಮೆಟ್ಟಿ ಮೇಲ್ಪಾಯ್ದೋರ್ವನೋರ್ವನ
 ದಟ್ಟಿಪರು; ಪರಿಣಾಮವರಯರು.
 ಸಿಟ್ಟಿ ಸಮರದ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯ ಪಡೆಯೆ ಪೆರ್ಚಿದುದು.

೨೧

ಪಗಲು ಬೆದರಿತು. ರಾತ್ರಿಯೋಡಿತ್ತು.
 ಸುಗಿಯೆ ಬೇಸಗೆ, ಮಳೆಯು ಜಾರಿತು.
 ಚಿಗಿದು ಹಾಯ್ದುದು ಶರದ, ಹಿಮಶಿಶಿರಂಗಳೋಡಿದುವು.
 ದಿಗಿಲು ಮಿಗೆ ಪದಿನೈದು ವತ್ಸರ
 ಮಗಲೆದುವು, ಜಯಸಿದ್ಧಿಗೋಸುಗ.
 ಬಗೆಯದೊಂದನು ರಣದ ಯೋಗದೆ ನಿಂದು ಹೋರಿದರು.

೨೨

ವಾಲಿಗೋಲಭರಂತು ಪೋರಲ್,
 ಸೋಲುಗೆಲ್ವನ ಪರಿಯನಿತರರು
 ತೋಲನದಿ ತಿಳಿಯದಿರೆ, ಪದಿನಾರನೆಯ ವತ್ಸರವು
 ಗೋಲಭಗೆ ನಾಕದೊಳು ಸೌಖ್ಯದ
 ಮಾಲೆಯಿತ್ತುದು. ಭೂಮಿಭಾರವ
 ವಾಲಿಗಂ ಗೆದ್ದವಗೆ ಪೇರ್ಪುದು. ಗೆದ್ದು ಸೋತನಿವ.

೨೩

ಉಕ್ಕಿದುತ್ಸಹದಿಂದ ವಾಲಿಯು
 ಹೊಕ್ಕು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯನು ಪಗೆಗಳ
 ನೊಕ್ಕಲಕ್ಕು ತಲಿದ್‌ನಿತ್ತಲು ವಿಶ್ರವಸಸುತನು,
 ಸೊಕ್ಕಿ ರಾವಣನೆಂಬ ದೈತ್ಯನು
 ಮಿಕ್ಕ ತಪದಿಂದೊಲಿಸಿ ಬೊಮ್ಮನ,
 ಹೊಕ್ಕು ಲಂಕೆಯ ಯಕ್ಷರಾಜನ ಪುರವ ಕೈಕೊಂಡ.

೨೪

ಮತ್ತನಾದನು ವರದಿ. ಪುಷ್ಪಕ
 ಮೆತ್ತಲಂ ಕೊಂಡುಯ್ಯೆ, ದಿಗ್ಬಲಿ
 ಯಿತ್ತು ದಿಗ್ಗ ಯಮೆಂಬ ಪೆಸರಿಂ ನರರ ಭೂಮಿಪರ,
 ಎತ್ತಲಂ ಜಯಮಾಂತು ದೇವರ
 ಪತ್ತನವ ಕೈಸೂರೆಗೊಂಡನು.
 ಪತ್ತದೆಸೆಯೊಳ ಜನರ ಹಾಹಾರವವು ಪರ್ಬಿದುದು.

೨೫

ನಾಡಿಸರಸರ ಮೂಗಿ ಹರಿದೆನು
 ಕೋಡಗನನಾ ವಾಲಿಯೊಬ್ಬನ
 ಕಾಡಿ ಕುಕ್ಕುವೆನೆಂದು ದಶಮುಖ ವರವಿಮಾನದಲಿ
 ಓಡಿ, ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಲಿ ಕಾಣದೆ.
 ಕೂಡೆ ತೆಂಕಲ ಕಡಲ ತಡಿಯಲಿ
 ಕಾಡಿನೊಡೆಯನನವನು ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸ್ತಿಯಲಿ ಕಂಡ.

೨೬

ಸಾಲವೃಕ್ಷದ ನಿಲುವು, ತುಂಬಿ ವಿ
ಶಾಲವಾಗಿರ್ಪೆದೆಯು, ಲೋಹದ
ಲಾಳಮುಂಡಿಗೆಯಂತೆ ದೃಢತರದೀರ್ಘಬಾಹುವಿನ,
ತಾಲದಂತಿಹ ತೊಡೆಯ, ಕಿರುಕರ
ವಾಲದಂತಿಹ ನಖದ, ಭೀಮನ
ವಾಲಿಯನು ಮರೆಯೊಳಗೆ ನೋಡಿದನೆವೆಯನಿಕ್ಕದೆಯೆ.

೨೭

ನಾಕಿಗರ ನೊರೆಹಚ್ಚಿ ನೋಡಿದೆ,
ಲೋಕಪಾಲರ ಸರಕುಗೆಯ್ಯೆನು.
ಭೀಕರನನಿಂತೊರ್ವನನು ನಾಂ ಕಂಡೆನಿಲ್ಲ ವಹಾ !
ಆಕೆವಾಳನೆ ನಿಜವು, ಸಮರವು
ಸೂಕದಿವನೊಳು. ಕಪಟವೃತ್ತಿಯೆ
ಬೇಕು ಗೆಲ್ಲೊಡೆ. ಪಿಡಿವೆನನ್ನ ತೆ ಬೆಂಗಡೆಗೆ ಬಂದ.

೨೮

ಪತ್ತು ಶಿರಗಳ ಕರ್ಗಿಸಿದನಿ
ಪತ್ತು ಕೆಯ್ಗಳ ಕೊಂಕುಗೆಯ್ದನು.
ಪತ್ತುಮೂಗಿಂದುಸಿರನಿಕ್ಕದೆ, ತೆರದ ಕಣ್ಣಿಂದೆ
ಚಿತ್ತಮಂ ಸ್ಫುರಗೆಯ್ದು, ಕಾಲ್ಗಳ
ನೆತ್ತಿ ಬೆರಲಿಂ ನಡೆದು ವಾಲಿಯು
ಪತ್ತೆ ಸೇರ್ದನು ವಕ್ರವಾಮನನಾಗಿ ರಾವಣನು.

೨೯

ಸೂರಿಯನಿಗಿದಿರಾಗಿ ಬೊಗಸೆಯ
 ನೀರನೆತ್ತುತೆ ನಿಂದ ವಾಲಿಯು,
 ಪೇರುರವ ನಿರ್ಪತ್ತು ಕೆಯ್ಯಿಂ ಬಿಗಿದನವನೆಡದ
 ತೋರತೋಳಿಂದವುಕೆ, ಕೌಂಕುಳ
 ಸೇರಿ ಕೆಯ್ಯಿಂ ಕರ್ಬ ಗಾಣಕೆ
 ತೂರಿಸಿದ ಪರಿಯಾಯ್ತು. ಕೆನ್ನೀರ್ಪರಿಯೆ ರಸಮೆನಲು.

೩೦

ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಾಭರದಿ ಕೆಯ್ಯಿಂ
 ಬಡಿದು, ನಖಗಳಿನಿರಿದು, ಪದದಿಂ
 ತೊಡರಿ, ದಾಡೆಯನೂರಿ, ಚೇರಿಟ್ಟಾರ್ಪದನಾ ದನುಜ.
 ಗಿಡುಗ ನಭದೊಳ್ ಪಕ್ಕಿಯೊಂದಂ
 ಪಿಡಿದು ಪಾರುವ ತೆರದಿ ವಾಲಿಯು
 ನಡೆದನಂತಗೆ ಹರಸ ಶೈಲದ ರುಚಿಯು ಮರಕಳಿಸೆ.

೩೧

ನೋಡಿ ಬೆಚ್ಚಿದನಿಲ್ಲ. ಸಂಧ್ಯೆಯ
 ಮಾಡದೆಯೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮನದಲಿ
 ಮೂಡಲಿಲ್ಲ ಬೈಗವು. ಕಿರುಕುಳದಿಂದಲವನೆರ್ದೆಯು
 ಕೋಡಲಿಲ್ಲವು. ಬಿಗಿಯ ಬಲಿಯು
 ತೋಡಿ, ನಾಲ್ಕುಂ ಕಡಲಸಿಯಮವ
 ಮಾಡಿ, ಕಿಪ್ಪಿಂಧೆಯನು ಸೇರುತೆ, ಕಯ್ಯ ಸಡಿಲಿಸಿದ.

೩೨

ಧರೆಯನವ್ವುತೆ ಮುಚ್ಚಿ ವೋದನು.
ಕರಗಿತಂತಃಕರಣ ವಾಲಿಗೆ.
ಪರಜನಕೆ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರಂಗೆಯ್ಯೆ ಬೆಸೆದನು.
ಹರಿಗಳಜ್ಜರಿಗೊಂಡು ನಿಂದರು.
ಕಿರುಗುವರಸಂಗದನು ತಲೆಕಣ್
ಕರಗಳನು ಮೂರೆಂಟುನಾಲ್ಕಿಂದೆಣಿಕೆಮಾಡಿದನು.

೩೩

ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಸುಳಿದು ಮೆಯ್ಯೊಳ್
ತ್ರಾಣಗೂಡಿತು. ನಯನಮರಳಿತು.
ಕೋಣಪನು ನೋಡಿದನು ಬಳಸಿದ ಕಪಿಗಳೋಳಿಯನು.
ಕಾಣದೊಂದನು ಕಡೆಗೆ ಚಿಂತಿಸು
ತೂಣಯವನರಿದೆದ್ದು, ತಪ್ಪನು
ಮಾಣಿಸುವ ಮೊಣೆಗಾರಸಿದಿರಲಿ ಕಯ್ಯ ಜೋಡಿಸಿದ.

೩೪

ಪತ್ತು ತಲೆಗಳ ಘನತೆ, ಮೇಣಿ
ಪತ್ತು ತೋಳ್ಗಳ ಬಲೈ, ಸತ್ಯದ
ಮುತ್ತಯನ ವರಮೆಂಬ ಮೂರುಂ ಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ತಾನು
ಮುತ್ತಣಾಲೆಯ ಜೈಸಿ, ದೇವರ
ತೊತ್ತು ಗೆಯ್ದನು. ನಿನ್ನ ಹೋಲುವ
ಶಕ್ತನೊರ್ವನ ಕಾಣದಾದೆನು. ತಪ್ಪ ಮನ್ನಿವುದು.

೩೫

ಈಶನೋರ್ವನ ಕಂಡೆನಾಗ. ಕ
 ಪೀಶನೋರ್ವನನೀಗ. ಭುಜಬಲ
 ಮೊಸಲಾದುದು ನಿವಗೆ. ಕಪಟವ ತೋರ್ದೆ ನಾಂ ದಿಟವು.
 ಬೇಸರಂಗೊಳಬೇಡ. ಕಳಿತನ
 ದಾಸೆಯಿಂ ಕೈಚಾಚಿ ನಿಂದಿಹೆ.
 ಸಾಸಿ ಪಿಡಿ ನೊಂದಿರ್ಪ ಕಯ್ಯಳನಮ್ಮತಹಸ್ತದಲಿ.

೩೬

ದಾಸವರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ತಡಕಲು
 ಮಾನನಿಧಿ ನೀನೋರ್ವನಹುದೈ.
 ಜಾಣತನದಿಂ ಕಿಲುಬನೊರಸುತಲೊಪ್ಪವಿಕ್ಕಿರುವೆ.
 ನಾನು ತಾನೆಂದೆಂಬ ಭೇದವು
 ಹೀನವಾದುದು. ಮಿತ್ರನೆಂಬಭಿ
 ಮಾನ ಮೊಳೆದುದು. ವಹ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ನಿಲಲಿ ಕೆಳೆಗೆಂದ.

೩೭

ಬೆಳಗಿದನು ದೆಸೆದೆಸೆಯ ವಹ್ನಿಯು.
 ಬಳಸಿದರು ಬಳಿಕೀರ್ವರವನನು.
 ಕೆಳಗೆ ಕೈಕೈ ನೀಡಿ ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗಿಯ್ದು,
 ಅಳೆಯೆ ಕೀಳ್ತೆಲೆಂಬ ಭಾವವು,
 ಸುಳಿದು ಪಲವಡಿಗಳನು, ತಮ್ಮಯ
 ಕೆಳಗೆ ಕಡುಪಂ ಬಲಿದು ನಿಂದರು ವಾಲಿದಶಮುಖರು.

ಚತುರ್ಥತರಂಗ ಶಾವ ಮತ್ಸು ಅಂತಃಕಲಹ

ಅಕ್ಕರಿಂ ರಾವಣನು ನೇಹದ
ಸಕ್ಕರೆಯ ಸವಿಗಂಡು ತೆರಳಿದ
ಸುಕ್ಕಿದುತ್ಸಹದಿಂದಲಿರಲಿವನತ್ತ ಮಯಸುತನು
ಸೊಕ್ಕಿ ದುಂದುಭಿಯೆಂಬ ದೈತ್ಯನು
ತಕ್ಕವನನಿದಿರಾಳನರಸುತೆ,
ಮೊಕ್ಕು ನೀರಧಿನಾಥಶಿಬಿರವ ಕಾಳಗಕೆ ಕರೆದ.

೨

ದುರುಳನೀತಗೆ ತಕ್ಕ ಧೂರ್ತನ
ನರಸಿ ತೋಳಿನ ತೀಂಟಿಗಳೆವೆನು.
ಸರಿಸಮದೆ ನಂದಿನಗೆ ಕಾಳಗಗುಡುವ ಮನಮಿಲ್ಲ,
ತೆರಳಲಿವನೆಂದೆನುತೆ, ವಾರಿಧಿ
ಯರಸ ಮನ್ನಿಸಿ, ಜಡರು ನಾಂಗಳು ;
ದೊರೆಯಹನು ಹಿಮವಂತ ಸಾರದೆ ಬಿಜಯಗೆಯ್ದುದೆನೆ.

೩

ಅಂಬುಧಿಯ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ನಡೆಯು
ತ್ತಂಬರವ ಮೊಳಗಿಂದ ಪದದಿಂ
ಕುಂಭಿನಿಯ ಭೇದಿಸುತೆ ಮೊಕ್ಕನು ಶೈಲರಾಜನನು.
ತುಂಬುಕೆಯ್ಗೆಳೆತ್ತಿ ಶಿಖರವ
ನಂಬುಧಿಗೆ ಬಿಸುಡುತ್ತೆ, ಕೋಪಾ
ಡಂಬರದಿ ಕಾಳಗಕೆ ಕೂಗಿದನದ್ರಿರಾಜನನು.

೪

ಮತ್ತದನುಜಗೆ ಬಾಹುಯುಧಮ
 ನಿತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಪದವಿಯೇವುದೊ !
 ಕುತ್ತವಿದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮೇಲು ತನಗೆಂದು,
 ಹತ್ತಿರಕೆ ಕರೆದವನ, ದುಂದುಭಿ,
 ಮುತ್ತನೆನ್ನೊಳ್ ಸರಸಮೋಕ್ಕೈ ?
 ಇತ್ತ ನಿನ್ನಯ ನೆಲೆಗೆ ಸೊಗಸಿನ ತಾಣಗಳನೀವೆ.

೫

ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನಹುದು. ವಾಲಿಯು
 ಭುಲ್ಲವಣೆ ಬಿರುಸಾಯ್ತು. ನೀನಿರ
 ಲಿಲ್ಲ ತನಗಂ ನೆರವು. ಮಂಗನ ಕಾಟ ತಪ್ಪುವುದು.
 ಇಲ್ಲ ನೀಂ ನೆಲಸೆನಲು, ವಾಲಿಯು
 ಸೊಲ್ಲನಡಗಿಸುವನ್ನೆವರೆಗಂ
 ನಿಲ್ಲೆನೆಲ್ಲಿಯುಮೆಂದು ಕಿಷ್ಟಿಂಥೆಯನು ಸೇರಿದನು.

೬

ಜೀವರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲ ನಿದ್ರಾ
 ದೇವಿಯರ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಯ
 ಸೋವನೆಲ್ಲವ ಮರೆದು. ಶಾಂತಿಯ ಪರಮಸೀಮೆಯೊಳು
 ತಾವೆ ತಾವಾಗಿರುತೆ, ರಜನೀ
 ದೇವಿಯರ ಮೌನಕ್ಕೆ ಘನತೆಯ
 ತೀವಿ ಮೊಡಮಟ್ಟಿರೆ, ನಿಶೀಥಿಯ ಸಮಯದಲಿ ದನುಜ,

೭

ತೋರಣವನಡಗಟ್ಟಿ, ಖುರದಿಂ
ಧಾರಣೆಯನಪ್ಪಳಿಸಿ, ಶೃಂಗದ
ಕೂರಿತಹ ಕೊನೆಯಿಂದ ಕದಗಳ ಸೀಳ್ದ ಕೆಡವುತ್ತೆ,
ತಾರರವದಿಂದಾದೂ, ಮೌನವ
ಸೂರೆಗೊಂಡನು ದುಂದುಭಿಯು. ಹೌ
ಹಾರಿ ಕಪಿಳುಲ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆಚ್ಚೆತ್ತು ಗಜಬಜಿಸೆ.

೮

ಸದ್ಗು ಹಬ್ಬಿತು. ವಾಸರಾಧಿವ
ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆಚ್ಚೆತ್ತನಾಕ್ಷಣ.
ಸುದ್ದಿಯೇನೆಂದರಿಯಲಂತೆಪುರವ ಹೊರವಂಟ.
ಹೊದ್ದಿ ಕುತುಕವ ರಾಣಿವಾಸದ
ಲಿದ್ದ ಪರಿಜನ ತಾರೆಯೊಡಬರ
ಲುದ್ಧತನ ದುಂದುಭಿಯ ಸಮರೋತ್ಸಾಹವನು ಕಂಡ.

೯

ವೂವ ಸರಲನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೈ
ಕಾವರಾಯನೆ ! ಪೆಣ್ಣು ಪಡೆ ಬೆಂ
ಗಾವಲಿಗೆ ನಡೆತಂದುಮಿರ್ಪುದು. ನಿಮ್ಮ ಬಲೈಯನು
ನಾವು ಕಂಡೆವು. ನಿಮ್ಮ ಪಡೆಗಿಂ
ದಾವು ಜಯವಧುವೀವೆಂತಿರ
ಲಾವನಿದಿರಲಿ ನಿಲ್ಲ ? ಸೋಜಿಗದಾಳ ಕಂಡೆನಲೇ !

೮

೧೦

ಮಹಿಷರಾಜನ ಮನ್ನಣೆಯ ನಾಂ
 ವಿಹಿತವಾಗಿಯೆ ಗೆಯ್ದು ಕಳುಹುವೆ
 ನಿಹಗಿ. ನಿನ್ನಯ ಗುಣಕೆ ಸರಿದೊರೆಯಪ್ಪ ಪಟ್ಟದಲಿ
 ವಿಹರಿಸಲು ನೆರವಿತ್ತು, ನಾಂಗಳು
 ಸಹಕರಿಸಿ ಕಳುಹುವೆವು. ನೀಂಗಳು
 ಬಹುದನೇ ಹಾರೈಸಿ ಜವಹುರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮವನು

೧೧

ಉಂಡು ದಂಡದ ರುಚಿಯ, ಜವನನು
 ಕೊಂಡು ಬೆನ್ನೊಳು ಭರದ ಸವಿಯನು,
 ಕಂಡಕಂಡೆಡೆಗೆಲ್ಲ ಧಾವಿಸಿ ನೋಟಗಳ ಸೊಂಪ
 ಉಂಡು ಯುಗಯುಗದಲ್ಲಿ, ಪಟ್ಟವ
 ಚಂಡ ನಿನಗರ್ಪಿಸಲು ಕಾಯ್ದಿಹ.
 ಕೊಂಡದನು ದಾಯಿಗನ ಬಯಕೆಯ ಸಲಿಸಿ ಸುಖಿಸೆನಲು,

೧೨

ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣಿನಲೆದ್ದು ಬಂದಿಹೆ.
 ಬದ್ಧವಲ್ಲದೆ ನುಡಿವೆ. ಸತಿಯೊಡ
 ನಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯ ನೂಕು. ಬೆಳಗಿನಲಾಕೆಯರು ಕಳುಹೆ,
 ಯುದ್ಧಗೈಯ್ಯಲ್ ನಿಲೈ. ಗಂಡಾ
 ಗಿದ್ದರಂದೇ ಬರ್ಪುದಲ್ಲದೆ,
 ದೊಡ್ಡೆಗನ ಪರಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿರು. ಸಾಗುವೆನು ಮುಂದೆ.

೧೩ -

ಸತ್ತು ಸೇರುವೆನೆಂಬ ಮೂರ್ಖನಿ
ಗಿತ್ತು ಮದ್ದನು ಫಲವದೇವುದೋ !
ಹೊತ್ತು ಮೂಡುವ ಮುನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಸಲಿಸು ನೀನೆಂದು
ಅತ್ತ ಸರಿದಳು ತಾರೆ. ದುಂದುಭಿ
ಯಿತ್ತ ಮೈಮಲೆಯುತ್ತೆ, ವಾಲಿಯ
ಕುತ್ತಿ ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಭರದಿಂ ನುಗ್ಗಿದನು ಮುಂದೆ.

೧೪

ಕಾಡಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಚುರ್ಚುತ
ಲೇಡಿಸುತೆ ಬಾಯಿಂದಲುಸಿರಿಂ
ತೀಡಿ ಬೆಮರಿಸಿ, ತೂಗಿ ಲೋಮಶಲಾಕೆಗಳ ಸುಳಿಸಿ,
ಪೀಡಿಸುತಲಡಗಿದ ಕೋಪವ
ಕೂಡೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದರೀವರು.
ನಾಡವೈರಿಯದಲ್ಲ ; ಬಗ್ಗದು ಕಿರಿಯ ಸಾಧನಕೆ.

೧೫

ಗಿರಿಯ ಶಿಖರಗಳೆಲ್ಲ ಸಮೆದುವು.
ಮರವನೆಲ್ಲ ವ ನುಚ್ಚುಗೆಯ್ದರು.
ಸರಿಸಮದ ಹೊಯ್ದಾಟವಾದುದು, ಸೋಲಲಿಲ್ಲವರು.
ಕಿರಿಯಸಾಧನಮಾತ್ಮಜಯಮಂ
ದೊರಕಿಸದು ; ಮೇಣಾತ್ಮಬಲಮೇ
ಪಿರಿಯ ಸಾಧನವೆಂದು ಹೊಯ್ದರು ತಮ್ಮ ಬಾಹುಗಳ.

೧೬

ನುಗ್ಗಿ ಹೊಯ್ದರು. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಗೆ
 ಹಿಗ್ಗಿ ಹೂಂಕರಿಸಿದರು; ತಿವಿದರು.
 ಸಗ್ಗ ದೀರ್ವರು ಮಲ್ಲ ಗಾಳಗವಾಡಿದರು. ಕಡೆಗೆ
 ತಗ್ಗಿದನು ದುಂದುಭಿಯು. ವಾಲಿಯು
 ವೆಗ್ಗಿ ಳಿಸಿ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ ಕುಕ್ಕಲ್,
 ಬುಗ್ಗಿ ರಕುತದ ಚಿಮ್ಮಿತಸುರನ ವದನನಾಸಿಕದೆ.

೧೭

ಗಿಡುಗನಂತಿರಲೆರಗಿ, ಕಯ್ಯಿಂ
 ಬಡಿದು, ಪದದಿಂದೊದೆದು ಮದಿಸಿ,
 ತಡೆಯದೆತ್ತುತೆ ಕುಕ್ಕಿ, ತೋಳಿಂ ತೂಗಿ ದುಂದುಭಿಯು
 ಒಡಲನೆಸೆದನು. ರಕ್ತಬಿಂದುಗ
 ಳೊಡವೆರೆದು ಗಾಳಿಯಲಿ, ಮುನಿಗ
 ಳೊಡೆಯನಾದ ಮತಂಗನಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಸೂಸಿದುವು.

೧೮

ಮೂಗುದುದಿಯೊಳು ಮುನಿಸು ಮುನಿಗ
 ಳ್ಲಾಗು ಹೋಗನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮುನಿ,
 ರೇಗಿ ಶಾಪವನಿತ್ತ ತನ್ನಾಶ್ರಮದ ಸರಿಸದಲಿ
 ಎಗಳಂ ವಾಸವನ ಸೂನುವು
 ಸಾಗಿಬರಲಂತನನ ಮಿತ್ರರು
 ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುವರಸುವನೆನ್ನುತೆ ಕೋಪದಿಂದವನ.

೧೯

ದನುಜವಂಶಕುಠಾರನೆನ್ನುವ,
ಘನತೆಸುಜನತೆಯುಳ್ಳನೆನ್ನುವ,
ವನದ ರಾಚ್ಚುಕ್ಕೊಡೆಯನೆನ್ನುವ, ಯುವಕನೆಂದೆಂಬ,
ಕನಲಿ ಯುದ್ಧದ ಮರವೆಯಿಂದಿದ
ನೆನೆದನೆನ್ನುವ ಘನತೆ ಹಿಂಗಿತು.
ಮುನಿಯು ಗಳಿಸಿದುದಲ್ಲಿ ಕೋಪಮೆ ದಿಟವು ಶನುಮಲ್ಲ.

೨೦

ವಿಜಯದುತ್ಸಹದಿಂದ ವಾಲಿಯು
ಬಿಜಯಗೆಯ್ದನು. ಕಪಿಕುಲಂಗಳ
ವಿಜಯಜಯರವ ಪರ್ವಿ ಮೊಳಗಿಸಿತೆಲ್ಲ ದೆಸೆಗಳನು.
ವಿಜಯದುತ್ಸಹದೊಡನೆ ಶಾಪದ
ಗಜಬಜಿಕೆಯಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಡಲಿಡೆ
ಸುಜನರೆದೆ ಪಾರಿದುದು. ವಾಲಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿದರದನು.

೨೧

ಧರ್ಮನಿಧಿಗಳು ; ಲೌಕಿಕಂಗಳ
ಮರ್ಮವನು ಬಲ್ಲವರು ; ದೀನನ
ಶರ್ಮವನು ಕಾಯ್ದವರು ; ಕಾಣದೆ ಗೆಯ್ದ ಕಾರಿಯದ
ಮರ್ಮವನು ತಿಳುವುನು ; ಮುನಿಗಳ
ಕೂರ್ಮಗಳಿಸುವೆನೆನುತಲಾತನ
ಪರ್ಮೆಯನೆ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಲಿ ಬಿನ್ನ ಪಂಗೆಯ್ಯ.

೨೨

ಶುದ್ಧಚರಿತನೆ ತಪ್ಪ ಮನ್ನಿಸು.
 ಯುದ್ಧರಾಗದಿನಾಯ್ತು. ತನ್ನೊಳ
 ಗುದ್ಧರುಟುತನಮಿಲ್ಲ. ಮುನಿಗಳೆ ನಮ್ಮ ಕುಲದೈವ,
 ಮುಗ್ಧನಾದೆನು. ಸಲಹು, ಕೃಪೆಯಿಂ
 ದುದ್ಧರಿಸು, ಸಲಹೆಂದು ವಾಲಿಯು
 ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಿದನಾತನಡಿಯೊಳು ದೀನನಾಗುತ್ತೆ

೨೩

ಕಲ್ಲು ಕರಗಿತು ದೀನವಾಣಿಗೆ.
 ಹುಲ್ಲು ತಲೆದೂಗಿತ್ತು ಭಕ್ತಿಗೆ.
 ಹುಲ್ಲೆಹುಲಿ ಕಣ್ಣೀರನಿಟ್ಟುವು ಮರವೆಯಂ ತಿಳಿದು.
 ಕಲ್ಲಿಗುಂ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಮುನಿಸನು
 ನಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂ ಪೊರಟು, ತನ್ನಯ
 ಪುಲ್ಲಮನೆಯಂ ಪೊಕ್ಕನೀತನ ತಪ್ಪ ಮನ್ನಿಸನು.

೨೪

ಶಾಪದಿಂದವನೊಂದನಿಲ್ಲ. ಎ
 ಶಾಪಗುಡದಿರೆ ಬೆಂದನಿಲ್ಲವು.
 ತಾಪಸಂ ತಾನಾಗಿ ಶಮೆಯಂತಳೆಯದಾ ಮುನಿಯು
 ಕೋಪದಿಂದೊಳಪೊಕ್ಕನೆಂಬಾ
 ತಾಪದಿಂದವ ನೊಂದು ಬೆಂದನು.
 ಕಾವುರಷನಂದದಲಿ ವಾಲಿಯು ಸರಿದನಲ್ಲಿಂದ.

೨೫

ದುಂದುಭಿಯ ಸಂಹಾರ, ರಕ್ತದ
ಬಿಂದುಗಳ ಪಸರಣಿಯು, ಮುನಿ ಮುನಿ
ಸಿಂದಲಿತ್ತುದು ಶಾಪ, ದೈತ್ಯಕೆ ಬಂದ ವಿಷಮಫಲ
ಬಂದಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲು, ವಾಲಿಯು
ಮಂದನಾಗುವ ; ಕಠಿನನಾಗುವ.
ಕಂದು ಹೊಕ್ಕುದು ಮನಮನೇಳೆಗೆ ತೊಡಕು ನೂರಾರು.

೨೬

ಅಳಿದ ದುಂದುಭಿಯೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯು
ಘಳಿಲನಾವರಿಸಿದುದು. ದನುಜರು
ತಳೆದು ದುಃಖವನರುಪಿದರು ಮಾಯಾವಿಗೀ ಹದನ.
ಕಲಕೆ ಕಪಿವಾರಿಧಿಯ, ವಾಲಿಯು
ನೆಳೆದು ಮರ್ದಿಸಿ ತಣಿವೆನ್ನತೆ,
ಛಲವ ತೊಟ್ಟನು ಮಯನು ವೃತ್ತನು. ಸಹಜವನಲ್ಲೇ !

೨೭

ಮಗನ ಸಾವಿಂದೆಮ್ಮ ತಂದೆಯ
ಬಗೆಯು ಬೇಗುದಿಗೊಂಡು ಸೊರಗಿತು ;
ಎಗಡ ಸೋದರನಳಿವು ಮನಮಂ ಕುಕ್ಕಿ ಕೊರೆಯುತಿದೆ.
ಅಗಡು ವಾಲಿಯ ಬಿಲಕೆ ಸೆಳೆವೆನು.
ಬಗೆದು ಹಸಿಬಿಸಿರಕ್ತಮಾಂಸವ
ತೆಗೆದು, ಕೊಪಾನಲಗೆ ಶಾಂತಿಯನಾಗಿಸದೆ ಬಿಡೆನು.

೨೮

ರಕ್ಕಸರ ವಂಶಕ್ಕೆ ವಾಲಿಯು
 ಕುಕ್ಕುಮುಳ್ಳಾಗಿಹನು. ಕಪಿಗಳ
 ಸೊಕ್ಕು ಬಲಿಯಿತು. ನಮ್ಮ ಕಂಡರೆ ಕಕ್ಕುವರು ವಿಷವ.
 ತಿಕ್ಕಿ ಮುಕ್ಕುವೆನವನ. ಕಪಿಗಳ
 ನೊಕ್ಕುಲಿಕ್ಕುವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂತತಿ
 ಗುಕ್ಕುಸುವೆ ಸಂತಸವನೆನ್ನ ತೆ ಪೂರಟ ಮಾಯಾವಿ.

೨೯

ಎಲ್ಲಿ ಕೋಡಗನವನು ? ಸಹಜನ
 ನಿಲ್ಲಿ ಮೋಸದೆ ಕೊಂಡ ಮರ್ಕಟ
 ನೆಲ್ಲಿಹನು ? ಮಾಯಾವಿ ಬಂದಿಹೆನವನನೊರಸಲೈ.
 ತಲ್ಲಿಯನು ಸೀಳುವೆನೆನುತ್ತಲಿ
 ಭುಲ್ಲವಿಸಿ, ಕಿಷ್ಟಿಂಧೆಯೊಳಗಣ
 ಮಲ್ಲರಿಗೆ ನಟ್ಟಿರುಳು ನಿದ್ದೆಯ ಭಂಗಿಸಲ್ಪವನು.

೩೦

ಖೂಳರಕ್ಕಸರನ್ನು ಮಿರ್ಪರೆ !
 ಕಾಲಪಾಶದ ಕುಣಿಕೆ ಕೊರಲಲಿ
 ಬೀಳಿ ಬಂದಿಹನಿಲ್ಲಿ. ಮರ್ದಿಸುತವನ ವಂಶವನು
 ಕಾಲನೆಂಬವ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲವು,
 ವಾಲಿಯೇ ದಿಟಮೆಂದು ತೋರ್ಪನು.
 ಸೀಳಿನೆಂದವನೆಯ್ವೆ, ಬೆಂಗಡೆ ನಡೆದ ಸುಗ್ರೀವ.

೩೧

ಘುಡಿಘುಡಿಸಿ ಸೋದರರು ನೆಲ
ಧಡಧಡಿಸೆ ನಡೆತರಲು, ರಕ್ಕಸ
ಸಡಿಗಡಿಗೆ ನೋಡಿದನು. ಮೃತ್ಯುವೆ ರೂಪಮೆರಡಾಂತು,
ಬಡಿಯಲೈತಂದಿಹುದು ; ತಡೆಯ
ಲೈಡುವೆನೆಂದೆನುತವನು ಧಾವಿಸೆ,
ತಡೆಯದೀರ್ವರು ಬೆನ್ನಬಿಡದಲೆ ಸಾಗಿದರು ಮುಂದೆ.

೩೨

ದಾರದಪ್ಪಿಸಿ, ಹೊದರುಮರೆಯಲಿ
ಸಾರ ದೂರಕೆ ಪರಿದು, ಮುರಮುರ
ದೋರಗಣ್ಣನು ಸುಳಿಸಿ, ನಡುಗುತಲೆಡವಿ ಚೀರುತ್ತೆ,
ಪಾರುವಸುವನು ಪಿಡಿದು ಕಯ್ಯೊಳು
ಹೋರ ಹೊಕ್ಕನು. ಬೀಸುದೊಣ್ಣೆಯು
ಜಾಲೆ, ಸಾಸಿರಬರಸದಾಯಿ.ಸವೆಂಬುದನು ಬಲ್ಲ.

೩೩

ವೊಕ್ಕು ಬಲವನು ದನುಜನನು ಮುರ
ದಿಕ್ಕಿ ಬರ್ಪನು ತಮ್ಮ, ಹೋರನ
ಪಕ್ಕದಲಿ ನೀನಿರ್ದು ಪಗೆಗಳ್ ಸುಳಿಯೆ ಕೊಲ್ಪುದೆನೆ,
ವೊಕ್ಕನಿಕ್ಕೆಯನವನು ಭಯದಿಂ
ದಿಕ್ಕುವುದುಮ ತಮಲ್ಲ ದೇವನೆ,
ಇಕ್ಕುವುದು ಪಜ್ಜಿಯನು ಪಿಂದಕೆ ಲೇಸೆನ್ನುವನು,

೩೪

ಹೂಡಿ ಮಾಯೆಯ ನಮ್ಮನೆಲ್ಲರ
 ಬೋಡಿಗಳೆಯುವರಲ್ಲದವರಿರು
 ಮೂಢರಲ್ಲವು. ತನ್ನ ಬರವಂ ಕಾಯ್ದುನಿಂದಿಹುದು.
 ಹೋಡಿಗಳ ಸಲ್ಲಾಪ ಕೂಡದು.
 ಕೇಡು ತಪ್ಪದು ದೈತ್ಯಕುಲದಿಂ.
 ಮಾಡಸಲ್ಲದು ಪೇಕ್ಷೆಯೆನುತಲಿ ಪೂಕ್ಕನಾಬಿಲವ.

೩೫

ನಿಂದನೀತನು ಹೊರಗೆ ನೇಮವ
 ನೊಂದೆ ಮನದಿಂ ತಳೆದು ಶಿರದೊಳು,
 ಸಂದು ದಿನಗಳು ತಿಂಗಳಾದುವು ಮುದ್ದಿಯಿಂತಿಲ್ಲ.
 ಬಂದಸ್ತಿಲ್ಲಣ್ಣಯನು ಬೇಗದೆ.
 ಕಂದು ಮಸೆಗಿತು ಮನವನಾತನ
 ಹಿಂದಿನಾಪರಿ ಮನಕೆ ಬರೆ, ನಸು ಧೈರ್ಯ ಮಿಡುಕಿದುದು.

೩೬

ಕಳೆಯೆ ದಿನಗಳ್ ಶಂಕೆನೆಸರಿಂ
 ಮೊಳೆತು, ತಿಂಗಳ್ ಪರೆಯೆ ದಿಗಲಿನ
 ಒಳಕೆಯಿಂ ಮರನಾಗಿ, ಕಡೆಯೊಳ್ ಭಯದ ಲತೆಯಾಗಿ,
 ಬಳಸಿತೆಚಲಂ ಮನಮದೀತನ.
 ತಿಳಿಯದಾದುವು ದಿಕ್ಕುದೆಸೆಗಳು.
 ಬಳಕೆಗಂ ಮಾರಿಪ್ಪ ದೋಹದ ಕಾರ್ಯಮಿದು ದಿಟವು.

೩೭

ಬಂದು ಬರಿಸಂ ನೂಕುತಿರ್ದುದು ;
ಬಂದನಿಲ್ಲಣ್ಣಯನು. ದೈತ್ಯರ
ವೃಂದದಬ್ಬರ ಪರ್ಚಿತಣ್ಣನ ಸದ್ವಿಧಕೇಳಿಸದು
ನಿಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ರುಧಿರವು
ಬಂದು ಹೆದ್ದೊರೆವರೆಯೆ ಬಿಲದಿಂ
ಹಿಂದುಮುಂದನು ತಿಳಿಯದಾದನು ಮರಣಭೀತಿಯಲಿ.

೩೮

ಅಣ್ಣನುಳಿವೆನ್ನೆಲ್ಲಿ ? ದೈತ್ಯರು
ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸದಿರರು ತನ್ನನು.
ನುಣ್ಣಿನಿಲ್ಲಿಂ ಸರಿವೆನಾದೊಡೆ ಕಂಡರುಳಿವಿಲ್ಲ.
ಮುನ್ನ ಬಂಡೆಯ ಬಲಿದು ಹೋರಿಗೆ
ಕುನ್ನಿಗಳ ಮರ್ದಿಸುತಲೋಡುವೆ
ನೆನ್ನತಲಿ ಬಂಡೆಯನು ಬಲಿದನು ಚಿಗಿದನಲ್ಲಿಂದ.

೩೯

ಕೆಟ್ಟಸುದ್ದಿಯ ಕೇಳ್ತು ತಾಪಕೆ
ಪಟ್ಟಣವೆ ಗುರಿಯಾಯ್ತು. ವಾಲಿಗೆ
ಕೊಟ್ಟರುದಕಾಂಜಲಿಯನೊಡಬಡಿಸುತ್ತೆ ತಮ್ಮನನು.
ಇಷ್ಟರೆಲ್ಲರು ನೆರೆದು ರಾಜ್ಯದ
ಪಟ್ಟವನು ತಳೆವಂತೆ ಪೇಳ್ವರು.
ಪಟ್ಟವನೆಯಲಿ ನೆಲಸಿ ದಿನಗಳ ನೂಕಿದನು ಹಲವ.

೪೦

ಇತ್ತ ಮಾಯಾವಿಯನು ದೈತ್ಯರ
 ನೊತ್ತವನು ಕೊಂದಿಕ್ಕಿ ಸಮೆಯಿಸಿ,
 ತೆತ್ತಿಗನ ಕಾಣಲೈ ಬಂದನು ಬಿಲದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ.
 ಎತ್ತಲಾಗದ ಕಲ್ಲ ಬಲಿದಿರೆ
 ಚಿತ್ತಸಂಚಲವಾಯ್ತು. ಕಲ್ಲನು
 ಕಿತ್ತೆಸೆದು ತಮ್ಮನನು ಕಾಣದೆ ನಿಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ.

೪೧

ಆರ ಕೃತ್ಯವೊ! ತಮ್ಮನನು ಕೈ
 ಸೂರೆಗೊಂಡರೊ! ಬಿಲಕೆ ಕಲ್ಲನು
 ತೂರಿಸಿದ ಮಾಯಿಗನೆ ತಮ್ಮನ ಮೃತ್ಯುವಂತಿರದೆ,
 ಹೋರ ಸುತ್ತಣ ಪಾದಚಿಹ್ನೆಯ
 ಮಾರಿ ತಮ್ಮಯನೆಂದು ಪೇಳ್ವುದು.
 ಸೇರುತೂರನು ಪಗೆಯ ನಿರ್ಧರಗೆಯ್ದು ದಂಡಿಪೆನು.

೪೨

ಮನದ ಚಿಂತೆಗೆ ನೆಲೆಯು ಸಿಲ್ಕಿತು,
 ವನಮನಾಗಳೆ ಪದವು ದಾಂಟಿತು
 ವನಚರಾಧಿಪ ಸುಳಿದನೊಡ್ಡಿದ ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ.
 ಅನುಜನೋಲಗಗೊಟ್ಟು, ಸಿಂಹಾ
 ಸನದಿ ಕುಳ್ಳಿರೆ ಕಂಡನಾಕ್ಷಣ
 ಕನಲಿಕೆಯು ಹುರಿಯೇರಿತುಂಗುಟದಿಂದ ತೆಲೆತನಕ.

೪೩

ನೋಡಿ ಹೂಂಕೃತಿಗೆಯ್ದ ವಾಲಿಯು.
ಮೂಡದೊಂದು ಸುಡಿಯು ಬಾಯೊಳು.
ಕೋಡಿ ಕಪಿಗಳು ಕಯ್ಯ ತಿರದೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಬಾಗಿದರು.
ನೋಡಿದನು ಸುಗ್ರೀವನಣ್ಣನ.
ಬಾಡಿ ಪೋದುದು ಮೊಗವು. ಕೊರಗುತ
ಕೂಡೆ ಬಿಲ್ಲನು ಪಟ್ಟವಣೆಯಿಂ ನಡಗಿ ಮರವಟ್ಟು.

೪೪

ವಾಲಿಯಿದಿರೊಳು ನಿಂದು ಕೋಪದ
ವೇಲೆಯನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಶಾಂತಿಯು
ನೋಲಗಿಸುವಾತಗಳೆ ದೊರೆಯರು. ಕಡೆಗೆ ಕಪಿವರರು
ನೀಲತಾರರು ನಲನು ಹನುಮನು
ತಾಳ್ದು ಧೈರ್ಯವ ತಿಳುಹಿ ತಮ್ಮನ,
ವಾಲಿಯಿದಿರಲಿ ನಿಲಿಸಿ, ಬೇಡಲ್ ಕ್ಷಮೆಯ ನಿಯಮಿಸಲು,

೪೫

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ವಂದಿಸುತ ಪಾದಕೆ,
ಕಡಲಿಡುವ ಕಣ್ಣೀರ ಸೂಸುತೆ,
ಮುಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಪಾದಧೂಳಿಯ ತೊದಲುವಾತಿನಲಿ
ಜಡನು ನಾನಹುದಣ್ಣ. ಸರೆಸಿ
ಮುಡಿಗೆ ತಪ್ಪಿದೆ. ದನುಜಭಯದಿಂ
ದೊಡಲ ರಕ್ಷಿಸೆ ಬಲಿದೆ ತಿಲೆಯನು. ಪರಿದೆ ಪಂದೆಯೊಲು.

೪೬

ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಬಯಕೆ, ಪದವಿಯ
 ಸೋಜಿಗದ ಸೊಗದಿಚ್ಛೆ, ಸತ್ಯವ
 ಮಾಜಿ ಮುಚ್ಚುವ ಬೆಡಗು ಮನದೊಳು ಪುಟ್ಟಿತಿಲ್ಲೆನಗೆ.
 ಆಜಿಯೊಳಗೆ ಜಯಾಪಜಯಗಳು
 ಸಾಜದಿಂದಸ್ಥಿರಗಳಂತೆಯೆ
 ರಾಜಪದವಿಗೆ ಸಚಿವರೇರಿಸೆ ತೊಡಕಿಗೀಡಾದೆ.

೪೭

ಹೊಗದು ನುಡಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ. ಪುರ್ವಿ
 ಬಿಗುಹು ಸಡಿಲದು. ನೆರೆದ ಕಪಿಗಳ
 ಬಗೆಯ ನಿಬ್ಬಗೆ ಗೆಯ್ಯತೆರದಿಂ ನುಡಿದನಾಕ್ಷಣದೆ.
 ಒಗಿದು ಸೋದರನಾಗಿ, ತನ್ನೊಡ
 ನಗಲದೆಯೆ ಇರುತಿರ್ದು, ತನ್ನನು
 ಹಗೆಯ ಬಿಲದಲಿ ಹುಗಿದ ಮೈಗಾವಲಿನ ಪಟುಭಟನು. !

೪೮

ಕೂಡೆ ಬಂದನು. ಬಿಲಕೆ ಗುಡ್ಡವ
 ದೂಡಿ ಹುಗಿದನು. ತನ್ನ ನೇಹಕೆ
 ಕೇಡನೇ ಕೋರಿದನು ರಾಜನ ಶಾಸನವ ಮಾರಿ.
 ಓಡಿದನು. ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣದೆ
 ಮಾಡಿದನು ತಿಲತರ್ಪಣಂಗಳ.
 ನೋಡಲಿಕೆ ಬಡಬತ್ತದಂತಿಹ, ಕುಟ್ಟಿ ಸರಿಯಕ್ಕಿ.

೪೯

ಸಹಜನೆನ್ನಿ ಸಿ ಬಿದ್ದು ಬೆನ್ನೊಳ
ಗಹಿತ ರಾಜದ್ರೋಹಿಯಾದನು.
ವಿಹಿತಮಾದುದು ಮರಣದಂಡನೆಯಾದರುಂ ತನ್ನ
ಸಹಜನೆನ್ನವ ಕತದಿಸೀತನು
ಗಹನ ರಾಜ್ಯವ ಪುಗದೆ, ದೂರದ
ಲಿಯದೆ ಶಾಸನ ತಪ್ಪದೆನ್ನತೆ ಸುಡಿದನಾವಾಲೀ.

೫೦

ನಡುಗಿ ಕಪಿಗಳು ನೊಂದು ಬೆಬ್ಬರ
ಗಡಲಿನಲಿ ಮರವಟ್ಟು ಮುಳುಗಲ್
ಕಡೆಗೆ ಸಲಹನುಮಂತಮುಖ್ಯರು ವಾಲೆಯಡಿಗಿರಗಿ
ಒಡೆಯನೇ ಮನ್ನಿವುದು, ಸೋದರ
ನೆಡರ ಕೋರಿದನಿಲ್ಲ, ಮನದೊಳ
ಗೆಡೆಯನೀಯುವನಲ್ಲ ಮೋಸಕೆ, ತಪ್ಪ ಮನ್ನಿವುದು.

೫೧

ಬರಿಸವೊಂದರ ತೊಳಲು, ರಕ್ತಸೆ
ರುರುಬಿನಬ್ಬರದೇಳೆ, ರಕ್ತದ
ತೊರೆಯ ರೌದ್ರದ ನೋಟ ಸೇರರೆ, ಮರಣಭೀತಿಯಲಿ
ಕರೆಕರೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗಿ, ತಮ್ಮನು
ಸರಿದನಲ್ಲಂದಲ್ಲದಿತ್ತರವ
ಚರಣತಲದೊಳು ಒಗೆದನಲ್ಲವು. ತಪ್ಪ ಮನ್ನಿಸೆನೆ,

೫೨

ಮನ್ನಿವುದು ನೀಚನನು ? ಧೂರ್ತನ
 ಮನ್ನಣೆಗೆ ಮಣೆವಿಡಿದು ನಿಲ್ವಿರಿ !
 ಗನ್ನ ಗತಕನ ಭುಜವ ತಟ್ಟುವುದಿದಕೆ ನೀಮೆಲ್ಲ
 ಮುನ್ನ ಮೇ ನಿಂದಿಹಿರಿ. ಸೇರದು
 ಬನ್ನ ದುಣಿಸದು ನಿಮಗೆ, ತಟ್ಟದು
 ಸಣ್ಣ ಬಾಳಿಗೆ ನಾಣು, ವಾಲಿಗೆ ನಾಲಗೆಯದೊಂದೆ.

೫೩

ನುಡಿದನೀಪರಿಯಿಂದ ವಾಲಿಯು,
 ನಡೆದನಂತಃಪುರಕೆ. ಕಪಿಗಳ
 ಗಡಣ ಸರಿದುದು. ಹಸುಮುಖ್ಯರು ಚಿಂತೆಯೊಳ್ಳುತ್ತಲಾಗಿ,
 ಒಡೆಯನೇಕಿಂತಾದನೆಮ್ಮಯ
 ನುಡಿಯ ಕೇಳನು. ಬನದೆ ಯೋಗದ
 ಗೊಡವೆ ಜಾಂಬವಗೇಕೆ ಕಟ್ಟಿತೊ ಪೇಳ್ವರಲ್ಲವಲಾ !

೫೪

ಎಂದು ರಸಸೂನುಸನ ಬಳಿಗೈ
 ತಂದು ದುಃಖವ ಸುಂಗಿಸುತೆ, ಸಭೆ
 ಯಿಂದ ತಂದರು ಹೊರಗೆ ನಾಣಿಂ ಮೊಗವ ತಗ್ಗಿಸುತ.
 ಅಂದಗಿಡಿಸಿತು ಮನೆಯ ಕದನವು,
 ದಂದುಗವ ತಂದಿಟ್ಟಿವಕಟಾ !
 ಮುಂದಕೇಗಿಯ್ಯುವೆವು ? ಬೀಡಿಗೆ ತಾಣಮೆಲ್ಲಿ ಹುದು ?

೫೫

ದನುಜಕುಲದವ, ಮೇಣು ಹಗೆಯನು
ಮನದಲೇ ಗುಣಿಸಿದವ, ಬಿಂಗಡೆ
ಜಿನುಗಿ ತಬ್ಬಿದನಲ್ಲೆ ರಾವಣನಾದರುಂ ನಾಲಿ
ಕಸಲಿ ದಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪನು
ಸಸುನಯದಿ ಮನ್ನಿಸಿದನದನೇ
ತನತು ಸೋದರನಲ್ಲಿ ತೋರನು. ಹೂವು ಕಲ್ಲಾಯ್ತೆ !

೫೬

ನಿನ್ನ ನೇರಿಸಿ ಪಟ್ಟವಣೆಯೊಳು
ಬನ್ನಗಳ ತಂದವರು ನಾಂಗಳು.
ನಿನ್ನ ಬನ್ನ ವದೆಮ್ಮದಾಗಿರೆ ನಿನ್ನ ಸೋಲೈಸಿ,
ಮುನ್ನಿನಂತಿರೆ ಸೇವೆಗೆಯ್ತೆವು.
ಮನ್ನೆಯನು ಮುನಿಪತಿಮತಂಗನು
ನಿನ್ನ ವಾಸಕೆ ಬೀಡಗಿಯ್ದಹನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರ್ಪ.

೫೭

ನೆಲೆಯನರಸುವ ಚಿಂತೆ ಮನವನು
ಬಳಸೆ ಕುಗ್ಗಿದರಂತೆ ಕೆಲದೊಳು
ನೆಲೆಯು ದೊರೆಯಲ್ಮನದ ಭಾರಮನಿಳುಹಿ ಮುಂಬರಿದು,
ನೆಲಸಿ ಒಂಧುರ ಋಷ್ಯಮೂಕದೆ,
ಸಲದಿನಂಗಳ ನೂಕುತಿರ್ದರು.
ತೊಲಗದೇರಿತು ಚಿಂತೆ ಏಷದಂತಿತ್ತಲೀತನಿಗೆ,

೫೮

ಮುನಿಯ ಶಾಪದೇ ಮಂಕು ಕವಿಯಿ
 ತ್ತನುಜ ಕಣ್ಣಿನ ಬೇನೆಯಾದನು.
 ವಸದೆ ಯೋಗಕೆ ನಿಂದ ದೊಡ್ಡಯ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದೆ
 ಜನಿಸಿ ಛಿದ್ರವು ದೂರ ಸರಿಯಿತು.
 ಮನದೆ ಕಾಮಾತುರತೆ ಪೆರ್ಚಿತು.
 ವಿನಯವನು ಮಾರಿದನು ವಾಲಿಯು ತುಳಿದ ಕಾಪಥವ.

೫೯

ಮಳೆಯ ಮೇಲ್ಮೊಳೆಯೆಂಬ ಬಗೆಯಿಂ
 ಸೆಳೆದು ಸೋದರಪತ್ನಿ ರುಮೆಯಂ,
 ಬಳಿಕೆಯಂ ಮಾರುತ್ತೆ ಪಾಪದ ಪಂಕದಲಿ ಕುಸಿದ.
 ಬಳಿಯ ಕಪಿಗಳ ಮನಕೆ ಬೇಸರ
 ಬಳಸೆ ಭಯದಿಂದುಸಿಕನಿದರು.
 ಬಳಿಯಿತ್ತಿತ್ತು ಕೋಪಶಿಖಿ ಸುಗ್ರೀವ ಮುಖ್ಯರಲಿ.

೬೦

ವಾವೆ ವರಸೆಗಳೊಂದ ನೋಡದೆ,
 ತೀವೆ ಕಾಮಾತುರವು, ಲೋಕದ
 ಹೇವನು ಮರೆದವನು ಸೋದರನಲ್ಲ; ಹಿತಶತ್ರು.
 ಕಾವನು ಮನೆಯಿಂದ ದೂಡಲ್,
 ನೋವು ಪುಟ್ಟಿತು ; ಕೋಪ ಮೂಡದು.
 ತೀವಿತವನೊಳ್ ಕೋಪವಂತಿವನೆನೆಗೆ ಪಾಪವನು

೬೧

ನೆನವು ಸಂತತವಾಯ್ತು ನಿಲ್ಲದು,
ನೆನಪಿನೊಡನೇರಿತ್ತು ಕೋಪವು.
ಕಿನಿಸಿದಿಂ ದೇಹಾತ್ಮಬುದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಡುಗಾಯ್ದು,
ದಿನದಿನಕೆ ಪಾವಕನ ಕಾಯ್ವಿಂ
ಮನುಗುತಿಹ ಕರ್ಬೊನ್ನು ತಾನೆನೆ,
ಕನುಗುತಿದನು ತಮ್ಮನಿತ್ತಲು ಸಿಡಿದು ಮಿಡಿಯುತ್ತ.

ಪಂಚಮತರಂಗ

ವಧೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ

ಪಡುವಲಿಂ ಜಿಗಿಯಿಲ್ಲಮಾದೊಡ
ಮಡರಿ ಮೇಘಂ ಮುಚ್ಚಿ ಗಗನವ
ತುಡುಕಿ ನೇಸರನೊತ್ತಿದೆಸೆಗಳ ಮಬ್ಬ ಪರ್ಬಿಸಲು,
ಗಿಡುಮರಗಳಂತೆಲ್ಲ ಮಿಗಗಳ್
ಜಡತೆಯಂ ತಾಳುತ್ತೆ, ಮಬ್ಬಿನ
ಕಡಲುದ್ದಂತಿದುರ್ವಂದಿನ ದಿನದ ಬೆಳಗಿನಲಿ,

೨

ಕಿತ್ತಡಿಯ ಶಾಪಮದು ಪಸರಿಸಿ,
ಪತ್ತಿ ಮಲೆಯಂ ಸರಿದು, ವಾಲಿಗೆ
ಮಿತ್ತುವಿನ ಕುರುಸಾಗಿ ಸುಳಿದುದು ದಿಟಮಿದೆಂಬಂತೆ;
ಸುತ್ತಣಾಸೆಯ ಮುಸುಕಿ, ಲೋಕದ
ಚಿತ್ತಕಂ ಜಾಡ್ಯವನು ಕವಿಯಿಸು
ತೆತ್ತಲುಂ ಪಸರಿಸಿತು ನೋಡದ ತೊರೆಯು ಜಡಮಯವು.

೩

ಅಂದು ಕೀಶಾಧಿಪನು ರಾಣಿಯ
 ರಿಂದಲಂತಃಪುರದ ನಲಿಯುತೆ,
 ಹಿಂದಸಲ್ಲವ ಮರೆದು ಸೊಗಸೊದೆಯುಂಡು ತಣಿದಿರಲು,
 ಬಂದಿಹನು ಸುಗ್ರೀವ ಮೃತ್ಯುವು,
 ದಂದುಗವನು ಬಡಿಸಲೋಸುಗ.
 ಪಂದೆವಾಲಿಯ ತಿಕ್ಕಿಮುಕ್ಕುವ ಕುಳುಹಿರವನೆಂಬ,

೪

ಕೂಗ ಕೇಳುತಲುವುದು ವಾಲಿಯು,
 ಬೇಗದಿಂದೆದ್ದೋಡಿ, ಮುಂಗಡೆ
 ತಾಗುವಾಭರದಿಂದ ನಂದಿಹ ತಮ್ಮನನು ಕಂಡ.
 ತೂಗಿ ಹೆಗ್ಗೊಂಬೆಯನು, ಕಿನಿಸಿಂ
 ಜೀಗಿ ಹೊಸಪರಿಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಲ
 ನಾಗಿ ಸಿದುದನಂದೆ ಕಂಡನು. ಪಿಂದೆ ಕಾಣನವ.

೫

ಪಿಂದೆ ತಪ್ಪಿದ ಹರಣದಳಿವಿಂ
 ಗಿಂದು ಬಯಕೆಯ ತೋರಿ ಬಂದೈ ?
 ಕೊಂದೆನೆಂಬಸರ್ಕೀತಿ ತಪ್ಪಿತು. ಯುದ್ಧದೊಳ್ಳಡಿದು,
 ಇಂದಿರನ ಲೋಕದಲಿ ಸೊಗಗಳ
 ನೊಂದಿ ಬದುಕಲ್ಪೆರಳು. ನೆರವಿಗೆ
 ಬಂದಿಹನು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಹದೊಳಗೆ.

೬

ಸೋದರನ ತನ್ನಂತೆ ಕಾಣದ,
 ಸೋದರನ ದೈನ್ಯವನು ಕೇಳದ,
 ಸೋದರನ ಪೆಣ್ಣಿನಿಯೊಳು ಪರ್ವತತಾಯಿಯೊಳು
 ಕಾದಿ ಕೊಲ್ಲಾಒಲೈ ನಿಲ್ಲದೆ ?
 ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿದೆ ಮೃತ್ಯು ಮರೆಯಲಿ.
 ಮೋದಿ ಮುಕ್ಕದೆ ಬಿಡದು ಪತಿತನನೆಂದ ಸುಗ್ರೀವ.

೭

ಸೆಂಟು ನೇಹವು ಮರೆಯೆ, ಹಿರಿಕಿರಿ
 ಯಂಟು ದೂರಕೆ ಸರಿಯೆ, ಹಗೆಗಳ
 ಬಂಟರಾಗಿಯೆ ಹೋರುತಿರ್ದರು. ನೋಳ್ಳ ಕಪಿಕುಲದ
 ಕಂಟಕಿತಮಾಗಲೈ ವೈಗಳು,
 ಬಂಟನೋರ್ವನ ಕಾಣೆ ತಪ್ಪಿಸ
 ಲಂಟು ಹರಿದುದು. ಕಿಲುಬು ಸರಿಸಮ. ಮುಯ್ಯೆ ಮುಯ್ಯೇಟು.

೮

ಇಟ್ಟ ಮರ ತುಂಡಾಯ್ತು. ಗುಂಡುಗ
 ಳೊಟ್ಟು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಯ್ತು. ವಾಲಿಯು
 ಮುಟ್ಟಯಿಸಿ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ ಡೊಕ್ಕರಿಸಿದನು ತಮ್ಮನನು.
 ಬಿಟ್ಟ ಬಾಯ್ಕಣ್ ಮೂಗುಕಿವಿಗಳೆ
 ನಿಟ್ಟಣಿಸಿ ಕೆನ್ನೇರು ಚಿಮ್ಮಿತು.
 ಕೆಟ್ಟನೆಂದಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ವೇಳನವ.

೯

ಜೀವಗಳ್ಳನೆ ಬದುಕು. ಭೀತನ
 ನಾವು ಕೊಲ್ಲುವರಲ್ಲ. ಧರ್ಮವ
 ಕಾವ ನೇಮವ ನಿನ್ನೊಳೇತಕೆ ಮಾರಿ ಹದಗೆಡಲಿ.
 ಓವಿ ರಕ್ಷಿಸಿದಣ್ಣಯಗೆ ನೀಂ
 ಸಾವನಂದೇ ಬಗಿದೆಯಿಂದೇಂ
 ಭಾವಿಸಲ್ಪಿರಿಯಣ್ಣನಿಹನೇ ? ಬದುಕು ಹೋಗಿಂದ.

೧೦

ತಿರುಗಿದನು ಮನೆಯತ್ತ ವಾಲಿಯು.
 ಸರಿದನತ್ತಲ್ ದಿನಪನಾತ್ಮಜ.
 ಪೆರನನಚ್ಚಿ ದೆ ಕೆಟ್ಟಿನಕಟಾ ! ಋಷ್ಯಮೂಕದೊಳು
 ತೆರವು ಎಸ್ತರ ನೆಲೆಗೆ. ಪೊಡೆಯಂ
 ಪೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ವೆ ಪಣ್ಣಕಾಯ್ಗಳು ?
 ಭರವಸೆಯ ಕೊಟ್ಟಾತ ಮಿತ್ರನೊ ಶತ್ರುವೋ ? ಎಂದು.

೧೧

ಹೊತ್ತು ತಿರುಗಿತು ಪಡುವಲದ್ರಿಗೆ.
 ಮತ್ತನಾಗುತೆ ಸತಿಯ ತೊಡೆಯೊಳ
 ಗುತ್ತಮಾಂಗವನಿಕ್ಕಿ ವಾಲಿಯು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದ.
 ಇತ್ತ ತಮ್ಮನು ಮರಳಿ ತೋರಣ
 ದತ್ತ ಗರ್ಜನೆಗೆಯ್ಯಲೀತನು
 ಮತ್ತಿನಲಿ ಹಾ ! ಎನ್ನುತದೆಯನು ಮುಟ್ಟುತ್ತೆಚ್ಚೆತ್ತ.

೧೨

ಹೊರಗೆ ಮೈದುನನಬ್ಬರಣೆಯೊಳ
ಗೆರೆಯನಾಕಳವಳವು, ತಾರೆಗೆ
ಕರೆಕರೆಯು ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು. ಕಾಂತನ ತಿಳುಹೆ ಕೇಳಿದಳು.
ಹರಿಯೆ ನಿದ್ರೆಯ ಮಂಕು, ಸುತ್ತಲ್
ಮುರಿದು ನಕ್ಕನು ವಾಲಿ. ಕನಸಿನ
ಪರಿಯ ಸತಿಯಳಿಗಿಂದ. ನಗದಿರು ಮೊಳ್ಳುಕತೆಯಿದಕೆ.

೧೩

ಮೊಸಪರಿಯ ಫಲಮೊಂದನುಣ್ಣ
ಲೊಸೆದು ಚಾಚಿದೆ ಕಯ್ಯನಾರೋ
ಮಸಿಯ ಮೆಯ್ಯವ ವಜ್ರದಿಂದೆನ್ನೆ ದೆಯ ಭೇದಿಸುತೆ
ಅಸುವ ಸೆಳೆದಂತಾಯ್ತು ಮರೆಯಿಂ.
ಮಸಗು ತೇರ್ದುದು ನೋವು. ಭೀತಿಯು
ಪಸರಿಸಿತು. ಕೂಗಿಟ್ಟೆ. ಸುಳ್ಳಿನ ಬಲೈ ಕಿರಿದಲ್ಲ.

೧೪

ಎನಲು ನಕ್ಕಳು ತಾರೆಯಿತ್ತಲ್
ದಿನಪಸುತನಬ್ಬರವು ಪರ್ಬಿತು.
ಕನಲಿ ಕಿಡಿಯುಗುಳುತ್ತೆ ಕಣ್ಣಿಂದೆಳ್ಳ ನಾವಾಲಿ.
ಮನದೆ ಭೀತಿಯು ಮೂಡೆ, ಮಡದಿಯ
ಳಿನಿಯನಂ ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ ನುಡಿದಳು,
ಕನಸ ಕಿವಿಯೊಳು ಬಿಳ್ ಬಾರ್ತೆಗೆ ಗಂಟನಿಕ್ಕುತ್ತ.

೧೫

ಪೊಸಪರಿಯ ಫಲ ರುಮೆಯೊ, ಮತ್ತಂ
 ಮಸಿಯ ಮೆಯ್ಯವ ದಶರಥಾತ್ಮಜ.
 ನಿಸುಗೆ ಮರೆಯಿಂ ವಜ್ರದಂತಿರಲೆದೆಯ ಭೇದಿಪುದೋ !
 ಮಸಗಿ ಮೋಸದಿ ಕೊರಲ ಕೊಯ್ಯುವ
 ರೆಸಕಕೇಂ ವಿಧಿಯುಂಟೆ ? ಕಾಂತನ
 ಸಸಿನೆ ತಡೆವೆನುತ್ತೆ, ತಾರೆಯು ನುಡಿದು ತೋರಿದಳು.

೧೬

ದಶರಥನ ಸುತ ರಾಮನೆಂಬನೊ
 ಳಿಸಿಗಿ ಕೆಳೆಯಂ ತಮ್ಮ, ನಿನ್ನಯ
 ವಿಶಸನಕೆ ಯತ್ನವನು ಗೆಯ್ಯಿಹನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯದು
 ಪಸರಿಸಿದೆ. ಲಘುವಲ್ಲ ಕನಸುಂ.
 ವಿಷಮವಾಗಿದೆ ಕಾಲ. ಮೋಸದ
 ಬಸುರೊಳಡಗಿಹುದಾವಕೂಸೋ ! ಮನ್ನಿಸಾತನನು.

೧೭

ತಾರೆ, ಭೀತಿಯ ತೊರೆಯ. ಮನುಜರ
 ದಾರಿಯೊಳು ನಾವಡ್ಡಬಾರೆವು.
 ಧೀರರಘುಜರೊಳಿಲ್ಲ ಕಪಟವು. ಮೇಣು ಸಹಜಂಗಿ
 ಮಾರಿಯಲ್ಲವು ತಾನು. ನೇಮವ
 ಮಾರಿ ನಡೆದನ ಮನ್ನಿಸೆನು. ಕೈ
 ದೋರದಿರಲಪಯಶವು. ಸಹಜನ ಕೊಲ್ಲುವನುಮಲ್ಲ,

೧೮

ಕಡುಗಲಿಯನಡಗಟ್ಟುವಾಸೆಯು
ಸಡಿಲಬಿಟ್ಟಳು ತಾರೆ. ತೋರಣ
ದೆಡೆಯ ಸಾರ್ಧನು ವಾಲಿ. ಮುಷ್ಪಾಮುಷ್ಪಿಯುದ್ಧದಲಿ
ತೊಡಗಿ, ತಮ್ಮನ ಶಾರ್ಥಕುಲ್ಯವ
ಬಡಬಸನೆ ಬತ್ತಿಸಿದ ನಿಮಿಷಕೆ.
ಕಡೆಗೆ ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ಚಂಘೆಯ ನೆರಮೆ ಸೊಗವೆನಿಸೆ.

೧೯

ಹೊಂಚಿ ಮರೆಯಿಂದೊಂದು ಬಾಣವು
ಮಿಂಚಿನಂದದಿ ಸರಿದು, ವಾಲಿಯು
ಕಂಚಿನೆದೆಯನು ಚುಚ್ಚಿ ಮೂಡಿತು ಬಿಂಗಡೆಯೊಳವನು
ಸಂಚಲಿತಮಾಗಲ್ತೆ ಕಲ್ಲಳು
ವಂಚನೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗಿ, ಹಿಂದಕೆ
ಮುಂಚಿದನು. ತತ್ತರಿಸಿ ಝುಝಂಪಿಸುತಪ್ಪಿದನು ನೆಲನ.

೨೦

ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವ ಹರ್ಷದಿ
ನುಬ್ಬಿ ನಿಂದನು. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರಿಬ್ಬರೂ ವೊದೆಯಿಂದ ಸುಳಿದರು ಬೀಳ ನೋಡಲ್ತೆ.
ಮಬ್ಬು ಮೋಡವು ಕೊಲೆಯ ಸುದ್ದಿಯು
ಹಬ್ಬಿದುವು. ವಾನರರ ಹೃದಯಗ
ಳಿಬ್ಬಗೆಗೆ ಸೀಳಿದುವು ವಾಲಿಯ ಹೃದಯದೊಡನಾಗ.

೨೧

ಹಾಯೆನುತೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು, ಮುಂಗಡೆ
 ಮಾಯಗಾರನ ಕಂಡನನುಜನ
 ಕಾಯಲೋಸುಗ ಕೋಲ ಮರೆಯಿಂ ಸೂಸಿದಾತನನು.
 ಕಯ್ಯ ಬಲದಿಂ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲುವ
 ದಾಯ ತಪ್ಪಿದುದಾದೊಡೆಯುವವ
 ಬಾಯ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲೈಯಲಿ ಹೋರಾಡಲೆಳಸಿದನು.

೨೨

ಕಾವಿಯುಡುಗೆಯ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣದ
 ಭಾವನಾರೈ ? ತಲೆಯ ಮೇಲ್ಬಡೆ
 ತೀವಿ ಬಳಿದಿದೆ. ಮೋಕೆ ಮಾರಿದೆ. ಮೂಡಗೆಯೊಳಿಲ್ಲ
 ತೀವಿ ತುಂಬಿದೆ ಪಾಪದೊಟ್ಟಿಲು.
 ಭಾವಗಳು ಮೈಬಣ್ಣದಂತಿವೆ.
 ನಾವು ಪೇಳ್ವುದು ಕಿವಿಯ ಭೇದಿಸಿ ವುಗುವುದೇನೆದೆಯ ?

೨೩

ತರಣಿವಂಶದ ಕುವರ ರಾಮನು
 ಚರಿಸುತಿಹನ್ನಿಲ್ಲೆಂದು ಕೇಳೆನು
 ವರಮುನಿಯ ನೇಷದಲಿ. ರಾಜನ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಮೊಗದೆ.
 ಇರುವುದಂತೆಯೆ ವಾಲಿ; ನಾಂಗಳು
 ಚರಿಸುತಿಹನ್ನಿಲ್ಲೆ; ಬಾಣದ
 ಗೆರೆಯ ನಿರುಕಿಸು; ನಮ್ಮ ಪರಿಚಯವೆದೆಯ ಮಟ್ಟುವುದು.

೨೪

ಮುಟ್ಟಿತಾಗಳೆಯೆದೆಯು. ಗರುಡಿಯ
ನಿಟ್ಟು ಕಲಿಸಿದನಲ್ಲೆ ಬಿಲ್ಲನು
ಶಿಷ್ಟರಾಜಸವಿಸ್ರಕುಲಗಳ ಬೆರಕೆಯಲಿ ಕೆಟ್ಟ
ಸುಟ್ಟವೋರೆಯ ಕೌಶಿಕನು. ನೀ
ನಿಷ್ಟಶಿಷ್ಯನು. ನಿನ್ನ ಮನದೊಳ್
ಪುಟ್ಟಲಿಪುದೆ ಧರ್ಮಯುದ್ಧದ ಚಿಂತೆ ? ಹಾ ನೋವು !

೨೫

ನಿಂದೆದೂಷಣೆಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕದು
ದೊಂದಿಮಿಲ್ಲವು ವಾಲಿ. ಬೇಂಟೆಗೆ
ಹೊಂದಿದುದು ಮರೆವೋಸ ರಾಜರಿಗದರ ಗಂಟುಂಟು.
ಇಂದು ಶಾಖಾಮೃಗವ ಮರೆಯಿಂ
ಕೊಂದೆನದರಿಂ ದೋಸಮೆಂತ್ಯೆ ?
ಕಂದು ಮೂಡದೆ ಬಿಡದು ಧರ್ಮದ ದೂರೆ, ಸರಕಮಲೇ !

೨೬

ನರಗೆ ಮೃಗಗಳ ಬೇಂಟೆ ಸಲೆ ವಾ
ನರಗೆ ಸರರಾಬೇಂಟೆ ಕೂಡದೊ ?
ಮಿರುಗುವಾತಿನ ಬಣ್ಣಗಾರನೆ, ರಾಮ ಮೃಗಮಾರು ?
ಮರೆದು ಯುದ್ಧದ ಧರ್ಮಮಂ ಗಿಡು
ಮರೆಯಿಸೆದವಿವೇಕಿಯೋ ? ಮೇ
ಣ್ಣಿರೆದು ರಾಜರ ಯುದ್ಧಧರ್ಮವ ಸಡೆದವನು ಮೃಗವೋ ?

೨೭

ಮರೆದು ಧರ್ಮಮನಟ್ಟಿ ಸೋದರ
 ವರನ ಸತಿಗಳುಪಿದವನೆಂತುಂ
 ನರನೆ ? ಮರೆಯಿಂ ಕೊಲ್ವುದುಚಿತದ ಕಾರ್ಯಮಲೆ ವಾಲಿ.
 ನರನು ತಪ್ಪುವನಹುದು. ಮೃಗವೆನೆ
 ಚರಿಸುವನು. ದಂಡನೆಯ ಗೆಯ್ಯುವ
 ನರನು ಮರೆಯಿಂ ಕೊಂದು ಕೂಗುವುದುಂಟೆ ಘಾತುಕನೆ ?

೨೮

ಸೋದರನ ಸತಿಗಳುಪಿ ಮೃಗಗಳ
 ಸೋದರನೆ ನೀನಾದೆ. ಮತ್ತಂ
 ವಾದದಲಿ ನರನಂತೆ ಜಾಣ್ಮೆಯ ತೋರ್ಪೆಯಿಂತಿರಲು
 ಹಾದಿಯಾ ಮೃಗ ಬೀದಿಯಾ ನರ
 ಕೋದು ಸೇರಿರಲೆರಡುಮಲ್ಲವು.
 ವಾದಕೇನೆಡೆಯುಂಟೆ ? ಮೋಸದ ಕೊಲೆಯೆ ಸರಿಯಲ್ವೆ ?

೨೯

ವೇಷದಿಂ ಯತಿಯಾಗಿ. ಜನ್ಮವಿ
 ಶೇಷದಿಂ ರಾಜಸ್ಯನೆನಿಸುತೆ,
 ಮೋಸದಿಂ ಧರ್ಮವನು ಕಿಡಿಸುತೆ ಮೂರ್ಖತಮನೆನಿಪ
 ಸಾಸಿಗನು ನಾಡಾಡಿಯತಿಯೋ ?
 ಹೇಸಿಗಿಯ ನೃಪನಂತೆ ಬಿರಕೆಯೋ ?
 ಶಾಸನವ ನೀನವಗೆ ನಿಧಿಸುವ ಮರ್ಮವನು ಪೇಳ.

೩೦

ದೂಸರಕೆ ಸರಿಯಾದ ದಂಡನೆ
ಯ್ಯೆಸೆ ತಪ್ಪಿದ ನರನಿಗೀವುದು ;
ದೋಸಮಂ ಬಲಿದಲ್ತೆ ದಂಡನೆಗೆಯ್ದುದನುಳಿದು
ಹೇಸದೆಯೆ ಕೂರಲಗ ವರೆಯಿಂ
ಸೂಸಿರುವೆ. ದಂಡನೆಯ ವಿಧಿಸುವ
ಸಾಸಿಯೊಂದೇ ಪಕ್ಷದಭಿಮತಗಳೆಲ್ಲ ದಂಡಿಸನೆ ?

೩೧

ಇರಲಿಮದುವುಂ ಧೂರ್ತ, ರಾಜ್ಯವ
ತೊರೆದವಗೆ ಲೋಕದಲಿ ಧರ್ಮದ
ಮರೆಯಲಿಂತುಂ ಶಾಸನಂಗಳ ಮಾಡೆ ವಿಧಿಯುಂಟೆ ?
ಭರತಧೂವಿಾಶ್ವರನು. ಕಾಡಿಂ
ಗರಸು ನಾಂ. ಪರತಂತ್ರನಲ್ಲವು.
ಮೆರೆವುದುಚಿತವೆ ಪೇಳು ಮೋಸವ ? ನೊಂದೆ ಹಾ ನೋವು !

೩೨

ಮನುಕುಲದೆ ವುಟ್ಟಿರುವೆ. ಧರ್ಮದಿ
ಮನುಜರನು ಪಾಲಿಸುವ ಭಾರವ
ನನುವಿನಿಂ ತಾಳುತ್ತಾನಾಗಿದೆ. ವನಚರಾಧಿಪನ
ವಸದೆ ಒಡುಕನು ಸೂಕೆ ಬಂದಿಹೆ.
ನಿನತು ಬಾಣದಿಸುಂಡಮನೆಗೆರ
ಡೆಣಿಸಬಹುದೇ ಶೀಲವಂತರ ಕುಲದ ಹಿರಿಗುವರ ?

೩೩

ಶೀಲಸತ್ಯಾಚಾರಸಮತೆಯು
 ಪಾಲಿಸರು ರಘುತನಯರೆಂದಿರೆ,
 ಕೋಲಮರೆಯಿಂದೆಸೆದು ಧರ್ಮವ ಮಾರಿದೆಯು'ರಾಮ !
 ಶೀಲವಿರಹಿತನಾಗಿ ಮೃಗಯಾ
 ಲೋಲುಪತೆಯಿಂದಂಧನಾದ್ಯೆ !
 ಬಾಲಿಶನೆ, ನೀಂ ಹುಲ್ಲುಮುಚ್ಚಿದ ಹಾಳುಬಾವಿಯಲೇ ?

೩೪

ಬೇಟೆಯಿದ ತಿನ್ನು ವೆಯ ? ಚರ್ಮವ
 ಪಾಟಿಸುತೆ ಪಾದುಕೆಯ ಗೆಯ್ವೆಯ ?
 ತೋಟಿಯೊಳು ರಾಜಸ್ಯಸಂತಿರೆ ಮೆರೆದೆಯೇಂ ರಾಮ ?
 ಪಾಟಿಸದೆ ಸಭ್ಯಕಳೆದೆಯ ಕ
 ವಾಟ ಕೇಳದ ಸಚ್ಚರಿತ್ರ ?
 ಕೂಟ ಯುದ್ಧಕೆ ತ್ರೇತೆಯೆಡೆಗೊಟ್ಟೊಪ್ಪಿತೇ ? ಹಾ ! ಹಾ !

೩೫

ಎನ್ನ ವಧೆಯಾಯ್ತಲ್ಲ; ರಾಮನೇ,
 ನಿನ್ನ ಧರ್ಮದ ವಧೆಯು. ಮನುಕುಲ
 ದುನ್ನ ತೋನ್ನ ತಕೀರ್ತಿಲತೆಯನು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿದೆ,
 ಬೆನ್ನೊಳಗೆ ಬಿದ್ದವನ ತಪ್ಪನು
 ಬಣ್ಣವೇರಿಸಿಯಾಯ್ತು. ತಮ್ಮನ
 ನಿನ್ನ ಜೋಡಿಯ ಧರ್ಮನರಕದ ಕೂಟವಾಗಿಹುದು.

೩೬

ರಾಜಧರ್ಮವೋ, ಬಂಧುಧರ್ಮವೋ
ಮಾಜದುಸಿರೈ ಪಿರಿಯದಾವುದು ?
ಸಾಜನೆನ್ನಯ ನೆಂಟನೆನ್ನತೆ ಮುನ್ನಿ ಸಲ್ಪಹುದೆ ?
ರಾಜವಿದ್ರೋಹಿಯನು ಬೆಂಗೊಂ
ಡಾಡಿಯೊಳು ಮರೆಮೋಸವೆಸಗಿದೆ.
ರಾಜಧರ್ಮವ ರಕ್ಷಿಸಿರ್ಪಯ ? ಎಂದು ಮೈಮರೆದು.

೩೭

ದೂರಹತ್ತಿರವೆಂಬ ಲಘುತರ
ಸಾರತರಮೆಂದೆಂಬ ತೋಪರ್ಪ
ತೋರದಿಹ ಪುರುಳೆಂಬುದೊಂದುಂ ರಾಮಬಾಣಕ್ಕೆ
ಸೇರದೆನಲಚ್ಚರಿಯೆ ? ಮರೆಯೊಳ್
ದೂರಮಾಗಿರ್ಪಬಲೆಯೆಸಿಸಿದ
ತಾರೆಯೆದೆಯನು ಸರಲಸುದ್ದಿಯೆ ನೀಳ್ವದಚ್ಚರಿಯು !

೩೮

ಸಿಡಿಲ ಹೊಯ್ಯುಕೆ ಸುಟ್ಟ ಬಾಳೆಯು
ಗಿಡುವೆನಲ್ ನೆಲನಪ್ಪಿ ಮರೆದಳು
ಗೆಡೆಯ ದಾಸಿಯರುಪಚರಿಸೆ ನಸು ಧೈರ್ಯಮಂ ತಾಳ್ವು,
ಒಡನೆ ಬರಲಂಗದನು ಕೆಳದಿಯ
ಪಿಡಿದು ನಡೆದಳು ತನ್ನ ಜೇತನ
ದೊಡೆಯನೆಲ್ಲ ಹನೆಂದು ಬರಿಗಾಲಿಂದೆ ಕಾತರಿಸಿ.

೩೯

ಕೆಡೆದ ಸಹ್ಯದ ಕೂಟದಂತಿರೆ
 ವೊಡವಿಯವ್ವುತೆ, ರಾಮಬಾಣದ
 ಸಿಡಿಲ ಹೊಯ್ಲಿಂ ನೊಂದು ಬಿದ್ದಿಹ ಪತಿಯ ಕಾಣುತ್ತೆ
 ನಡುಗಿ ಹಾಹಾಯೆಂದು, ಕಣ್ಣೀರ್
 ಮಡಲಿಡಲು ಬೀಳುತ್ತೆ, ಕಿಚ್ಚಲಿ
 ಕೆಡೆದ ಪುಳುವೆನೆ ಪೊರಳಿ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿದಳು ತಾರೆ

೪೦

ವೈರಯಿದಿರೊಳು ದೀನಭಾವವ
 ಧೀರ ನೀಂ ತೋರಿದುದಲ್ಲೆ.
 ತೋರತೋಳಿಂ ಪುಳುಗಳಿವುಗಳನೊರಸದೇಕಾದೆ?
 ಬಾರಿಬಾರಿಗು ಬಂದ ಬವಣೆಯು
 ತೂರಿ ಹೊಯ್ದವನೆಕ್ಕತುಳದಲಿ
 ಚೋರನಿದಿರಲಿ ದೀನನಂತಿರೆ ಮಲಗಿದೆಯ ಕಾಂತ!

೪೧

ರಾಜಮಾರ್ಗವ ತುಂಬಿ ಕೆಳೆಯರ
 ಸೋಜಿಗದ ಸೊಲ್ಲಾ ಲಿಸುತ್ತೆ, ಎ
 ರಾಜಿಸುವ ಗಜರಾಜನಂತಿರೆ ಸುಳಿದೆಯ್ಯೆ ರಮಣ.
 ಮೂಜಗದ ಕಲಿಯೆನಿಸ ಗೋಲಭ
 ಗಾಜಿಗೊಟ್ಟುದನೆಂತು ಮರೆಯಲಿ?
 ರಾಜ, ಸದ್ಗುಣಭರಿತ ಸತಿಯಳ ನೋಡು ದಯೆಯಿಂದ,

೪೨

ಕಾನನದ ಸಿರಿ ಚೈತ್ರರಂತೆ ಸ
ಮಾನಹೃದಯದೆ ಸುಳಿದು ತಣಿದುದ
ನೇನಗೆಯ್ದಾಂ ಮರೆವೆ ? ಬೇವನ ಬೇವನೀಸುಸಿರು.
ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ ಯಲೊದಗಿ ಮನದಾ
ಬೇನೆಗಳೆದುದನೆಂತು ಮರೆಯಲಿ ?
ಮಾನಗೆಟ್ಟಿಲ್ಲಿದ್ದು ಬದುಕಲಿ ರಮಣ ನಿನ್ನ ಗಲಿ.

೪೩

ಮೈದುನನೆ, ನಿನ್ನಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯು
ಕೈದುಕಾರನಿನಾಯ್ತು. ಮರೆಯಿಂ
ವೊಯ್ದು ಮೋಸಂಗೆಯ್ದು ಪಡೆದೈ ರಾಜ್ಯದೈಸಿರಿ
ಮೋದದಿಂದನುಭವಿಸು. ರಮೆಗಿಂ
ದಾದಜಯಮಂ ತಿಳಿಸು. ಮಾರ್ಗವ
ಕಾಯ್ದು ಕುಳಿತಹಳ್ಳಿ. ನಡೆ, ನೀನವಳ ಸಂತೈಸು.

೪೪

ಅಂಗದನೆ ಬಾರಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯ
ಮಂಗಳಾಶ್ಯವ ನೋಡು. ಸೆಣಸೊಳು
ಪಿಂಗದೆಲ್ಲರ ತರಿದ ಕಲಿಯನು ವಂದಿಸೈ ಕಂದ.
ಅಂಗದಗೆ ಸಂದೇಶಮೇನೈ
ಭಂಗರಹಿತನೆ ? ನಿನ್ನ ಶಾರ್ಯಮ
ನಂಗದಗೆ ನೀಂ ನೀಡುತಾರಸಪುತ್ರನಂ ಪೊರೆಯೈ.

೪೫

ಪತಿಯ ಲೋಕವ ಮೊಕ್ಕು ಬಾಳುವ
 ಸತಿಯೆ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆ.
 ಶಿತಶರದಿನಿಸುತ್ತೆನ್ನ ಕಳುಹೈ ರಾಮ ಕರುಣಾಳು.
 ಮತಿಯುತನೆ, ತಾಟಕೆಯ ವಧೆಯಿಂ
 ದತುಲಕೀರ್ತಿಯ ತಾಳ್ದ ಸುರಿತಿದೆ.
 ಜೊತೆಯನಗಲಿಸಬೇಡ. ಜಯಮುಂ ಪೂರ್ಣಮಾಗುವುದು.

೪೬

ತಾರೆಯಳಲಿಂ ಕವರ್ದು, * ವಾನರ
 ನಾರಿಯರ ಗೋಳಿಂದ ಕಿಡಿಯಿಡು
 ತೇರಿ ವಾನರಕುಲದ ಶೋಕದೆ ನಾಲಗೆಯ ಚಾಚಿ,
 ಭೂರಿದುಃಖಾಗ್ನಿಯದು ವಾನರ
 ವೀರರೊಳ್ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯೆನಿಸುತ್ತೆ,
 ತಾರೆಯಾಜ್ಞೆಯ ಪಾರೆ ದಹಿಸಲ್ ತಿಳಿದನಾವಾಲೀ.

೪೭

ಕಡಿಯಿರಿಯಿರಿ ಕೊಲ್ಲಿಮಿವರನು
 ತಡೆದೊರಸಿ ಕೊಂದಿಕ್ಕಿಮೆನ್ನು ತೆ
 ಜಡಿದು ವಾನರರೆಲ್ಲ ಕದನಕೆ ನಿಂದರಾಕಡೆಯೊಳ್
 ಹಿಡಿದ ಧನುವಿನ ಹೆದೆಯ ನೂಲನು
 ಮಿಡಿದು, ಸುಗ್ರೀವಾದಿಕಪಿಗಳ
 ಗಡಣದಿಂ ಸಿರಿರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡಗಿ ನಿಂದಿರಲು,

೪೮

ಸಾಸಿಗರು ನೀವಹುದು, ನನ್ನೊಳ
ಗೀಸುದಿನವೊಳಜಗಳಮಿಲ್ಲವು.
ದೂಸರೊದಗಿತು ತಮ್ಮ ನೆಸಕದಿಮಂತೆ ತನ್ನಿಂದ.
ಮೋಸದಿಂದಾನಳಿವೆನದರಿಂ
ದೋಸಮಿಲ್ಲವು. ಮುಂದೆ ಕಪಿಗಳು
ನಾಶಕರಮಾಗಿರ್ಪುದಂತಃಕಲಹ ಬೇಡೆಂದುಂ.

೪೯

ಎನ್ನ ಮರಣದಿನದುವೆ ಕೊನೆಗೊಳ
ಳುನ್ನತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಡೆವುದು.
ಬನ್ನಮಳಿಯಲ್ ನಲೈ ಬಳೆವುದು. ಕೀರ್ತಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ಇನ್ನು ಮೇರುತೆ ಬೆಳಗಲಿಂ. ಸಂ
ಪನ್ನ ರೆನಿಸುತೆ ಬಾಳಿ. ಲೌಕಿಕ
ದುನ್ನತಿಯನಪಯಶಕೆ ಮಾರದಿರೆನ್ನ ಬಂಧುಗಳೇ.

೫೦

ಬಾಳ್ವದೊಗ್ಗುಟ್ಟಿನಲಿ. ತಮ್ಮನ
ನೋಲಗಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು. ರಾಜ್ಯವ
ಪಾಲಿಸೈ ಸುಗ್ರೀವ. ನನ್ನಿಂ ನೊಂದೆಯಿನ್ನೆ ಬರ.
ಆಳು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನು. ತಾರೆಯು
ಪೇಳುವಾನಯನೀತಿ ರಾಜ್ಯಕೆ
ಮೇಲನೊದವಿಪುವನು ಮಾರಲೈಡವೆಂದೆಂದುಂ.

೫೧

ಅಂಗದನೆ ಬಾರಿಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನಯ
 ಮಂಗಳಾಂಗದ ಸೊಂಕು ಮುಂದಕೆ
 ಹಿಂಗುವುದು. ಬೇಗುದಿವ ಮೆಯ್ಯಿಗೆ ತಣ್ಣನೊಡರಿಸೆಲೈ.
 ತುಂಗವಿಕ್ರಮಶಾಲಿ, ಚಿಕ್ಕಯ
 ಸಂಗರಕ್ಷಣೆವಾಡು. ತಂದೆಯ
 ಸುಂಗಿದವನಿವನೆಂಬ ವೈರನ ಸನೆಯಬೇಡೆಂದು.

೫೨

ಮಿತದಿ ನಡೆವವಗಹಿತರಿಲ್ಲವು.
 ಮತವಿದಹುದೈ ನಯಯುತರ್ಗಳ.
 ಹಿತವ ಪೇಳ್ವಳು ತಾರೆಯಾಕೆಯ ನುಡಿಯ ವಿಾರಿದೆನು.
 ಸುತನೆ, ಸುಗ್ರೀವನನು ತಾನೆನೆ
 ಹಿತದಿ ನಂಬಿರು. ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣೆ
 ಮತಿಯುತಳ ತಾರೆಯನು ಕೂಡಿಹುದಹಹ ಹಾ ನೋವು !

೫೩

ಮರಸಿ ಕೊರಳನು ಕೊಯ್ದ ಹಗೆಗಳ
 ಕರದಲಿಕ್ಕುವೆಯೇಕೆ ತಂದೆಯೆ ?
 ಸರಿವೆ ದೂರಕೆ ; ನಿನ್ನ ಹರಕೆಯು, ತಾರೆಯಾರೈಕೆ,
 ಪಿರಿಯಚಾಂಬವನೊಲವು ಕೂಡಿರೆ
 ಧರೆಯೊಳೀಕಚ್ಚ ತ್ರಪದವಿಯು
 ದೊರಕಿಸೆನೆ ? ನಿನ್ನ ಣುಗ ದಾಸ್ಯಕೆ ಸೊಗಸುವನೆ ? ತಂದೆ,

೫೪

ಹೆತ್ತವರ ಹಿಗ್ಗಾದೆ ಕುಲದೊಳ
ಗಕ್ಕಧಿಕಗುಣಶಾಲಿ. ಮಾತನು
ಕೃತ್ಯದಲಿ ತೋರಿಸುವ ಭಲಮಿಹುದಾದರುಂ ಬಾಲ
ಪತ್ತೆ ಕೋಪಾವೇಶ, ಕಪಿಗಳ
ಮೊತ್ತಮುತ್ತರನಾಗಿ ನಿಲ್ಲ
ಲೈತ್ತಣದು ಸುಖಶಾಂತಿ ? ರಾಜ್ಯಮೆ ನರಕಮಂತಾಗೆ.

೫೫

ಪಗೆಯೆ ಮಿತ್ರನು ಮಿತ್ರನೇ ಪಗೆ,
ಜಗದ ಕೋಟಲೆಯಂತು ಸಂಧಿಸೆ.
ಬಗೆಗೆ ಬೇಸರ ಬೇಡ. ಮಗುವೇ, ದಾಸ್ಯಮಿಲ್ಲಿಲ್ಲ.
ಎಗಡ ತಮ್ಮನು ನಿನ್ನ ಬಾಲ್ಯದೆ
ಜಗವ ತಾಳ್ದನು. ನರರ ನೇಹದಿ
ಸೊಗದ ಸುಗ್ಗಿಯುವುಂಟು. ಭಲಮಂ ಪಿಡಿಯದಿರು ಕಂದ.

೫೬

ತಾರೆಯಿತ್ತಲ್ ಕೇಳ. ಸೊಗಮಂ
ಸೂರೆಗೊಂಡೆವು. ತಣಿದೆವೆಂತುಂ
ಪಾರಿವೋಗಲ್ಮನವು ಬಾರದು. ನಿಲ್ಲಲಳವಿಲ್ಲ.
ಸಾರುವೆನು ನಾನತ್ತ. ಕುವರನ
ನಾರಮಿದು ಭರಿಸುವುದು. ರಾಜ್ಯದ
ಭಾರ ಕಪಿಕುಲದೇಳೆ ನಿನ್ನಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿಹುವು

೫೭

ಮನ್ನಿವುದು ಪತಿದೇವ, ಶೂನ್ಯಮಿ
 ದಿನ್ನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಲಿ ನೆಲಸೆನು.
 ಮನ್ನೆ ಯನ ನಿನ್ನ ಗಲುತೀಸುಡುಗಾಡಲಿರಲೊಲ್ಲೆ.
 ಎನ್ನ ಪತಿಯೆಲ್ಲ ಪೆಯಲ್ಲಿಗೆ
 ವಹ್ನಿ ಮುಖದಿಂ ಬಂದು ಸೇರುವೆ.
 ಚೆನ್ನ ಮನ್ನಿಸು, ಕುವರರಕ್ಷಣೆಗಿರ್ಪರುಳಿದವರು.

೫೮

ಅಂತ್ಯುಟಲ್ಲವು ಕಾಂತೆ, ಲೋಕದ
 ಜಂತ್ರವನು ಸುಳಿವರಿತು ನಡೆಯಿಪ
 ಮಂತ್ರಗಳ ಕಪಿಕುಲದೆ ಕಾಣೆನು. ಕಾಲಮಿನಿಶೆಲ್ಲ
 ಸೋಂತ್ತು ಕಟ್ಟಿದ ರಾಜ್ಯ ಪದಗೆ
 ಟ್ಟಿಂತ್ತುಟುಂ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲದು.
 ಶಾಂತನಾಗೆನು ಸತ್ತಮದರಿಂ ನಿಲ್ಲದಾ ರಮಣಿ.

೫೯

ಬಾಳಿಗೊಂದೇ ಸಾವು, ನಮ್ಮಯ
 ಬಾಳ ತೋಲಸಗೆಯ್ಯೆ ರಾಮನೆ,
 ಬಾಳ ಕೋಟಿಯ ಸಾವು ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಮಂ ಬಲ್ಲ.
 ಕಾಲಮಿಲ್ಲೆ ವಾದಕವರಾ
 ತೋಲಸಮೆ ಸರಿಯಲ್ಲೆ. ಜಾಂಬವ
 ಬಾಳ ಕೊನೆಯಲಿ ಸರಿದ ದೂರಕೆ ಕಾಣ್ಬೆನೆಂತವನ !

೬೦

ರಾಮ, ಮೋಸದಿ ಕೊಂದೆಯಿರಲದು.
 ಭಾಮಿನಿಯ ಕಪಿಸಾಹ್ಯದಿಂ ಪಡೆ.
 ಕೋಮಲೆಯ ಪಡೆಯಲ್ಕೆ ತುತ್ತನು ಬಳಸಿ ನೀನಿಟ್ಟೆ.
 ಕಾಮುಕನ ಪಡದಲೆಯಿನೆಳೆತರು
 ತಾಮದಾಂಧನನೊರಸುತಿದೆನು.
 ನೇಮವನು ವಿಧಿಯಿಂತು ಗೆಯ್ದನು. ನಿನಗುಮಂತಾಯ್ತು.

೬೧

ಅಗಲದಿರು ಸೀತೆಯನು. ಯುವಕರ
 ಬಗೆಯ ಬಲ್ಲವ ನಾನು. ಧರ್ಮದ
 ಬಗೆಯು ದೂರಾಗುವುದು ಎರಹಿಗೆ. ಮೇರೆದಪ್ಪುವನು.
 ತೆಗಳು ತಪ್ಪದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ
 ರಗಲುವರು ದೂರಕ್ಕೆ ಯೆಂದೆನೆ,
 ಬಗೆಗರಸಿ ಗುಳುಗುಳನೆ ಕಣ್ಣೀಗರೆದನಾರಾಮ.

೬೨

ಆದುದಾಯಿತು ವಾಲಿ. ಸಗ್ಗದ
 ಮೇದಿನಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿನ್ನನು
 ಕಾಯ್ದು ಕುಳಿತಿದುದಿಲ್ಲಿ ಯರಕೆಯನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸು.
 ಆದರೇನೈ ರಾಮ. ತಾರೆಯು
 ಮೋದವಂಗದನೊಲವನಲ್ಲಿ ಯು
 ಸಾಧಿಸಲೊರಕುವುವೆ ಕಪಿಗಳ ಕೂಟವೀನೆಂಟ ?

೬೩

ತಮ್ಮ ಬಾ ಹತ್ತಿರಕೆ. ರಾಮನ
 ನೆಮ್ಮಿ ನೇಹವ ಗಳಿಸು. ಕೊರಳೊಳ
 ಗುಮ್ಮ ಹದಿಸಿದೊ ಧರಿಸು ಕಾಂಚನಮಾಲೆಯಿದ ಮತ್ತಂ,
 ಸೊಮ್ಮ, ಮಿಗಿಲಿನಹಮ್ಮನೆನ್ನಯ
 ಸಮ್ಮದನ ನೀಯಂಗದನ ನೀ
 ನೊಮ್ಮನದಿ ತಳೆ. ತೊಡವಿದೊಂದೇ ಕುಲಕೆ ಭೂಷಣವು.

೬೪

ಉಕ್ಕಿದುದು ಶೋಕಾಬ್ಧಿ. ತಮ್ಮನು
 ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತೆ ಹುಡಿಯೊಳ
 ಗಿಕ್ಕಿ ಮೆಯ್ಯನು ಹೊರಳಿ ಪಾದಕೆ ನೊಸಲ ಚಾಚಿದನು.
 ಅಕ್ಕರೆಯ ಕುವರನನು ಕಯ್ಯೊಳ
 ಗಿಕ್ಕಿ ಕಂಠಕೆ ಹಾರವೇರಿಸೆ
 ದುಕ್ಕವಿಮ್ಮಡಿಯಾಯ್ತು ಮೊಗವನು ಮುಚ್ಚಿ ನಾಣ್ಣಿದನು.

೬೫

ಸೋದರತ್ವವನಂತೆ ಧರ್ಮದ
 ಹಾದಿಯನು, ಮೇಣಾರ್ಯಭಾವವ
 ಸಾದರದಿ ಪರಿಪಾಲಿಸಿಪ್ಪೆ ! ಅಣ್ಣ ನಾಂ ನಿನಗೆ
 ಕ್ರೋಧವನು, ಮೇಣಂತೆ ಮಬ್ಬಿನ
 ಹಾದಿಯನು, ಶಾಖಾಮೃಗತ್ವವ
 ಸೋ ದಯಾಂಬುಧಿ, ತೋರಿ ಕೆಟ್ಟಿನು ತಪ್ಪು ಮನ್ನಿವುದು.

೬೬

ಎದೆಯ ನಚ್ಚಿನ ನುಡಿಯು ಪೊಕ್ಕುದು.
ಕದನಗಲಿಗಳ ಕಠಿನಹೃದಯಂ
ಮೃದುಲಮಾದುದು ಕರಗೆ ಬಗೆ ಕಣ್ಣೀರ ಸೂಸಿದರು.
ಬದಿಗೆ ಹಗೆಯನು ನೂಕಿ, ನೇಹದ
ಮುದಕೆ ಸಲೆಯ ಕೊಟ್ಟಿರಿತ್ತಲ
ತ್ರಿದಿವಪತಿಸುತ ಮುಚ್ಚಿ ವೋದನು ನೆಮ್ಮಿ ತಾರೆಯನು.

೬೭

ಓವಿ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳನಂ
ದಾವನರಿಪಿದನವನ ಮನದೊಳು
ನೋವದೇನೋ ಮೂಡಿ ಯೋಗಧ್ಯಾನನೆಲೆದಪ್ಪೆ,
ಆವನಾಂತವ ತೊರೆದು, ಕುವರ
ಗರ್ವ ಹದನೆಂದರಿಯೆ, ಜಾಂಬವ
ದೇವ ಬಂದನು. ಕರುಳ ಹೊಂದಿಕೆಗುಂಟು ಸಾಕ್ಷಿಗಳು.

೬೮

ಹಾದಿಕಾರರೆ ಕಿಚ್ಚ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ
ಹೊಯ್ದುಹೋದರು, ಯೋಗಪಲದಾ
ಮೋದಮಿಂತಾಯ್ತಡಗಿ ತಡಕಿದೆನೆಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನು !
ಪೋದನವ ನೋವಿಂದಲುಳಿದೆನು
ಗಾದುದಂತೆಯೆ ಬೇಗೆ, ಶಾಂತಿಯ
ಮೋದಮಿಲ್ಲಿರಲಿತ್ತು. ತೊಳಲಿದೆ, ಬರಿದೆ ಬೇಸತ್ತೆ.

೬೯

ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಂಡುಟ್ಟು ಭಾಗ್ಯವ,
 ಕುಟ್ಟಿ ತರಿದಿರಿದೊತ್ತು ತೆಡರನು,
 ಸುಟ್ಟು ಕರಿಮುರಿಗೆಯ್ದ ಧರ್ಮವ, ಪೌರುಷದೋರಿ,
 ನಿಟ್ಟಿಯಿಂ ನುರಿತಂಗೆ ಶಾಂತಿಯೋ ?
 ಸುಟ್ಟ ಕಾಡಂ ಸೇರ್ದ ಮಿಟಿಮಿಟಿ
 ಗುಟ್ಟುವಗೆ ಮೋಣ್ ಶಾಂತಿ ದೊರೆವುದೋ ? ಮೋಸಹೋದೆನಲಾ !

೭೦

ದೂರಸರಿಯಲ್ ಕಪಿಕುಲಂಗಳು.
 ಭೋರೆಸಲು ಮುಂದಡಿಯನಿಕ್ಕುತ್ತೆ,
 ಘೋರದೃಶ್ಯವ ಕಂಡು ದೊಡ್ಡಯ ಕಡಿದ ಗಿಡದಂತೆ
 ಭೂರಮೆಯ ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಹೊರಳುತ್ತ,
 ತಾರರವದಿಂದೆಂದ ಕೆಟ್ಟಿನ
 ಪಾರಪಾರದ ಗಣಿಯು ಕೊಚ್ಚಿತೆ! ಹುಡಿಗೆ ಸೇರಿದುದೆ!

೭೧

ತೊಡೆಯೊಳಗೆ ಬಳೆಯಿಸಿದ ಕುದನ
 ಹುಡಿಗೆ ಸೇರಿಸೆ ಒಂದೆನಕಟಾ
 ಕುಡುಗಲಿಯೆ, ಮುದುಪಂಗೆ ನಿನ್ನಯುಷ್ಯ ಸೇರಿದುದೇ ?
 ಸುಡುವ ಜರೆಯಿಂ ನಮೆದ ಮೆಯ್ಯಿಂ
 ದೊಡರಿಸದೆ ಸಾವಿಹಗೆ ? ಮಕ್ಕಳ
 ಪಡೆದವಂಗೀ ನೋವು ಬೀಡೈ ಜನ್ಮಜನ್ಮದೊಳು.

೭೨

ಒಡಕ ಮುಜ್ಜದೆ ಘಟವ ಕುಕ್ಕಿದೆ !
 ದುಡುಕಿದ್ದೆ ಸುಗ್ರೀವ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು !
 ಮೊಡವಿಗಂ ಕಪಿಗಳ್ಗೆ ನಿನಗಂ ದಾಸ್ಯಮಂ ತಂದೈ !
 ಕಡುಗಲಿಯ ಕೈಸೂರೆಗೊಂಡೈ !
 ಕಡುಗಿ ಕುಲಗೇಡಿನ ಬಾಳನು
 ಪಡೆದೆಯೈ ! ಸಾಕಿದನ ಬಾಳಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯುಂ ತಂದೈ !

೭೩

ಅಂಗದನೆ ಸುಕುಮಾರ, ಪೆಗಲನು
 ಪಿಂಗದೇರೈ ತಂದೆ. ನೋವನು
 ನುಂಗಿಸುವ ನೀನೋರ್ವನೇ ದಿಟ. ತೆಕ್ಕೆಯೊಳು ಬಾರ.
 ಅಂಗನಾಮಣಿ ತಾರೆ, ವಿಧಿಗತಿ
 ಗಂಗಲಾಚಿದೊಡೇನು ? ನಿಲ್ವುದ
 ಭಂಗಸತ್ತನ ಚರಮಸೇವೆಯ ಗೆಯ್ಯ ನೀಲ ಬನ್ನಿ.

೭೪

ರಾಮನೆಂಬುವನಾರು ? ನೀನೇಂ ?
 ಕಾಮಿತಾರ್ಥವ ಸಲಿಸಿ ಮಿತ್ರಗೆ
 ಭೂಮಿಯೊಳ್ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೈ ! ನಮ್ಮ ಕುಲದವರು
 ನೇಮ ನಿಟ್ಟಿಯ ತಿಳಿಯರದರಿಂ
 ದೀಮಹಕೆ ನೀಂ ಬಂದುದೊಳ್ಳಿತು !
 ಹೇವದಿಂ ಮುಳುಗುತ್ತಲಿರ್ಪನು ತರಣಿ ಕುಲದೊಡೆಯ.

೭೫

ವಾಲಿ, ವಿಕ್ರಮಶಾಲಿ, ನಚ್ಚಿನ
 ಬಾಲ, ನಿನ್ನನು ಸೋಡ ಬಂದಿಹೆ
 ನೇಳಿನುತೆ ಜಾಂಬವನು ತನ್ನಯ ಕರವ ಸೋಂಕಿಸಲು,
 ಹಾಲುಸಕ್ಕರೆಯುಂಡತೆರದಿಂ
 ತಾಳಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟನು.
 ಭಾಳದಲಿ ಕರನಿಕ್ಕಿ ಶಾಂತಿಯ ನಗೆಯ ಸೂಸಿದನು.

೭೬

ತಂದೆ ತೀರ್ದುದು ಬಯಕೆ. ನೀನೈ
 ತಂದೆ. ಕರದಿಂಸೋಂಕಿ ಶಾಂತಿಯ
 ತಂದೆ. ವಾಲೀ, ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ. ಸೊದೆಯ ಮಳೆಗರೆದೆ.
 ಮಂದಿಮಕ್ಕಳ ಸಡುನೆ ಶಾಂತಿಯ
 ನೊಂದಿ ಪೊಂದುವೆ. ರಾಮ, ಬಾಣಮ
 ನೊಂದೆ ಮನದಿಂ ಕಿಳ್ಳು ಶಾಂತಿಗೆ ದಾರಿದೋರಿವೆಯ ?

೭೭

ಮೆಚ್ಚಿ ಶಲ್ಯವನಂತೆ ಕಪಟವ
 ಚೆಚ್ಚರದೆ ಸೆಳೆದುಗಿಯೆ ರಾಮನು,
 ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿಳ್ಳರು ಬುಗ್ಗೆ ರಕುತವ ಕಂಡು ಕಪಿವರರು.
 ಮುಚ್ಚಿದರು ಸುರರೆಲ್ಲ ವುಷ್ಟದಿ
 ನಜ್ಜು ಮೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ರಸುತನನು.
 ಸಚ್ಚರಿತ ಬಾ ಬಾರನಂದನು ರಾಜಭಲ್ಲಾಕ.

೭೮

ನಿಜದ ರಾಮನ ಕಂಡೆ. ರಾಮನ
ನಿಜವ ಮುಂದಕೆ ನೋಳ್ವೆ. ರಘುಜನ
ಸುಜನತೆಯ ಸೋಂಕೀಗ ಲಭಿಸಿತು. ತೀರ್ದುರ್ವಾಸೆಗಳು.
ಬಿಜಯಗೆಯ್ದೆನು. ವಾನರರ್ಕಗಳ
ವಿಜಯವಲ್ಲಿಯು ಪರ್ಬಿಮಡಲಿಡ
ಲಜಮಹೇಶರಮೇಶರೋಲವಿಂದೆಂದು ಹಾರಿದನು.

೭೯

ಸುರಪತಿಯ ಗದ್ದುಗೆಯನೇರಿಸಿ,
ನೆರೆದು ಬೋಳೆಯರಮೃತಕಲಶದಿ
ವಿರಚಿಸಿದರಭಿಷೇಕವನು ದುಂದುಭಿಯ ಮೋಗಿನಲಿ.
ಸುರಪನಂಶದಿನೊಗೆದ ವಾಲಿಯು
ಸುರಪತಿಯೊಳಂದೈಕ್ಕನಾದನು.
ಕರೆದರೆಲ್ಲರು ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯನುಬ್ಬಿ ಕೊಬ್ಬಿದರು.

೮೦

ತರಣಿ ನಾಣ್ಣು ತಲಸ್ತಮಿಸಿದನು ;
ತರಣಿಸುತ ನಾಣ್ಣು ತ್ತ ಕೊರಗಲು,
ತರಣಿವಂಶದ ರಾಮ ನಾಣ್ಣು ತೆ ಕೊರಗುತನುತಪಿಸೆ,
ಹರಿಗಳೆಲ್ಲರು ದುಃಖವಾರಿಧಿ
ಗೆರೆದು ಕಣ್ಣೀರ್ಗಳನು ವರ್ಧಿಸೆ,
ಚರಮಸೇವೆಯ ಗೆಯ್ಯಲೆಲ್ಲರು ಪೊರಟರಲ್ಲಂದ.

೮೧

ಸುರಸನಂತಿರೆ ಸೊಗವನುಂಡನು.
 ಹರಿಯತೆರದಿಂದಿರಿದು ದೈತ್ಯರ,
 ಚರಿಸಿದನು ವೇದೋಕ್ತಧರ್ಮವ ಜನಕನಂತಿವನು.
 ವೊರೆದ ರಘುಜರ ತೆರದೆ ಮುನಿಗಳ
 ಕರೆಯದೊಂದರ ಬಳಕೆಯಿಂದಿವ
 ನುರಿದನಾನ್ಲದ ಬಿಂದು ಕಿಡಿಸಿತು ಹಾಲ ಕಂಡುಗವ.

೮೨

ವಿಧಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಯ ಜಯಮನಿತ್ತರು.
 ವಿಧಿವಿಹಿತವಾರ್ಗದಲಿ ಕಪಿವರ
 ಗುದಕವಿಧಿಗಳ ನೆಸಗಿ, ಜಾಂಬವಮುಖ್ಯರನುಮತಿಯಿಂ
 ಘಡೆದು ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ಪಟ್ಟದ
 ವಿಧಿಯನೆಸಗಿದರಲ್ಲಿ ಕಪಿಗಳು.
 ಪದುಮನೇತ್ರನ ಕರಣೆಯಿಂ ವೊಸವಾಳ್ಳಿ ಸಮನಿಸಿತು.

ಶಿವನ ಗೌರೀಧವನ

ಚರಣದೊಳಿದು

ಸುವಾಂಜಲಿಯು.

ಓಂ ತತ್ಸತ್.

ವರ್ಧಮಾನ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್.

ಮೈಸೂರು.

